

તપ અને ઉદ્યાપન

આગમોદ્ધારક

- પ્રકાશક -

શ્રીસિદ્ધવત્ સાહિત્ય પ્રચારક સમિતિ
મુબમ્બઈ

પ્રકાશક -
 શ્રી દલપતભાઈ કેશનભાઈ
 આર્થિક સંદાયથી
 શ્રી સિદ્ધર્થ સાહિત્ય પ્રચારક
 સમિતિ
 બનારસી-મુબ

૧૯૬૨

૧૦ આના

મુદ્રક -
 શા. કેડીરચદ મગનલાલ બદામી
 ધો " નૈન વિજ્યાન " પ્રિ પ્રેમ
 કાપી, મળ-મુદ્ર

શ્રી ચમ્પસાગર શ્રી ને જ્ઞાનમંદિર
શ્રીનાથ માર્ગ ઉર્જેન (૧૫)
દ્વારા સવિનય મેંદ દિનોંક

શ્રી મિહચક સાહિત્ય પ્રચારક
—સમિતિ—

પુસ્તક ગ્રંથ

૧૫ અને ઉદાપત

શ્રી સિદ્ધચંદ સાહિત્ય પ્રચારક
—સમિતિ—

આગમોદ્ધારક	૨-૦-૦
સિદ્ધચંદમાહાત્મ્ય	૧-૦-૦
આચારાગ (સટીક)	૭-૦ ૦

आगमोदार्कं साधनं देवमसीधरणी

નિ.વે.દ.ન.

આજના મનુષ્ય જિવમે કદમા ન્હાનું તથાપિ નત્વથી
ગેહોદુ આ પુત્ર પાપોના કરકમલમા મૂકતા આનંદ
લાય છે

જો કે શ્રીમદ્ભગવાદ્ગિતાના ત્રાજ વર્ણના નમન
પદ્યા અંકોમાં ઉપરોક્ત પુસ્તકમા આવેત લખાણ આવી
મધુ છે, જ્યાં તે અત્યંત ઉપયોગી, મનનીય અને હં પર્મા
ધર્મભાવના જામન કરના સાગવાધી જામનનર નિવાસી
ધર્મપ્રેમી સ્ત્રીયુત દયપતભાઈ કેશવજી આ પુસ્તક
પોતાના તરફથી તૈયાર કરાવી અને સાથે સાથે શેક
પાપટલાલ ધારશીભાઈ કે જેઓની ધર્મભાવના આખી
જેનઆલમમા પ્રસિદ્ધ છે, તેઓએ કરેતાં ઉત્તમશુદ્ધ
વિગેરે કાપોના દૂક વિવેચનવાળુ લખાણ વેરા વેલછ
લાલછ પમે લખાવી જોરે ઉમેરી અમારા સાહિત્યરમિક
પ્રિય વચોને આ વર્ષે ઉપકાર તરીકે અર્પવા ઉદારતા
દર્શાવી છે, તેજસ્વ એમનો અત્યંત આભાર માનીએ છીએ

સાર પૂર્ણિમા ૧૯૬૨ } પાનાથક રૂપચક ઝવેરી
મુગ્ધ

-: અર્પણ પત્રિકા :-

અખડ સૌભાગ્યવર્તા અને ધર્મકાર્યમાં સદાય ઉદ્ધમ
 થતા એવાં મારાં પૂજ્ય કાળી ઉદ્ધમમેન કે જેમના શ્રી
 નવપદ્મની ઝોળીનું તપ તથા ગુણપચ્ચીનું તપ, આ
 બન્ને તપ કે જે અનન કલ્યાણકારી અને પરપરાએ
 મુખ્તિમુખ આપનાર છે, તે મને તપ નિર્વિધે પૂર્ણ
 થવાથી, તેને ઉદ્ધવના મારે મ્હોટા પાયા પર ગેડ જીવરાજ
 રતનશીતા વિદ્યાળ વડાના વિદ્યાળ મહપ માધી ઉદ્ધા
 પનમહોત્સવ કરવામાં આવ્યો હતો તેના તથા તેઓ
 શ્રીના માગ પર અનેક ઉપકારો છે તેના થતુ કિંચિત
 દુઃખ સ્મરણ તરીકે આ લઘુ પુસ્તક તેમને સર્વિનય,
 સપ્રેમ અને સદર્પ સમર્પણ કરી હું મને પોતાને
 સદ્ભાગ્યશાળી સમજતું છું એજ

લી૦ આપશ્રીને મર્નિનય,

જામનગર
 (કાઠિયાવાડ)
 ॥ ૧-૪-૧૯૩૫

સપ્રેમ અને મહર્પ સમર્પક, સેવક
 વોરા વેલજી લાલજીના
 સર્વિનય પાપવદન સ્વીકારજી

ૐ અર્દમ્ નમ ।

ઉઘાપનની ઉપોદ્ધાત

ચૈત્યે યથામ્યાન્વલ્લસાધિરોષો, મુક્ત પર પુગફળાદિદાનમ્ ।
સ્થાલેડક્ષતાના ચ વલોપરોપ, ડઘાપન લદ્દિદાસ્તુ સત્તવ ॥

ઉઘાપન એટલે ઉજમણું કરેલા તપને મમ્મદ્ પ્રકારે ઉજવણુ તે જેમ ચૈત્ય એટલે દહેરામરણ તૈયાર થઈ મયે તેના ઉપર મળસ ચઢાવાય છે, જોજન પછી જેમ મુખવાસ તરીકે સોપારી, એસગી વિગેરે આપ વામાં આવે છે અણનના યાજ ઉપર જેમ ફળ મૂકનામાં આવે છે તેરીજ રીતે ઉત્તમ તપ સ પૂર્ણ થયે ઉઘાપન એટલે ઉજમણુ આવરતક છે કે શીવીગનિજ્યણ મદારાજ માહેન જણાવે છે કે -ઉજમણાથી તપરજ વાધે હમ લાખે જિતરાયો, ઘાન ગુરુ ઉપગમ્બુ ફગવો, ગુરુગમ વિધિ નિગ્યાયારે-મદાનીર જિનેપર ગાયો શીજિનેશ્વર બગવાને કહેનું છે કે ઉજમણાથી તપના ફળની અભિરુદ્ધિ થાય છે, માટે ગુરુગમની વિધિ પ્રમાણે ઘાન અને ગુરુના ઉપગરજો કરાવો અને તનું ઉજમણું

૧૫ પ્રકારે હિજવો એવ શ્રી જન્મના પિતા, ત્રિલોકી
 માતા મહાદેવ શ્રીમદ્દાસી ગુણી બ્રહ્મચારી દરમણી
 થ છે પડિત શ્રીપદ્મચિન્મય મદાગજ દગ્ધાવે છે
 —હિજમણી તપ કેગ કરતાં સામન મોહ ચદાવા
 હા, વીર્ષ હિજ્જાસ વધે નેલો કાગ્યુ ઝર્મ નિર્જગ
 માવા-તપમ્મા કરતાં હો કે હમ જોર ગજ્જા હો તપનું
 હિજમણી કરતાં સામનની ગોમામા જદિ યાવ છે, વીર્ષ
 હ સામ વધે છે અને તેથી કર્મની નિર્જગ યાવ છે.
 સીવીર પ્રભુએ તો ગોર તપમ્મા કરીને અને ને કેવી
 સાધામાર ૧૫ મુધી મૌન ગજા, મેદા પશુ નદિ,
 મૈના પશુ નદિ, હિંપા પશુ નદિ કેવન તે દગ્ધ્યાન ઠટક
 પાલ્લુજ માત્ર કર્મ, માખીના ચોવિદા ૧ હિપરામોજ
 ઝર્મ પ્યાન અને તપચર્ચાનો અગ્નિ એટલો બધો તીવ્ર
 ગગગ્યો કે કર્મો તો મગીને ખાખજ ઘર્મ ચર્મ, અને
 રીચમુ જાન ને કેવળજાન તે પ્રમદ યધુ

નાવા હિજમણી હિજ તપના પાંખામે દેવત્યદાન
 પ્રગટ ક્યું છે નેમલો એવા સીવીર પ્રનુતા ગગ્ગુકમતને
 અમાગ કેટિય વદન દો મરેખર શ્રીસીંગ પ્રનુએ

ઘોર તપશ્ચર્યા કરીને કેવળાનનો ડોકો ભેરથી બળગ્યો
 છે તપનું ઉઘાપન એ બોધિનીજના અંકુશ સમાન છે
 એનાથી સમન્વિત પ્રાપ્ત થાય છે, પ્રાપ્ત થયેનું હોય તે
 નિર્મળ થાય છે શ્રીજૈનદર્શનમાં તે કરવું, કરાવવું અને
 અનુમોદન એને મગ્ધાં દ્વન્ આપનારાં જાણીયાં છે કહ્યું
 છે — કરણ કરાવણ ને અનુમોદન મરખા દ્વન્ નિપજ્યા
 હે મદારીર જિનેશ્વર ગાથા આવા ઉજ્જમયા કરી ન
 સજીએ કે કરારી પણ ન સજીએ તો પણ આના ઉપ
 મથાન અનુમોદન તો છુતરથી જરૂર આપી સજીએ
 અનુમોદનમાં દમકી આપવી પડતી નથી અને છતાં
 જાણ કરવા-કરાવવા નેટલોજ સાસ્ત્રધારોએ વર્ણવ્યો છે,
 તો ક્યો વિવેકી પુરુષ આવા ઉત્તમોત્તમ લાભથી વચિત
 રહી શકે ? અર્થાત્ કાષ્ટ ન રહી શકે

ઇત્યેમ્

Digitized by eGangotri

વોરા હુટુંબનુ એક અણમૂલ રત્ન
યાને

જવલત જવાહીર ત્રીયુત શેઠ પોપટલાલ
ધારસીભાઈના જીવનના કેટલાક પ્રસંગો
(સિખા-વેવજી લાલજી વોરા, તમનગર)

પૂર્વે માતૃશ્રી ગણિમાનમાઈની પવિત્ર કૃષિમાં પાકેલું
એક અણમૂલ રત્ન તેમના પિતાશ્રીનું નામ ધારસીભાઈ
દેવગજ આ મન્ને સ્ત્રી પુરુષનું ધ્યાન ધર્મશ્રદ્ધા અને
ક્રિયાશીલ હતું કે જેમના ઉત્તમ ગુણો તેમના ચિત્તજીવી
ત્રીયુત શેઠ પોપટલાલ ધા મીમાઈમાં આપણે જોઈ સમજીએ
છીએ ધારસીભાઈ મહુર મદ્રિક સાહેબ અને મીવનસાગર
સ્વધારના હના ધધા નાનીનો મગના હના તેમના
કાચ રિયે તાલીમ લેવાનું મદમાગર પોપટલાલમાં તે
માપડયું હતું પોપટલાલમાં અને ધરી મુઠી તેમની મેગ
જળતી તેમના ઉચા મગુણો જેવા કે ધર્મશ્રદ્ધા, પ્રજ્ઞ
સક્રિય, મુરુમક્રિય, પૈસાચમ્ચ, હારના, વિભા, વિવેક ધર્મશ્રદ્ધા
પોતામાં હોતી તેને મારી રીતે જીવનના પ્રસામ કર્યો છે,

અને તેમાં તેઓ ખરેખર સફળ થયા છે દેવગુરુપદ તથા
 એમની શ્રદ્ધા અચન અમ અવર્ણનીય છે અમનું હૃદય
 ધર્મમાર્ગમાં પુરવો । અનુકર્ષણ અમ અનુમોદનીય
 હશે સકાય તેઓશ્રી કિરાશચિનાન પ્રજાસાક્ષી પુરુષ છે
 એ વિશેષ ખુશી થયા જોવા છે જનધારી સુધાકરને નિત્ય
 આચરણ ચોખ્ખા મેટકના પ્રતિક્રમ્ય નિકાલજિતપુત્ર ગુરુ
 વહન વ્યાખ્યાનશ્રવણ તપ જપ, પન્થક્રમણ આત્મી
 કિયાઓ તેમના હૃદય સાથે ઓતપ્રોત થઈ ગયેલ છે
 રતનના (માન ઈર્ષ્ય આત્મ) અને તત્ત્વજ્ઞો (દેવ ગુરુ
 અને ધર્મ) ના તેઓ પરમ હિંસાસક છે દેવ ગુરુને
 ધર્મને માટે મમે તેઓમ આપનામાં તેઓ પોતાની ફરજ
 સમજે છે તેઓને નહીં કરતા ધર્મ રહારે વહાના છે
 એ તેમની રહેણીકરણી અને ઉતારતા ઉપરથી જણાઈ
 આવે તેમ છે આરા ભાગ્યવાળી પુરુષના જોટવા ગુણ-
 માન કરીએ તેટલા ઓછાજ છે

એઓશ્રી કાંઈ પણ ખાતામાં પેમાની જરૂર જણાતા
 ખાતી થયે પમાસક્તિ રક્ષા આપ્યા વિના રહેતા નથી,
 એટલુંજ નહિ પરંતુ ખીજા મૃદુરથીને પણ આપવા માટે

પ્રેરે છે એ એમની વિશેષતા છે મદ્દખાએ એમને મિત્રો
 પણ તેવાજ ગુણી માંપડેલ છે એ વિશેષ ખુશી થવા
 જેવું છે કે જેથી જ્યારે જો ત્યારે, જ્યાં અને ત્યાં
 ધર્મ સિવાય લક્ષ્યબિદુજ ન હોય જ્યારે જુઓ ત્યારે
 વાતાવરણમાં ધર્મનોજ ગુજરત થવા કગતો હોય છે
 આ લેખકની અંગ પણ જો કદાચ ધર્મના સુસરકાર
 પડ્યા હોય તો તેનું સન્માન આપત ગેઠ પોપટલાલ
 ધાગસીજાઈનેજ ઘટે છે ક્યાં મારે તેર વર્ષ પહેલાં
 જીવન અને ક્યાં હાલનું જીવન? તે પહેલાં દેવગુરુને પણ નહિ
 પિછાનવાપણું, ધર્મ ત કુર્લક્ષ્ય આચાર, વિનય, વિવેકનું
 કદ કદાચ નહિ, મોટું મોટું જ કહીએ તો ચાલે ધાર્મિક
 સુસરકારો માટે હું એમનો ધણો નક્કી છું મારા એમને
 કોટિક અભિવદન હો તેમના ધાર્મિક વાતાવરણના
 ગુજરવતી અમર અન્ધો ઉપર પડી અન્ધોમાં સુમરકાર
 રેડાય છે અને પરિણામે ધર્મની અભિવૃદ્ધિ થતી રહે છે
 દૂકામાં ધાર્મિક સુમરકારોના તેઓ થોડે ભણે અશે પણ
 ઉત્પાત છે એમ કહ્યા વગર ચાલે તેમ નથી એમના
 ઉપનમાંથી શીખવા જેવું ધણું છે આત્મકલ્યાણના

જુઓ એમના મદ્યુગેનું અનુકરણ કરી પોતામાં
તેવા મદ્યુગે। વસાનના પ્રયાસ કરવો જરૂરી છે

આ અસાધ્ય સંસારમાં ધર્મજ એક સારમૂલ વસ્તુ
જે અને અસરણું જરૂર સમજું ને કાષ્ટ હોય તો તે
કેવળ ધર્મજ જ આ વાત એમના જીવનમાંથી સૌ
કાષ્ટએ સારી રીતે લીધી યેવા યોગ્ય છે દુઃખમાં
જીવન ધર્મ એ જીવનમાહત્ય છે અને મરણધર્મ વિનાનું
જીવન એ માનવભવ દારી જવા જેવું છે

હે જાઓ ! આ રાખજો કે મનુષ્યમાં ઉત્તમ કુળ
જાનિ ધર્મ જવા દેવ ગુરુ ધર્મની મામમી મહત્ત્વ એ
મહાપુણ્યનો ઉદય મૂલ્ય છે ફરી ફરીને આવી શુભ
સામગ્રી અને મંજોર પ્રાપ્ત થવા અનિ મુશ્કેલ છે માટે
આ ઉત્તમ મનુષ્યજન્મ દારી ન જોસીએ અને સફલ
કરી કલ્યાણને પથે તિથરીએ એટલા માટે હે જાઓ !
ધર્મને રાખે પણ ચૂકતા નહિ નહિતર જીવી જાણ
ખોષ મેસરો અને જવોભવ પશ્ચાત્તાપનો પાર રહેશે
નહિ, માટે દુઃખમાં એટલું જ કહેવાનું છે કે જે કરે તે
સમજીને, મદ્યુજની સલાહ લઇને, એવરકર માર્ગ હોય

તેજ મદ્ય કરજો કે જેથી પા જીથી પચ્ચાસાનુ રહેજ
નરિ

તેઓશ્રીના છવનમા તેમના હસ્તક થયેલા કેટલાક
વાર્ષિક કાર્યોની ઉડતી નોવ

પાનન ત્રી પનિન તીર્થ શ્રીપાલીતાણા રતલામ તથા
જમનગરમાં શ્રીકેપધાનવપ રહેગનાં છે, જેમા હમરે।
પૈમા ખર્ચેલા છે જમનગરમા શ્રીજૈનવિદ્યાર્થિભવન
શ્રીજૈનભાણકા માટે ખુસ્તુ મૂકવામા આવેલ છે તેનો
કુલ ખર્ચ પોતાનાજ નરકથી આપવામા આવે છે આ
વિદ્યાર્થિભવન આજ તેજ વર્ષથી ચાલુ છે અનેક
વિદ્યાર્થીઓએ તેનો લાભ લીધો છે અને અનેક લાભ
લધે ગયા છે આ ભુવનના એક વિભાગમા એક રમણીય
રહેગમગજની પણ ઉત્તમ ગોઠવણ કરવામા આવેલ છે
કે જેથી વિદ્યાર્થીઓ ઉપર ધર્મના મસ્કારની છાયા
અવાગનવાગ પડતીજ રહે

આ શ્રીજૈનવિદ્યાર્થિભવનનું મકાન અદિના રેટ
ઉજનેર માહેળ મદ્યત શ્રી ડાહ્યાલાલ દેરાના પ્લાન
મુજબ બાંધવામા આવેલું છે તેઓશ્રી પોપટલાલભાઈના

દિનોખન મિત્ર દતા એમણે દોરી આપે. નિર્દિગ્ગને
 પ્લાન શેઠ પોપટલાલભાઈને પચ્ચ પડવાથી શેઠ પોતાના
 માટે રહેવાને બચ્ચો બધાંયો ભગવાન તૈવાર થઈ ગયો.
 બાવિના ગર્જમાં શુ શુ બરેસુ છે તે મનુષ્યની રૂપના
 બદારના વિષય છે મનુષ્ય ગમે તે ધારી બેડેલ હોય
 પરંતુ અને તો જે બનવાનું સર્ગએલ હોય તે મુજબજ
 બને છે ખરું છે કે *Man proposes God*
disposes

સવિતબ્યતાનું પ્રાપ્ત્ય

નિર્દિગ્ગ તૈવાર થઈ રહે. ત્રિના એક વખતે શુભ
 ચોખડીએ નિચાર રહ્યો કે આ એક સાખનું નિર્દિગ્ગ
 છે આવડા વિશાલ બગલાનો માફ એક નાનું મરખુ
 કુટુંબ ભોગવેલો કરે તેનાથી કોઈ બીજો સારો માર્ગ છે
 કે નહિ? વિચારોની પરપરા ચાલી અને એ પરપરા-
 માથી તો શાંતેનવિદ્યાર્થીશવનનો જન્મ થયો અને તે
 કેવી રીતે થયો તે આપણે જરા બારીકાથી અવતોડીએ
 આ મકાન જે વિદ્યાલયના સંકુલમાં આવે તો
 એ દ્વાર વિદ્યાનો સારો પ્રચાર થઈ શકે અને વધારે

પુણ્ય હાસિન થઈ શકે તેમ છે, કારણ કે શ્રીજીનશાસને
 જ્ઞાનદાનને સરંથી ઐક્ય દાન તરીકે વખાણેલું છે, તે
 અનેક જૈન બાળકોને પોતાની સદ્ગુણો સાથે આપી
 શા માટે ન કેળવવા ? આવા ઉત્તમ વિચારોથી તેઓ-
 શ્રીજી અનેક બાળકોના નિઃસંકલ્પ થતા બોર્ડિંગ ખોલવાનો
 વિચાર કર્યો તેમ જામનગરમાં જૈનો માટે બોર્ડિંગની
 જરૂર જણાવાથી શ્રીજીનવિદ્યાર્થિશાળા જે નામની મર્યાદા
 ખોલવા વિચાર નક્કી થયો. કેટલાક મિત્રો અને સ્નેહી
 ઓછે સંખ્યામાં આપણે કે આ ગ્રંથમાં આપણે આપના
 પિતાશ્રીનું કે આપણા વોગ કુટુંબનું નામ માથે જોડાય
 તેા ખચકા થોમ્સ છે, પરંતુ નામની કામના નહિ ગણતા
 ધર્મની કામના સુચારુ નામ પસંદ કર્યું ગયે ઉપરોક્ત
 નિયમની પરંપરાએ તેમને પરમાર્થ તરફ પ્રેર્યા અને
 બીજેજ દિવસે “ ધર્મના કાર્યમાં દીવ ન હોય ” એ
 સૂત્રને માન આપતા નક્કી કર્યા મુજબ પ્રજ્ઞાતમા માગ
 સિક કરી મહાગણ જામશ્રી રણજિતસિંહજી સાહેબ
 બહાદુરને પોતાના વિચારો જણાવવા તથા શ્રીજીનવિદ્યા-
 ર્થિભવનની ઉદ્ઘાટનની ક્રિયા જે મુસ્લિમશહેર રાજવીને

મુખાર્જી દાઘે કગા માટે તેમને વિનિ કગા રાજમહેસ
 તરફ નાના થયા પ્રમુદપાએ મદારાજ સાહેબ પશુ
 આ રાત સાંભળી ખુશી થયા અને ઉદ્ધાટનની
 કિતા માટે પધારવા વણીજ ખુશાલીની માથે વચન
 આપ્યું દિગ્માતુદ્ધિવમ એ પ્રતાપી રાજવી માથેની
 મેરી ગાળ મળી મર્ધ અને મદારાજ સાહેબ આવા
 એક નિખાલસ પરોપકારી ધાર્મિક પુરુષ પોતાના
 એક અમમવ્ય સહેરી તરીકે હોવાનું અભિમાન રાખતા
 થને શુભ પ્રમુદે ધણો વેળા તેઓ શેક પોપટમાસમાછને
 જરૂર મંગારતા હતા અને પરસ્પર આમનાસ્વામતા
 પૂછી પોતાની ગાળ મેત્રીને દેકારી રાખતા હતા શ્રી
 નૈનવિદ્યાર્થિભવન મહુમ મદારાજ જામ શ્રી રજુજિત-
 સિદ્ધ સહેબના દાઘેજ ખુશ્તું મૂકવામા આ પુ હતું
 એ રાજવી તરફથી દર વર્ષે જન્મદિવસની ખુશાલીમા
 દોસો રૂપીઆ બેટ આપવાનું જલ્દે કરવામાં આ
 હતું તે હજી ચાલુજ છે સદગત
 નૈનવિદ્યાર્થિભવન ઉપર અનેક ઉપકારો અને

દાનનીર ધર્મગ્રેમી

શ્રી પાપનાથ ધાગશીલા

શ્રીદિગ્વિજયસિંહજી સાહેબ બહાદુર પણ એમના પગને
ચાલી મીઠી તળર રાખે છે એ વિશેષ ખુશી થતા જેવું છે
શ્રીચુત શેઠ પોપટલાલસાહેબે બખ્તવેલી જૈન-
ઠામની સેવાનો એક અસિતદનીય પ્રસંગ

૫ સ ૧૯૧૮માં જ્યારે જામનગરમાં ઇન્ડિયન એન્જી-
નામનો ઝેરી રોગ ફાટી તીકજ્યો તે વખતે જામનગરના
સમસ્ત જૈનોને માટે રૈઘ ડાક્ટરોને રોકી ફેરી તથા
વિશાળની મફત દવા તથા મારમાર સુશ્રૂષા કરવામાં
તથા રોગનિવારણમાં દ્રવ્યનો સારો વ્યય કરવામાં આવ્યો
હતો સ્વયં સેવકોને સેવાના અનુમોદન માટે સુવર્ણના
પદક એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા

સેરા માટે કંઈ છે કે —

બુદ્ધે ફલં કિં, કમલાફલં કિં, શૃંગમવૃક્ષસ્ય વરં ફલં કિં ।

ઉપાય સર્વસ્વમજ્જમનં કિં, ન કિંચિદન્યદ વ્યપદાય સેવા ॥

ભાવાર્થ — બુદ્ધિનું ફળ શું ? લક્ષ્મીનું ફળ શું ?

મનુષ્યજન્મરૂપી વૃક્ષનું મહાફળ શું ? ફરી જન્મ

ધારણ ન કરવો પડે એવો એક માત્ર ઉપાય કયો ?

તો કહે છે કે સેવા વિના બીજો એક ઉપાય નથી.

સેવાધર્મો પરમતત્ત્વો ચોગિનામવ્યગમ્ય ।

સેવાધર્મ' એ મદાન ચોગીએને ૫૫૫ અમર્ય એવો
પરમ મદન ધર્મ ॥

શીયુન શેઠ પોપાલાલભાઈની મેરાથી ખુશી થઈને
અનેની જામનગરની જૈનમંળ તરફથી તેમને આપવામાં
આવેલા અભિનંદન પ્રત્યે દેહ માર -

ભવકરબિમારીના સમયમાંદુ પી, રોગી અને મરણના
ભયથી આકુળઆકુલ થયેલા સ્વધર્મી બપુએને દવાઓ
આપવી જોઈતાં સાધનો પૂરા પાડવાં અને દરેક રીતે
તેઓની આયાસન આપવું એના જેવું ખીજું ઉત્તમ અને
પરોપકારી કાર્ય કયું હોઈ શકે તેમ છે? અમે ચોક્કસ
માનીએ છીએ કે આપે આકુ ઉત્તમ કાર્ય કરીને ખરેખર
અપૂર્વ પ્રુણ ઉપાર્જન કરે છે, અને તે બદલ જૈન-
ધામના અને જૈનપુનિષ્ઠતાના સેકડો સંખ્યાની મહીથી
અભિનંદન પ્રત આપશીને આપવામાં આવેલ છે

પોપાલાલ શેઠનો સમાન ભાવ

આત્મખલ્લુ । જૈનસમાજમાં એકતાની, પ્રેમની મ પની
આચર્યમા છે, એજ પોકારો કરનારા બધા જોવામાં

આવે છે, પરંતુ એ વાતને અમલમાં મૂકનારા ધણાજ
 'શેડા' જોવાય છે, પણ આપે ઉપયુક્ત કાર્યમાં જે
 વિશાળ દૃષ્ટિથી સમાનભાવના સૂત્રને સિદ્ધ કરી આપ્યું
 છે, એ ખરેખર ખીજા તમામ જૈનગદ્યજોને અનુકરણ
 કરવા લાયક કંઈ છે, અને ને ગદ્યે અમો આપને જેટલો
 ધન્યવાદ આપીએ તેટલો જોડોજ છે

યાદશી માવના વસ્ય, સિદ્ધિર્ભવતિ તાદશી

એ નિયમ પ્રમાણે આપે જેવી ઇચ્છા અને નિર્મલ
 ભાવનાથી ઉપયુક્ત કાર્ય આરંભ્યું હતું તેજ પ્રમાણે
 અંતર્ણ મહેતના અને સમાર પણ અર્પણે સિવાય પૂર્ણ
 થએલું જોઈ અમને વધારે હર્ષ થાય છે, અને તેમ
 થવામાં “સેનાધર્મ”ની આપની ઉચ્ચ લાગણીનેજ
 અમે ગાણજૂત માનીએ છીએ આ પ્રમાણે આપનું
 આ શુભ કાર્ય નિર્વિતરપણે પૂરું થયું એ માટે પણ
 અમો આપને શુદ્ધ અત કરણથી મુનારકનાદી આપીએ
 છીએ અને સામનદેવ પ્રત્યે એવી પ્રાર્થના કરી વિરમીએ
 છીએ કે આપને દિનપ્રતિદિન જનમમાજની વધારે
 સેવા કરવાનું મામરું સામનદેવ સમર્પણ કરે

જનમનમ તા ૧૬-૧૧-૧૯૧૮

આ તિથિ જૈનકોમના તથા જૈનધુનિયનના સે કડો
જૈનમધુઓએ શુભચિતકો તરીકે સહી કરીને મેઠ
સાદેમની જગદેર સેના બન્ન તેમને માનપત્ર એનાયત
કરવામાં આવેલ હતું

એમણે રીયવ અને અતુન્નરજીય ક્રિયારચિત્રણ
મનાન નહિ હોવા છતાં લગભગ ૪૫ ર્ષતી ઉમરે
અતુમનત ઉચ્ચરેલ છે એમના ધર્મપત્ની ઉજ્જમનકેત
પશુ શ્રદ્ધાનુ ધર્મિ સુધીન અને સેનાપરાપશુ છે
એમને કે આ રૂપિના રોગજ શુભજર છે અને તેથી
ધર્મમાં વિગેન પ્રવૃત્તિ થઈ શકે છે આવા ધર્મ પ્રેમી
યુગન સમારમાં વિરતજ હોય છે પોપગ્લાલ મેઠ માગ
જનધારી આવક છે દરેક ક્રિયાઓ (૭ આવસ્થક) વગેરે
નિત્ય નિયમ પૂર્વક કરે છે તેઓશ્રી પ્રજાપૂજમાં ધણજ
ઉજમાન છે એમની સમાયે પૂજમાં જોગવું એ એક
જીવનનો આશ્વાસ માણવા જેવું છે આત્માન્ત તપ ઉપર
એમને અચલ શ્રદ્ધા છે દર વખતે તેઓ આગિતની
ઓળી ધણે બાએ એકધાનથી કરે છે, અને વિધિ વિધાન
પૂર્વક સ્નાનપૂજ અષ્ટપ્રકારીપૂજ દેવવદન, ગુરુવદન,

આદિ સામુદાયિક સમાયે ઉત્તરે છે એઓથી એક પ્રભાવ
શાલી વ્યક્તિ હોઇને અને ધર્મમાં આદરપૂર્વક જાતેજ
દાખલો એસાડતા હોઇને અનેક સાધાર્મિક બાધઓ
ધાર્મિક ક્રિયામાં સાથે જોડાય છે અને ધાર્મિક જીવનની
મેજ માણે છે

દિલેર દિવના પાપટલાલ શેઠની ઉદારતા

એમણે અનેક રથને ગુપ્તદાન આપેલ છે ઉપગત
જ્યાં જ્યાં જરૂર જણાય ત્યાં ત્યાં ઉદારતાથી પોતાનો
દાન લખાવતા આવ્યા છે, અને પોતે જાતેજ દ્રવ્યનો
વ્યય કરી ખીજાઓને પણ તેમ કરવા પ્રેરણા કરવી એ
તેમનો ખાસ ગુણ છે

ગાંધીર્ષ, ઠરેલપણ અને ગૌરવ એટલા બધા એમને
વરેલા છે કે એમના જમણા દામથી અપાએલા ગુપ્ત
દાનની ડાંગા દાખલે પણ ખબર પડવા પામતી નથી
અર્થાત્ એમના નિકટવર્તી ગણને પણ ખબર પડી શકતી
નથી પોતાના જીવનમાં આજસુધીમાં અનેક શુભક્ષેત્રોમાં
દ્રવ્યનો સદ્વ્યય એઓથી કરતા આવ્યા છે વ્યયે કૃતે
વર્ષતે એવ નિયમ છે એ સૂત્રાનુસાર તેમની લક્ષ્મી દિન

પ્રતિદિન વધતીજ ચાલી આવે છે, અને અમે છાત્રીએ છીએ કે પ્રભુ એમને એમની છાત્રાથી અદ્ભુત આપે અને એમને હાથે ધર્મના દાનપુણ્યના શુભ કામે ખૂબ ખૂબ થતા રહો, અને એમનું ધન્ય જીવન અન્ય ધનવાનોને ધડાડપ નીવડે।

તેઓશ્રી અનેક સંસ્થાઓના આગ્રપદાતા છે કેટલીકના સાધુમેળા છે કેટલીકના સભ્ય, કેટલીકના સલાહકાર છે

જૈનશાસ્ત્રોના ઉમદા ગ્રંથો ઇપાવી માધુસાધ્વીઓને પઠન પાઠનાથે ભેટ મોકલી તેમજ કેટલાક સાધુસાધ્વીઓને જોષ્ઠતા પુસ્તકો વેચાતાં લઈને વહોરાવી તેઓએ શાસનની ઉમદા સેવા ગદા કરેલી છે

એમની બવરથા કરવાની શક્તિ યુદ્ધિને હેરત પમાડે તેવી છે તેઓશ્રી બવદારકુશલ, ચક્રોર અને કાર્યદક્ષ છે, એમનું નહિ પરંતુ અગમચેતી છે કોઈપણ કાર્યનું પરિણામ શુ આવશે અને તે ક્યાં જઈને અટકશે તે તેઓશ્રી ઠીક અનુમાન કરી શકે છે

એમનું કહેવું હમેશા દલીલપૂર્વકનું જ હોય છે અને
 એથી એમનું પભાવિકપણું વિગેય ગાંભીરી નીકળે છે
 તેઓશ્રી બહુજ ઓછું બોલવાવાળા છે, પરંતુ બોલે છે
 ત્યારે પૃથ્વી વિચાર કરીનેજ નહીં જોગુજ બોલે છે
 તેઓશ્રી ધણાધણા રાગમદારાગ્નઓ, શેઠ સાકુકારો,
 અનેક માધુ મદારાગ્નઓ, પૂ આચાર્યો, ઉપાધ્યાયો,
 પન્થાસો, પ્રવર્તકો, ગણીઓ વિગેરે ॥ મત્સમાગમમાં
 આવેલા છે અનેક વિદ્વાન્ ગૃહસ્થોના પરિચયમાં પણ
 આવેલા છે અને ધણું ધણું જોએલું જણેલું હોવાથી
 એમની કાર્ય કરવાની શક્તિ પણ ધણી સારી રીતે
 ખાસેલી છે

તેઓશ્રી ગુરુદેવની સત્ કૃપાથી સારું અસરમારક
 પ્રાથમિક બાપણું પણ કરી શકે છે

માધુ મુનિરાજેની વૈયાવચ્ચ કરવામાં તેઓશ્રી હ મેશ્વર
 આગળ પડેલો ભાગ લેતા આવ્યા છે સાધુ માધીઓ
 માટેની તેમની એવા ખરેખર પ્રશસનીય ॥ ધાર્મિક
 ઉપકરણોનો સ્ટોરહાઉસ એમને વેર જોઇને કાષ્ટ પણ
 સંખ્યાત્માને આનંદ થયા વિના રહેજ નહિ વિનય,

વિવેક અને વૈશાલ્યના સદ્ગુણો તેમનામાં સારી રીતે
ખાતેલા છે ગુરુદેવ પ્રત્યે તેઓનું હૃદયમાં બહુમાન હોય
એ તો સ્વાભાવિકજ છે

એમના તરફથી જાળસુધીમાં અનેક સ્વામિવાત્સલ્યો,
નવકારસીઓ મન્મથના જન્મણી વગેરે થયેલાં છે કેટલાક
સ્વામિવાત્સલ્યો કાપમને માટે જમ્યા કરે એવો પ્રબલ
કરેલ છે

ગત વર્ષમાં રાજનગરનિવાસી મંધપતિ શ્રીયુત ગેક
માણેકલાલ મનસુખભાઈ તરફથી શ્રી ગિરનારજી તથા
શત્રુજયની પાત્રાર્થે કાઢવામાં આવેલ છરી પાલતા
મહાનુમંધને શ્રીગિરનારજીમાં લગભગ ૭ દુનરના ખર્ચે
સ્વામિવાત્સલ્ય આપવામાં આવ્યું હતું

પાટણનિવાસી શેઠ નગીનદાસ ડરમચંદ ૩ જીએ
તેમના ખાસ મિત્ર છે તેમના તરફથી પાટણથી ગિરનાર
અને ત્યાંથી કચ્છમાં છરી પાલીને જતા શ્રીસંઘને પશુ દ્રાગિદ્રા
સુકામે સ્વામિવાત્સલ્યનું જમણું આપવામાં આવ્યું હતું

ખિદારના અસાધારણ જૂઠા પ્રગમે તેમણે નિરા
શ્રિતો માટેના રૂઠમાં સારી રકમ બરાની હતી

જામનગરમાં જાણની અતિવૃદ્ધિ પ્રમંજે ધણા ગરીબોના ઘર જામીનદોસ્ત થઈ ગયેલા તે વખતે તેમણે સારી રકમ ગ્રુપ્તપણે ગરીબોને મદદ માટે ઠાઠી આપી હતી આવી આવી અનેક ઉદારતા તેમણે પ્રમંજે પ્રમંજે ફાળવી છે આ તો માત્ર યત્કિમિત્ત હું જે જાણી શક્યો છું તેજ માત્ર જણાવી છે સારી જાણ બહારની ખીજ મ્હ કંઈ દશે તે કાં તો શેઠનો અંતરાત્મા જાણે અને કાં તો યાત્રી જાણે મેં તે માત્ર ઉડતી નજર નોંધજ સીરેતી છે એ વાચકગણને સવિનય નિવેદન થાય
રાજ્યપદરખારમાં એમની સાગવગ

મ મહાગાળ રણજિતમિદ્દજ એમના ખાસ રનેહી દતા પ્રાંત્રા, સીમડી આદિના દરગારો માથેનો એમનો પરિચય સારો છે અનેક ધાર્મિક સુખ પ્રમંજોએ તેઓએ મહારાજા જામસાહેબને ગાડનપાટી આપી પોતાનો રનેદમગધ વ્યક્ત કરેલ છે અનેક સાતિરનાત્રના મહોત્સવ પ્રમંજે મહાગાળ જામસાહેબને દહેરામગજમા દર્શનાર્થે લાવેલ છે તેઓશ્રી યાત્રિમાં અને ઠામમાં સવાદસ પ મજાવાલા છે આશગલની યાત્રિમાં એક

યવામાં મહુમ મહારાજા જામ શ્રી રણજિતસિંહજી
 સાહેબ બહાદુરે સારો લાભ લીધો હતો અને તેઓ-
 શ્રીને વસ્તુરિયતિ સમજાવવાને માટે શેઠ પોપટલાલ
 બાપ્તએ પોતાથી જનતુ કંથુ' હજી ખુશી થતા જોડુ
 છે કે એમની મહેનત સરલ થઈ છે અને જાને
 એ છાતિ કાઢી પૂર્વના પુણ્યોદયથી રનેહની પવિત્ર સાંક
 જથી બધાએલી છે અને અમો ધુમ્મીએ છીએ કે સનાને
 માટે રનેહબંધનથી બધાએલીજ રહે દિહી કહેવત છે કે
 સુનટે તો તેસઃ Cલટે તો હતીસ, એટલે કે સામું
 મોડું રાખે તો ફક્ત ઘાવ છે અને એજ આકડા
 અવળું મોડું રાખે અને રીસ ચઢાવીને અવળા એમે
 તો ત્રેસઠના કદ થઈ જાય છે તો મારી પણ એજ
 ભાવના છે કે અમારા એકવાલ છાતિબધુઓ પરસ્પર
 પ્રેમથી સલાહસપમાં રહે અને ત્રેમઠના ઉનઠા થઈને
 છત્રીસ ફરીને ન જાને.

રાજ્ય તરફથી તેમને 'ઓર્ડર ઓફ મેરિટ' નો
 માનવતો ખિતાબ બક્ષવામાં આવ્યો છે રાજ્યના
 અધિકારી વર્ગ સાથે પણ તેમનો મનઘ થયોજ પાડો.

છે બોર્ડિંગની ઉદ્ધાટન ક્રિયા તથા અનેક મેળાવડા, જલસા, મહારાજ સાહેબોને હાથે થયેલા છે

બોર્ડિંગને રાજ્ય તરફથી દર વરસે રૂ. ૧૫૧) બેટના, રાજ્યરોદ્ધણના દિવસે મળે છે ઉપરાંત મહારાજ સાહેબના જન્મદિવસે મિષ્ટબોજન પણ આપવામાં આવે છે તેઓશ્રીના તરફથી શ્રીજૈનવિદ્યાર્થિભવનમાં જિન-મંદિરની વ્યવસ્થા માટેનો એક વિભાગ રાખવામાં આવેલ છે તેમજ શ્રીશત્રુજય ઉપર તથા કદમ્બગિરિજી ઉપર દેવકુલિકા કરાવેલ છે તથા પ્રભુજી પથરાવેલ છે કદમ્બગિરિ ઉપર ૪૬મી દેરી એમના માતૃશ્રીના રમરણાયે વિ સં ૧૯૮૬ના ફાગણ સુદ ૨ ને સોમવારે બોદાનેસમાં કરાવેલ છે, જેમાં અતીત ચોવીસીના બીજા શ્રીનિર્વાણી જિન તથા વિહરમાન ૧૪ માં શ્રીશુભગજિન શેઠે પોતે પથરાવેલ છે તથા વિહરમાન ૫૬૨માં શ્રીહર્ષવરજિન તેમના ધર્મપત્ની ઉજ્જમગહેને પથરાવેલ છે આ દેવ કુલિકા શ્રીતપમન્જાધિપતિ લઘારકાચાર્ય શ્રીવિજયનેમિ-સરીશ્વરના સદુપદેશથી શેઠ પોપટભાઈએ ચૈતાની માતૃ શ્રીના શ્રેણ્યે કરાવીને શ્રેષ્ઠી શ્રીજિનરાસ ધર્મદાસને સમર્પિત કરેલી ॥

જામનગરની પિ યગમેન્સ નૈન સોસાયટીના
એક સુયોગ્ય સુકાની

અદિની પિ યગમેન્સ નૈન સોસાયટીના તેઓ
સરસ્વાતથી પ્રમુખ તરીકે દર વરસે નવી ચુટકીથી
ચુટાતા આવ્યા છે સોમાયગીને ધર્મના માર્ગમાં જોડવાને
તેઓ સદા તત્પરજ રહે છે અનેક પ્રસંગે વક્તા
કરીને પણ સાધર્મિક બાહ્યોને ધર્મમાં જોડવાને
તેઓનો દમ્ભેશનો પ્રયાસ છે તેમના સમાગમમાં
આવ્યા બાદ અનેક બબ્બાત્માઓને ધર્મનો અવિદ્વદ રંગ
લાગ્યો છે અનેક બ્યક્તિઓ મત નિયમ પન્થકબાણના
ધારવાવાસા થયા છે અનેકના જીવન પલટાયા છે
અનેક એમના સ્વસ્થી છે જામનગરમાં જન્મ ધારણ
કરીને અનેક આત્માઓને ધર્મમાંજો' જોડી, અનેકના
જીવન પલટાવી ધર્મપરાયણ બનાવ્યા છે તેને માટે
અનેક બબ્બાત્માઓ તેમનો ઉપકાર બચાવરમાં પણ
નહિજ બૂને એવી અમારી ખાતરી છે

અદિની સોસાયટીના તેઓથી પ્રાણસમા છે હરી
જતો અગ્નિ જેમ ટૂંક મારવાથી પાછો સતેજ થાય
છે, તેમ જ્યારે જ્યારે સોસાયટી ધર્મકર્તાવ્યમા સિધિલ

યાય છે, ત્યારે ત્યારે યોગ્ય સંબોધની મગ્ધામરમ ફૂગી
 મારી તેમાં ચૈતન્ય પ્રગટાવી આપે છે આજ આઠ આઠ
 વર્ષ થયા તેઓશ્રીને અટોની પિયગમેન્સ જેન
 સોસાયટીના પ્રમુખ તરીકે ચુટવામાં આવે ■ જેમ
 તેમની પૂરેપૂરી યોગ્યતાનો પુરાવો છે સોસાયટીનું
 સુખન હાથ ધરી નિર્ણિષ્ટ ધ્યેય તરફ સ્ટીમરને લઈ જવામાં
 તેઓમાં અદ્વિતીય આવડત છે જેમ દેહ વિદ્યાર્થીનો
 કાન ઝાલીને મારતો સમજાવે છે તેમ તેઓશ્રી પશુ
 ધણી રખતે સોસાયટીનો કાન ઝાલીને, પ્રમાણ ઉઠાવીને
 જગૃતિમાં લાવે છે, અને ધર્મમાં સિધ્ધિ જનતાઓને
 ધર્મમાં રિધર કરી આમળ વધે છે

શ્રીદેશવિરતિ ધર્મારાધક સમાજ સાધનો એમનો
 સંબંધ

શ્રીદેશવિરતિ ધર્મારાધક સમાજના તેઓ આદ્યોત્પાદક
 ■ જેમ તેના સુકાનીઓનું ખાસ કથન ■ જેમણે
 શ્રીદેશવિરતિ ધર્મારાધક સમાજને પોતાની માતી અપ
 નાવી છે એની દરેક પ્રવૃત્તિને સફળ જનાવવા તન,
 મન અને ધન સમર્પ્યા છે શ્રીપાનમર અને રૂદેસાણા

મુક્તિરમણીને વરવા ઉદ્ધમવત યશુ જોષએ
ધર્મરથના પૈડા

મંસારજટવી જોલધવાને, ધર્મરથ ઠલો ■ પુરુષ
અને બી.એ.બે.તેના પૈડા છે બન્ને સમાન શુભધર્મી
હોય તો મંસારજટવી જટ પાર ઉતરી સકાય. શ્રીયુત
શ્રી પોપ/લાલભાઈની જેવી ધર્મભાવના જનમત ■
તેવીજ તેમના ધર્મપત્ની ઉજ્જમનદેવની પણ ધર્મપરા
યશુતા પ્રચસનીય છે બન્નેમાં સેવાભાવ ઝળકી જો
છે પ્રશુ અને શુભસાક્ષિ સ્તુત્ય છે, અનુકરણીય છે,
બન્નેના જીવનમાંથી તપશ્ચર્યા અને વૈવાચર્યનો શુભ
આસ કરીને સૌ કોઈ બળ્યાત્માઓને આદરણીય છે
ગૃહસ્થ છતાં આશ્રમ યમનિયમાદિ પાળવા અને જીવન
ધડધુ એ એમના જીવનમાંથી સૌ કોઈએ મેળવવા
સેવા જેવો છે

૥ ૧૯૭૫ માં શ્રીસિદ્ધજીવમા એમના ધર્મપત્ની
ઉજ્જમનદેવે ઉપધાનતપ કર્યું તથા અન્યો. કરાવ્યા
રતલામમાં એમણે પોતે ઉપધાનનપ કર્યું તથા જામ
નગરમાં સ. ૧૯૬૦માં ઉપધાનનપ કરાવ્યા. આ ત્રણે

શુભ પ્રમગોર્મા દળરો રૂપીઆ ખર્ચી તેમણે જિંદગીમાં
અપૂર્વ દ્વાવો લીધો છે પાછીતાણે તથા રતલામમાં
ઉપધાનની ક્રિયાઓ પૂજ્યપાદ સાગરાનંદસૂરીશ્વરજીની
હાજરીમાં નીચે મુજબ હતી અને જામનગરની ઉપધાન
તપની ક્રિયાઓ પૂજ્યશ્રી કનકસૂરીશ્વરજીની હાજરીમાં
કરાવાઈ હતો સ ૧૯૯૦ માં એમના ધર્મપત્નીએ
વરસી તપ કરેલા હતા તેનું પારણું શ્રીસિદ્ધજીના
કરવાનું હોવાથી જામનગરના સેકડો માધર્મિક બધુઓને
શ્રીમદ્ગિરિની જાત્રા કરવાને સાથે લઈ જવામાં આવ્યા
હતા, તથા પાગણુને દિવસે નોંધારસી કરવામાં આવી
હતી રતલામના ઉપધાન પ્રસંગે અનેક બધુઓને રત
લામ તેમજા હતા અને ત્યાંથી શ્રીકૃષ્ણજીના તીર્થની
જાત્રા કરાવી સાબ લીધો હતો ત્યારે શ્રીમોહન
જૈનમહાજી તથા અન્ય સાધર્મિક બધુઓને પણ
શ્રીકૃષ્ણજીની જાત્રા કરાવી જિંદગીનો અપૂર્વ
દ્વાવો લીધો હતો.

ઉપરાંત અનેક વખત રથયાત્રાના વરદોડા ચલાવ-

પાપરસાસ શેઠનો જાતિસ્વભાવ

તેઓશ્રીમા રપટવકતાનો ખાસ ગુણ છે, જેવું હોય તેવું મોટેજ કહી નાખે છે એમનું ક્યન કાષ્ટને કાષ્ટવાર કહવું પણ લાગે તેવું હોય છે ખરૂં પરંતુ પરિણામ તરફ જોતા દિતકર અને મીઠું નીવડે છે એમનો જાતિ સ્વભાવ તદ્દન વિલક્ષણ છે પ્રકૃતિ પ્રાપ્ત સરળ છે અને પ્રસન્ન છે શાંત અને રમુજ પણ છે સમક્ષાના સાધર્મિક બંધુઓની સાથે તેઓ ધણીજ રમુજ સાથે વાર્તાલાપમાં રસ આપી અને લઈ શકે છે એમના ક્યનમાં ધણું ધણું જાણનાનું, આદરવાનું અને ચેતવાનું હોય છે એમની સલાહ હમેશાં નિખાલમ દિલની અને ધર્મ માર્ગમાં સદાય પ્રેરતી હોય છે

એક દર એમનું જીવન ધણુંજ આદરણીય અને બોધક છે દેવગુરુની ભક્તિ અને ધર્મશ્રદ્ધા પ્રસસનીય છે ઉદારતા અનુકરણીય છે

શ્રીયુત શેઠ પોપટલાલ ધારસીભાઈના અખ ૬

સૌભાગ્યવંતાં આદર્શ ધર્મપત્ની બાઈ

ઉન્નમનેન સબધી

બે બોલ

આ મહાન્ ઉદ્ધાપનમહોત્સવનું નિમિત્ત કાગળુ તો
 શ્રીમતી ઉન્નમનેનની, આચાર્યમહારાજ શ્રીસાગરાનંદ
 સૂરિજીના સદુપદેશથી આ રેવ શ્રી અચિંત્ય માહાત્મ્યવાળુ
 અર્પન કથાણુકારી શ્રીનવપણુ તપ તથા પરપરાએ
 મુક્તિસુખ આપનાર શ્રીયુતપત્ની તપની નિર્વિનિ
 સમાપ્તિ થઈ તે છે શ્રીમતી ઉન્નમનેનનું જીવનજ
 તપશ્ચર્યામા માધુસાધ્વીજી મહારાજનેની વૈયાવચ્ચમા, ધર્મ
 ધ્યાનમા અને સાધર્મિક બધુઓની સેવા શુશ્રૂષામાં પસાર
 થયેલું છે તેમણે બાગવતો ઉચ્ચર્યા છે ઉપધાનતપની
 ક્રિયાઓ સ્વય કરેલી છે અને કરાવેલી પણ છે નાની
 વયે સતાન નહિ છતા ચતુર્થ વ્રત ઉચ્ચરેલ છે મિદ્ધ
 ગિરિની હૃદ યાત્રાઓ તથા ચોમાસું ધામધૂમપૂર્વક કરેલ
 છે વરસીતપ કરેલ છે અને તેનું પારણુ શ્રી સિદ્ધગિરિની

પતિતપાવની ભૂમિમા પશ્ચીજ ધામધૂમથી કરેલ છે ઉપરાંત
અઘાષ અકુમ છટ્ટ, જાણેવ જોકામ્ણાની તપમર્ધા તો અને
પ્રસમે કરવાનું ચાલુજ છે સામાનિક, પ્રતિક્રમણ દરરોજ
તથા પર્વદિવમે પોષધોપવાસ કરવાનું ચાલુજ છે ઉત્તમ
શ્રાવિકાને ચોખ્ખ સહજોથી તેજો અલ કૃતા છે તપમર્ધાની
કિમત તેજો ઠીક સમજનારા છે અને ધર્મકાર્યોમા સદા
અમણી છે સદસ મગત પ્રશમ્ય કથિત ॥ સરખે
સરખાનો સમાગમ સાત્ત્વકરોએ પ્રશમ્ય કથો છે આના
ઉચ્ચ ગુણોયુક્ત દ પતિનું ધર્મ ગુમદ ધર્મકાર્યો કરવા
માટે હીર્ષાયુખ્ય ભોગવા જોમ અતઃકગ્જીથી હમ્મી
વિરમીએ છીએ

જામનગરમાં ઉજવાયેલ મહાન ઉવાપનમહોત્સવ
 યાને જૈનધર્મના ઉપકરણોનું જ ગી પ્રદર્શન
 આત્મ વિકાસ ઉત્સવ

— તથા —

શ્રીરશવિરતિ ધર્માશિવક સમાજનું ૬૬ અધિવેશન

જામનગરમાં વેરા ધારમીબાઇ દેવગજના મુપુત્ર રોક
 પોપટલાલ ધારમીબાઇ તથા ચુનીલાલ સહમીચ દ ધારમી
 બાઇ તરફથી શ્રીયુગ ગેડ પોપટલાલબાઇના ધર્મપત્ની જામ ૩
 સોબા ધવતી બાઇ ઉજમમેને શ્રીગુરુમહારાજ શ્રીમાગગ
 નંદચરીપરજીના સદુપદેશથી આદેશ શ્રીઅર્ચિત્ય માહા
 ત્મવાળુ કન્યાશુકરી શ્રીનવપદ (ઓળીજી) તપ તથા
 પરપરાએ મેલસુખ દેનાર શ્રીશ્રુતપચમીતપત્ની સમાપ્તિ
 નિવિખે કરેલી તે નિમિત્તે શ્રીમોધિખીજના અકુરા સમાન
 શ્રીઉવાપનમહોત્સવ નીચે મુજબ ઉજવવામાં આવ્યો
 હતો -

૩૧મ્બુ સુદ ૧૧ શુક્રવાર કુબરચાપના

શ્રી પચકલ્યાણકની પૂજા

- શ્રાવણ સુ. ૧૨ શનિવાર શ્રીનવપાદજીની પૂજા
 , મ સુ. ૧૩ રવિવાર શ્રીનારમતની પૂજા
 , સુ. ૧૪ સોમવાર શ્રીનવાપુ પ્રકારી પૂજા
 સુ. ૧૪ મંગળવાર શ્રીમોહનીવ કર્મની અષ્ટપ્રકારી
 પૂજા
 સુ. ૧૫ બુધવાર મીસાકલય દજી કૃત ૧૭ ભેદી પૂજા
 , વ. ૧ ગુરુવાર શ્રીનવમહા તથા દસદિકૃપાલ પૂજન
 તથા રમયામનો વરધોડો
 , વ. ૨ શુક્રવાર શ્રીઅષ્ટોત્તરી સ્નાત્ર અને સ્વામી
 વાત્સલ્ય

આ ઉદ્યાપનમહોત્સવ માટે સૈદ્ધ જીવરાજ રતનશી
 કમ્બવાલાના વિશાળ વડામાં આઠ હજાર પુદનો વિશાળ
 મંડપ બાંધવામાં આવ્યો હતો. મંડપને ખજાન પતાકા
 તથા હસેકદ્રિક રોશનીથી સજ્જમારવામાં આવ્યો હતો.
 સોના રૂપાની જ્વરીથી ભરેલા ઉંચી કિંમતના, ૭ લેસ્યા
 ૭ દર્શનનુ સ્પષ્ટીકરણ કરતા પાય આવળા અને એક
 દેખતો નેઓ હાથીનુ નિરૂપણ કરી રીતે કરે છે તેના
 દેખાવ, તીર્થ કરના આદ્ય મહાપ્રાસિદ્ધર્ષ દર્શાવણુ દર્શાવ,

જનમુક્ત કાપતા હ વિવિધ લેખાવાળા પુરુષોનું દસ્ય,
 મંસારની લોબુપતા દર્શાવતું મધુર્બિંદુનું દસ્ય, ગાધારી
 દેવી, લક્ષ્મીદેવી, સરસ્વતીદેવી, હોમે હવસ્ય હવન બના-
 વનાર દસ્ય, બધી દેવીઓનું દસ્ય કમક તાપસ અને
 ધરણેન્દ્રનું પાર્શ્વમુના ઉપસર્ગ અને રઘુષ્ય દેખાડતું
 દસ્ય, કમક તાપસની ધૂષીના કાજમાથી બગતા નામને
 કાઢી બતાવી તેને નવકારમત્ર મબળાવી ધરણેન્દ્રેવ
 બનાવ્યાનું દસ્ય, શ્રીપાલ મહારાજના હવનચરિત્રનું
 દસ્ય, ભવિતબ્યતા અને દુષ્કારના રત દર્શાવતું દસ્ય,
 આમા એ કષ્ટતર લડે છે, તે કષ્ટતર ઉપર રહેલ બાજ
 પક્ષી કષ્ટતરોને મારવા આવે છે, નીચે ગહેલ માણસે
 પશુ કષ્ટતરોને મારવા બાણ તાક્યુ છે, દરમ્યાન તે
 માણસને સર્પ ડબે છે હાથમાથી બાણ છટકી જાય
 છે કષ્ટતરથી દૂર ખસી જઈ બાણ પેલા બાજને લાગે
 છે પારથી ને બાજના પ્રાણ જાય છે દુષ્કાર પોતાનુંજ
 અહિત કરે છે ખાડો ખોદે તેજ પડે

આ મધુર્બિંદુનું દષ્ટાંત એવું છે કે એક મનુષ્ય જ ગ
 લમાં બટકે છે, ત્યાં પાછળથી એક હાથી તેની પછવાડે પડે

જે બીકને ભીષે બચવા મારે એક વડની બે વડવાપ્રએ
 પેડી લે છે આ વડવાપ્રને એક કાળો ઉંદર અને એક
 ઘોળા ઉંદર એમ મન્નિદિવસ કાતપાન કરે છે નીચે
 એક કુવો છે તેમાં ત્રણ નામ એક નાગણી અને એક
 મહાન અન્નગર મુખ દાડીને પડેલા છે ઉપર એક મધ
 પુડા છે દાથી વડો નેરથી ઝીંકે છે નેથી મધમાખી
 ઉડે છે અને પેલા માણસને આખે ઘરીરે ડસે છે
 તે મધપુડામાથી એક એક મધનું બિંદુ પડે છે તે
 પેલો બાપ બધી વિટબનાઓ બૂલી ન્હ સુખેથી આ
 સ્વાદ લે છે તેવામાં એક દેવીપુરુષ આકાશમાથી આવે
 છે અને તેને આ દુષ્કામાથી બચાવવા ધણુ ધણુ સમ
 જાહે છે પરંતુ બાપ મધુબિંદુના આસ્વાદનો મોહ છોડી
 શકતા નથી આ દષ્ટાંત આપણુ સૌને બરાબર ભાગ્ય પડે
 તેવું છે ઉપનય - સુઓ - નગસ તે બવાટવી સમજવી,
 દાથી તે કાળ સમજવો, વડવાપ્ર તે આયુષ્ય તેને કાત
 રનાગ કાળો ઉંદર તે રાત્રિ અને ઘોળા ઉંદર તે દિવસ
 સમજવો મધપુડાની માખીઓ તે સસારની આધિ વ્યાધિ
 અને ઉપાધિઓ સમજવી કુવામાં ત્રણ નામ છે તે કાષ,

માન તથા સોલરૂપી નાગો અને માયા તે' નાગણી મમ
જવી મહાન અમર તે મોદ સમજવો મધુબિંદુ તે
મસારના વિષયસુખની સાવમા સમજવી દેવી પુરુષ તે
નિરૂપી નિર્મલ શુદ્ધેવ સમજવા, જેમનો સ્વભાવજ
પ્રાણિમાત્રના નિષ્કારણ બધુ યવાનો છે આટલી આટલી
વિટ બધાએ છતાં પેલા માણસને કેવળ મધુબિંદુની લાલસા
એટલે કે સંસારની મોહિનીમાંથી છૂટા થવું મમતુ નથી
પરિણામ શુ આવરી તે દેખીતુંજ છે, તો હે ભણ્યો !
કોણપણ સદ્ગુરુને સમ્યક્ પ્રકારે આરાધી આત્માનું કલ્યાણ
કરો અને જો આ નિદ્રામાં તેમ નહિ બન્યું તો યાદ
રાખજો કે આગળ વાદ વસમી છે ગયો વખત ફરીને
આવવાનો નથી, માટે સજ્જનોએ દૂકામાં ધણ મમજી
સેવા જેવું છે પછી તો જેવી ભવિત્યતા !

આઠ મહાપ્રાતિદ્યાર્ચની સમજ — જ્યાં તીર્થ કરેદેવ
વિચરતા હોય ત્યાં દેવતાઓ નીચેના આઠ મહાપ્રાતિદ્યાર્ચ-
ની રચના જરૂર કરે છે ૧ અશોકવૃક્ષ, ૨ જનુપ્રમાથ
પુષ્પોત્તી શૃષ્ટિ ૩ દિવ્યધ્વનિ ૪ આમર વિજવા ૫ મિહા
સેન ૬ લામડલ ૭ આકાશમા દુહી વાગવી-

ત્રીની રચના આ તો મહાપ્રાતિહાર્યની વાત મધ્ય આ
ઉપરાત નાના નાના અતિશયે તો દેવતાઓ કે જેની મંખ્યા
કાદાકોની હોય છે તેઓ કસ્તાજ હોય છે

નંજુરુક્ષ અને છ લેસ્થાનુ દષ્ટાત—લેસ્થા એટલે
ભાવના અર્થે એક નંજુરુ રુક્ષ છે તેમાંથી નંજુ ખાવાની
છ લુદી લુદી ભાવનાવાળા મનુષ્યોને ઈચ્છા થાય છે
છ લેસ્થાના નામો કૃષ્ણલેસ્થા, નીલલેસ્થા કાપોતલેસ્થા
તેજોલેસ્થા પદ્મલેસ્થા, અને શુક્લલેસ્થા, પદ્મી ત્રણ લેસ્થા
ઓ અશુભ છે ઉત્તરી ત્રણ શુભ લેસ્થાઓ છે કમ એવો
છ કે પદ્મી તાદન ખરાબ બીજી એછી ખરાબ ત્રીજી
એથી એછી ખરાબ એથી સારી પાચમી વધારે સારી
અને છઠ્ઠી સર્વોત્તમ છે

હવે કૃષ્ણલેસ્થાવાળો કાળમુખો નંજુ ખારા માટે
આખુ ઝાડ કાપવા માટે છે નીલલેસ્થાવાળો મોટી
ડાળ આખી કાપીને નંજુ ખાવા ઈચ્છે છે કાપોત
લેસ્થાવાળો નાની ડાળ કાપીને નંજુ ખાવા વિચાર
કરે છે ત્યારે તેજોલેસ્થાવાળો નંજુનો લુભખોજ તોડીને
ખાવા મન કરે છે પદ્મલેસ્થાવાળો આખો લુભખો નહિ

તોડતા હુમખામાંથી ખાવા હોય તેટલાજ તોડીને ખાવા
 વિચાર કરે છે જ્યારે છટો શુક્લનેસ્થાવાળો હવ ઝાડને
 ઇન્ન નહિ કરના કેવળ જે પાકા જાળૂ નીચે પડેલા છે
 તેજ વીણીને પોતાની ઇન્ન તૃપ્ત કરે છે આવીજ
 ભાવનાવાળા અનેક હોયે આ મ સારમાં પડ્યા છે કોઈ
 પેટને ખાતર ગામ બાળવાવાળા ફૂલ્યુનેસ્થાવાળા હોયે
 પણ પડ્યા છે અને કોઈ સાધુ સત જેવા શુક્લનેસ્થા-
 વાળા હોયે કે જેઓ સર્વમાં પ્રકારે પ્રાણુતિપાતવિરમણ
 વ્રત નિહગી લગીતુ સ્વીમરી કોઈપણ હોવને મન વચન
 કાપાથી પીડતા નથી એટલુજ નહિ પરંતુ દુઃખરતા પણ
 નથી અને સર્વ હોયે પ્રત્યે સદાય મૈત્રિભાવના ધારણ
 કરી પોતાને મળેનો દુર્લભ અને કિંમતી મનુષ્યજન સદૃશ
 કરી ઉર્ધ્વગતિગામી થાય છે શાસ્ત્રકારો પોકારી પોકારીને
 કહેતા આખ્યા છે કે હે જાણીયા ! યાદશી ભાવના યસ્ય
 સિદ્ધિર્ભવતિ તાદૃશી ॥ જેવી જેની ભાવના તેવી તેની
 મિદ્ધિ અર્થાત્ દુર્ભાવનાથી હોયે નારદી તિર્થ ચના દુ જો
 ઉપાર્જન કરી રહ્યા છે એ સદ્ભાવનાથી મનુષ્ય અને
 દેવતાના સુખો ઉપાર્જન કરી શકાય છે

આ હોયે બાવનામાંથી કંઈ પોતાને માટે પમદ કરવી તે તેની પોતાની ઇચ્છાની વાત છે પમદગી કરવામાં મૌ કોઈ શ્વન નજ છે

પાંચ આધના અને એક દેખતો હાથીનું નિરીક્ષણ કરી રહ્યા છે તેનું દષ્ટાંત કુનેજ માણસો એ જ દર્શનની બાવના સૂચવે છે પાંચ આધનાઓએ હાથીના લુગા લુગા બગેને પકડ્યા છે એકે પુછકું પકડ્યું છે તેને હાથી સાવરણી જેવો લાગે છે ખીનએ પમ પકડ્યો છે તેને હાથી યાજના જેવો લાગે છે ત્રીનએ હાથીનો કાન પકડ્યો છે તેને હાથી સપડા જેવો લાગ્યો છે ચોથાએ મુંઠ પકડી છે તેને હાથી સામેના જેવો લાગે છે અને પાંચમાએ પેદની તપાસ કરતાં તેને હાથી કોઠી જેવો લાગ્યો છે આ પાંચે આધના પોતાની દષ્ટિથી જોતા તદ્દન સાચા છે, પરંતુ એકદર નિરીક્ષણ કરતા હાથી નથી તો સાવરણી જેવો કે સપડા જેવો કે સામેલા જેવો કે કોઠી જેવો, ત્યારે હાથી છ કેરો ? તો કહેવું જ પડશે કે જેવું દેખતો જુવે છે તેવો, આ પાંચે આધના હોવાથી તેને એકાંતવાદી કહી શકાય ત્યારે હજો દેખતો

દેવાથી તે અનેકાતવાદી કહી શકાય છે અનેકાતવા-
 એટલે સ્વાદ્વાદ અમુક અપેક્ષાએ તેવો ખરો પરંતુ
 સર્વથા તેવો નહિ ન્યારે અનેકાતવાદી મર્વદષ્ટિયા
 નિદાગીને વસ્તુનું મથાર્ય સ્વરૂપ નિરૂપણ કરી શકે છે
 જે માણસ એકનો કહી શકો હોય તેજ માણસ તેના
 કાકાનો બપિને પણ મતો હોય છે તેમજ કોઈનો બાપ,
 કોઈનો મામે વિગેરે માણસ તેનો તેજ પણ અપેક્ષા
 દષ્ટિના બેઠી એકજ પદાર્થમા અનેકનું આરોપણ કરી
 શકાય છે એકજ પણ અપેક્ષાએ મધી વિશાએમા હાથ
 શકે છે જૈનદર્શન એ સર્વદષ્ટિવાળું અનેકાતવાદને
 માનનારું દર્શન છે હાથી એ ધર્મશ્વરૂપી છે પાંચે
 આધના એ પાંચે દર્શનના ગ્યાને લેવાના છે તે માખ્ય,
 બૌદ્ધ, વજ્રેયિક, મીમાસિક અને ન્યાય લેવાના છે, ધર્મ
 સ્વરૂપ હાથીનું નિરીક્ષણ કરવાનું છે, જીંદો દેખતો છે,
 તે જૈનદર્શનના સ્થાને લેવાનો છે, કે જે વસ્તુને વસ્તુ
 મતે બણી શકે છે અપેક્ષાએ પાંચે સાચા છે પરંતુ
 સર્વથા પ્રકારે નહિ સર્વથા પ્રકારેતો કેવલ જૈનદર્શનજ
 જોઈ શકે છે જૈનદર્શન એટલે શ્રીવીતરામ પ માત્ર

દર્શન શ્રીકેવલજ્ઞાન અને કેવલદર્શનધારી મહાત્માઓનું
 દર્શન એ સર્વથા પ્રકારે જોષ-જાણી સહે એ તદ્દન
 દેખીતું જ છે ખીજાઓ અમુક અપેક્ષાએ પણ સાચા છે
 તેથીજ આનંદધનજી કહી ગયા છે કે 'યદ્ દર્શનમિત્ત
 અગ ભણ્ણિ ને' દુકામા સમ્યગ્દષ્ટિ જીવેજ વસ્તુને
 વસ્તુગતે જોષ-જાણી સહે છે મિથ્યાદષ્ટિ જીવે જિયારા
 વસ્તુને યથાર્થ સ્વરૂપે જોષ પણ સક્તા નથી તો જાણી
 તો ક્યાંથીજ સહે ? જીવે જીવસ્ય જીવનં દર્શાવતું મંસારનું
 દક્ષ્ય નહીના કઠિ એક પ તગીઆને દેડકો ખાવા ધાય છે
 દેડકાને સર્પ પકડવા જાય છે સર્પને મોર પકડવા દોડે છે,
 મોરન પારધી ખાણુ મારી રહ્યો છે પારધીને વાધ ખાવા
 તલપી રહ્યો છે આ હિપરથી એક જીવને મારી નાખી
 નિષ્ક્રિય થઈ ફરનારે આમાથી ધણુ ધણુ સમજવાનું
 છે ને પ્રાણીનો તુ કાળ બને છે અને સહાર કરી
 મયમય છે તે તુજ ખીજાનો ચોડા સમયમાં કાળનો લક્ષ્ય
 થવાનો છે એનો વિચાર કર આ પ્રમાણે જગતમાં જે
 જે પ્રાણીએ મારનારા છે તે જગત્તત્ત્વદષ્ટિએ મરનારાંજ
 છે નેઓ જગતના પ્રાણિમાત્રને અબલતાન દેવાવળા

છે તેઓજ સદા નિર્ભય રહી શકે છે. ૫ ચમકાવતવાગી સાધુ મુનિરાજજી સર્વથા પ્રકારે જીવોને અભયદાન આપી શકે છે અને તેથીજ તેઓ સદા નિર્ભય રહી શકે છે. ૬ મારે છે તે અતે મરે છે અને ૭ જીવિતદાન દે છે તેજ અતે જીવે છે. આવા મુનિરાજોજ હ મેશને માટે મરણને જીતીને અન તકાળ સુધી અમરપત્ને પ્રાપ્ત કરી શકે છે. ૮ શુ છે કે ન હિંસ્યાત્ કોડવિ મૂર્તાને । કોષ્ટને પશુ પ્રાણિ વધ કરવાનો હક નથી જે પ્રાણીને ઉત્પન્ન કરી શકતો નથી તેને અન્ય પ્રાણીને મારી નાખવાનો હક કોષ્ટજ કેમ શકે ? પ્રાણિમાત્રનું રક્ષણ કરવાના હક સૌ કોષ્ટને છે મારી નાખવાનો હક કોષ્ટને પશુ સ જાતીજ શકતો નથી.

પાર્શ્વકુમાર તથા કેમકતાપમનું દશ્ય — પ્રજુ ગર્ભમા આવે ત્યારથીજ ત્રણ જ્ઞાન માથે હોય છે, ચોથું મન પર્યાવ જ્ઞાન દીક્ષા લે, તે વખતે થાય છે અને પછી પાતિકર્મોના સર્વથા ક્ષય થતાજ પાપમુ કેવલજ્ઞાન પ્રગટ થાય છે. આવો તીર્થ કરમહારાજોને મારેનો અન તકાળથી આસ્થો આવતો કુવરતી નિષ્ક્રમ છે પાર્શ્વપ્રજુ રકમા તીર્થ કર થઈ ગયા છે તેઓથી કુમારાવસ્થામાં ૨

શેઠ વાડીલાલ વનમાળાદાસ, શેઠ ત્રેમચંદ્ર હડીમંગલાઈ,
 શેઠ કુલચંદ્રભાઈ રાણિદાસ, શેઠ જીવજીલાલ અમજીભાઈ,
 શેઠ નાથાલાલ હરજીવનદાસ, શેઠ નાનુભાઈ નગીનચંદ
 કવેરી, શેઠ બીખાભાઈ હાથીભાઈ વિગેરે મુંબઈ, સુરત,
 અમદાવાદ, મહેસાણા, ભુદાસી, પાલીતાણા, વડવાણ, ઢાંડી,
 રાજકોટ, બાણવડ, ધોલ વિગેરે અનેક સહેરો
 તથા ગામોના સુપ્રતિષ્ઠિત મદગૃહસ્થો મહારાષ્ટ્ર હાજર
 હતા શ્રીપાત્રીતાણા તથા ગિરોરથી પૂજા બધ્યાવનાર
 ટોળાઓ ખામ આવેલ હતી

શ્રીદેવિ સમાજના અધિવેશનનું પ્રમુખસ્થાન રાજ
 નગરનિવાસી ધર્મવત્સલ શ્રી શ્રીપત્રાલાલ ઉમાભાઈ
 હડીસંગને આપવામાં આવ્યું હતું તેઓશ્રી પ્રસિદ્ધ શાસન-
 પ્રભાવક, -દાનવીર શેઠ હડીસમ કેસરીસમના સુવચન
 છે, ધર્મશ્રદાળુ છે, ક્રિષ્ણાર્ચિત્રાન સુવંક છે, ઓળખ-
 વૃદ્ધિ તથા શ્રીચંદ્રચરણ તીર્થોના વહીવટદાર છે, જ્ઞાન
 બહારના રસક છે, પાંજળાપોળના અધ્યક્ષ છે, અનેક
 રીતે શાસનના સાચા સેવક છે મૃદુસ્વધર્મનું ઓપણી
 જૈન ઠામમાં ધર્માર્થ પાનન ચાવ, ન્યાય અને

ભાવજી વાંચી સભાજાઓ હતું અને પછી પ્રમુખશ્રીએ
 પોતાનું વક્તવ્ય વાંચી સભાજાઓ હતું બાદ
 જન્મે પ્રમુખોને પુષ્પના દારવોરા પહેરાવવામાં
 આવ્યા હતા પછી શ્રીચાસનને જીવ ભોવાળી પહેલી
 બેઠક ખતમ થઇ હતી બીજો દિવસે એટલે ૧૪ ચૌદસના
 રોજ બધા ભાઈઓએ પૌષ્પ લીધેલ હતો અને પ્રમુ
 કશાંન ગુરુવદન તથા દેવવદનની ક્રિયાઓ થઇ રહ્યા બાદ
 ૨ થી ૪ વાગ્યા સુધી સાગરાનદસુરૈશ્વરજી સાથે પ્રભો
 તરી ચાલી હતી, જેમાં જાનેક પ્રભોના જવાગો સુરૈશ્વરજી
 શાસ્ત્રાનુસાર આપી મોકાને પલ્લેજ સંતોષ આપતા હતા
 સૌ કોઈ પોતાની કાકા પૂજીને શાસ્ત્રીય સમાધાન મેળવી
 શકતા હતા પ્રભોતરીમાં રસ ઠીક જામ્યો હતો બાદ
 પ્રતિક્રમજી કરી પૌષ્પ પારીને રાત્રે વિષયવિચારિણી
 સમિતિની બેઠકમાં દાનજી આપવા પ્રમુખશ્રીને ઉતારે
 ભાઈઓ પધાર્થા હતા, જ્યાં ત્રીજા દિવસની બેઠક માટે
 પસાં કરવામાં આવનાર કરાવે પછી કાળમાં આવ્યા
 હતા ત્રીજો દિવસે સવારના લાગ્યા બ્યાખ્યાન તથા
 પ્રભોતરી રાખવામાં આવ્યા હતા અને જપોરની બેઠકમાં

અધિવેશનના દરારો જાહેર કરવાનું રાખવામાં આખુ
 દંડ, જે દરારો બધા સર્વાનુભવે પમાર થવા હતા બાદ
 પ્રમુખશ્રીને તથા સ્વાગત પ્રમુખસાહેબને દારતોરા અર્પ
 વામાં આબ્યા હતા અને શાસનદેવની જમ સાથે અધિ
 વેશનની ત્રીજી દિવસની બેઠક સમાપ્ત થયેલી જાહેર
 કરવામાં આવી હતી

તા ૨૦-૩-૩૫ના રોજ અધિવેશનની પૂર્ણકૃતિનો
 દિવસ હતો બપોરના ત્રણ વાગતાનો સમય સભા માટે નિયત
 કરવામાં આવેલ હતો તેઠ નામદાર મદારાજ જમ સાહે
 બશ્રી દિગ્વિજયસિંહજીને આજની સભા સમક્ષ માનપત્ર ઝેના
 મત કરવાનું હોનાથી તેઓ સાહેબ સભામાં પધારવાના હતા

પ્રજાપાલક, ધર્મવત્સલ નામદાર મદારાજ જમ
 સાહેબની પ્રધરામણીના સમાચાર શહેરમાં ફેલાતાં પ્રજા
 હર્ષયેથી બની હતી સભાનો વખત ત્રણ વાગતાનો
 હોવા છતાં સૌ હાથ અગાઉથીજ પોતાની જગ્યા નિયત
 કરવા લાગ્યા હતા

ખરાનર ત્રણ વાગતાંજ મદારાજ
 આવી પહોંચ્યા હતા સુગતની શ્રીજેન

બેન્ડે સુમધુર જવાળે અને સાથે સાથે આખીએ સજાએ
 હુમા થઇને “વડે વીરમ્ , ના જપનાદોષી તેઓશ્રીને
 આવકાર આપ્યો હતો નામદાર મહારાજ સાહેબ સુદ
 કાચ પર બિરાજ્યા હતા જ્યારે મેં હીવાન સાહેબ
 વિગેરે હોદ્દાઓએ આભુઆભુ ગાઠવવામાં આવેલી ખુર
 શીઓમાં પોતાનું સ્થાન લીધું હતું સૌંદ્રીપોષકસાલભાષ
 તરફથી રૂબ રૂબ મેવા મીઠાઈ તેમજ સારી રોષડ રકમ
 ગોટલું નામદાર મહારાજ સાહેબને અર્પણ કરવામાં
 આવ્યું હતું તેમજ અમદાવાદ મુખ્ય સુરત, રાજકોટ
 મેસાણા પાલીતાણા શિંદોર વઢવાણ વિગેરે સહર
 અને ગામેના અધિવેશનમાં જાય મેવા પધારેલ ગૃહસ્થોએ
 પણ નામદાર મહારાજ સાહેબને અરજી મેળવેલી હતી
 ૬૬. અધિવેશનના ઠરાવો નીચે મુજબ હતા —

મહારાજ જન્મ સાહેબે દરેક જાતની સગવડ આપેલી
 તેને માટે આજ્ઞા માનવામાં આવ્યો હતો ખડે પગે સેવા
 કરનાર જૈન બ્રુહ્મોનો આજ્ઞા માનવામાં આવ્યો
 હતો શ્રીજીશ્રવાલ જૈન વોલટીયર કાર સુરત જૈન
 બેન્ડે શ્રી જૈનવિદ્યાર્થીભવનના વિદ્યાર્થીઓ વિગેરેના

આશા, આસીશાન વડે વાપરવા આપવા માટે શેઠ
 ચાંપનીભાઈ કુવરજીભાઈનો આશાર, સમ્મત અને
 બાર વ્રત હિપ્ત ધનામી નિળધ લખી મોકલનારને પહેલુ
 ધનામ રા ૨૫૦) આપવા બોલત (આ નિળધ મેટ્રીક
 માં પાસ થયેલા અને તે હિપ્ત નો અભ્યાસ કરના વિદ્વા-
 થાંજો લખી શકશે) થર્મ વિરોધક વરોદયાના કામદાની
 સામે અનેક વિરોધ જાહેર થયા છતાં તે કામદો હજી
 ૨૬ થઈ શક્યો નથી, મુનિ સમજેને જાહેર થઈ મુખ્ય
 આ સમાજ પણ તે ઈચ્છાને રહ કરવા અટકે વિનંતિ કરે
 છે શ્રીમત ગાયકવાડ મર્યાદાને આ કામદો કામદાની
 ચાંપીમાંથી ૨૬ કરવા વહેલામાં વહેલી તક લેવા નમ્ર
 વિનંતિ છે બાવદારિક આચે ધાર્મિક જ્ઞાન આપવાની
 આવસ્થકતાનો ઈરાવ, શ્રીદેવિગિરિ ધર્માગ્રથક મમાજના
 ચતુર્થ અધિવેશનના માનનીય પ્રમુખ શ્રી જોનારેબલ રાજ
 બહાદુર વિજયસિંહજી દુધેરિયા તથા તેજ અધિવેશનના સ્વા
 ગતાધ્યક્ષ શ્રી અમરચંદ કલ્યાણચંદના અવસાન
 માટે આ અધિવેશન રિલમીરી જાહેર કરે છે આ ઈરાવ
 પ્રમુખરથાનેથી મુખ્યમાં બાબોદતોજેને

હિમા યજ્ઞ દિલગીરી સાથે પસાર કર્યો હતો અધિવેશનને
 પોતાને આંખે આમ જણુ આપનાર શેઠ પોપલાલભાઈનો
 આભાર છઠ્ઠા અધિવેશનનું કામકાજ સંતોષકારક રીતે
 બજાવવા માટે પ્રમુખ શ્રી પંજાબીભાઈનો આભાર,
 તથા આચાર્યદેવ શ્રી સાગરાનંદસૂરીછએ બંને પધારી
 તથા જે સંકાતો સંપાદાન કર્યા છે તેને માટે આભાર
 દર્શન આ બધા કરાવે સર્વાનુમતે પસાર થયા હતા
 બાદ શ્રી જૈન વો કારને રૂા ૫૧) તથા શ્રી ઝોસવાલ
 જૈન વો કારને રૂા ૫૧) તથા શ્રી જૈનવિદ્યાર્થી-
 શુવનના વિદ્યાર્થીઓને રૂા ૫૧) પ્રમુખ સાહેબ તરફથી
 ભેગ આપવામાં આવ્યા હતા, જે મટે આભાર દર્શાવ
 વામાં આવ્યો હતો રૂાગણુ વડિ ૧ના રોજ જલજનનાનો
 જંગી વરધોડો મડપના વડેથી ચઢાવવામાં આવ્યો હતો
 આ વરધોડામાં અદિના શ્રી ઝોસવાલ રાત્રિમાં એકસ પ
 યજ્ઞ જવાથી તમામ જણુઓએ સંપૂર્ણ ખુશાલીની સાથે
 ભાગ લીધો હતો, જેથી વરધોડાની શોભા અપૂર્વ અને
 અવર્ણનીય બની હતી આવા શુભ પ્રસંગે એકજ રાત્રિના
 બાઈએ સલાહમ પ દરી સાથે મળે ત્યારે આનંદ કેમ

ન થાય ? વરધેડામાં માણસોને પીસા માટે ઝેર દે
 પાણીની સત્રવડ રાખવામાં આવી હતી રહે પછુ જપી
 રીવાસની સામાન વરધેડા માટે લીધે આપ્યો હતો,
 એટલે વરધેડાનો ૥૬ મોઢ અપૂર્વજ હતો વરધેડો
 મહાપદમાં પહેલિના શ્રીકૃષ્ણની પ્રભાવના દરકામાં
 આવી હતી, જાદુ સ્વામિનાત્સલ્પના જોગનમાં
 જ્યાં તેના સર્વે પધાર્યા હતા અને મહાપદમાં
 એક જગી સમા મળી હતી, જેમાં શ્રી દે વિ ધર્મા
 રાવક સમાજના ૬૬ અધિવેશનના માનનોવ પ્રમુખ
 શ્રીએ અધિવેશનના અધ્યક્ષસ્થાને નિ ૧૭ તેને સ પૂર્ણ
 સમજતાપી પાર ઉતાર્યું તે માટે તેમનો ઉપકાર માની
 તેમને જામનગની પિ મમજેન્સ જેન સોઆજી તર
 ફથી તેનો પ્રમુખ શેર પોષાવાવ ધા ગીમાજના દાવે
 મુનારક માનપત્ર આપવામાં આવ્યુ હતુ
 શ્રીયુત એક પાપાલાવ વારસીલાને અપાએલાં
 માનપત્રો —

જાદુ મુનમંત્રી શ્રી મિદ્ધ્ય
 અમિનિને તત મન ધનના એકે

શેઠ પોપલાલભાઈના પુણ્ય પ્રસંગોની યાદમાં એ સમિતિ
 તરફથી તથા શ્રી જોશવલાલ જૈન વોલટીયર ઇંગ
 તરફથી તથા શ્રી મોહન જૈન મંદળી તરફથી તથા
 પ્રિયમગ જૈન સોસાયટી તરફથી આદરણ ધીયુત
 શેઠ પોપટલાલ ખારસીભાઈને આવા મહાન ઉદ્યાપન
 મહોત્સવ, આત્મવિકાસ ઉત્સવ તથા શ્રી દેશવિરતિ
 ધર્મારાધક સમાજના અધિવેશનને પોતાને આંગણે નોતરી
 અનેક આદરણોના સમાગમનો અપૂર્વ લાભ અને તેમની
 યત્ કિમિત્ત સેવાનો અવ્યય લાભ આપવા માટે અભિ-
 નંદન પત્રો આપવામાં આવ્યા હતાં આ પ્રસંગે શેઠ
 પોપટલાલ ખારસીભાઈનું યત્ કિમિત્ત જીવનચરિત્ર
 સોસાયટીના એ સેક્રેટરી વારા વેલજી લાલજીએ વાંચી
 સભળાવ્યું હતું તથા શ્રીયુત અમૃતલાલભાઈ તથા
 બાપાલાલ યુનીલાલે અધિવેશનના પ્રમુખ તથા સ્વાગત
 સમિતિના પ્રમુખને જૈન ડામના ચળકતા હીરાની ઉપમા
 આપી હતી તથા તેમના સદગુણોનું સારૂ વર્ણન કર્યું
 હતું બાદ ગોડી રાત્રે શાસનદેવની જય બોલાવી,
 તથા વાર વહેવીર બોલાવી, તથા સર્વમંગલ આમિશ્યને

પુણ્યશ્રોત્ર બધા હતા ચર્ચિત્રે બોલ્યા બાદ સભા બર
ખાસ્ત કરવામાં આવી હતી ત્રા શુભ પ્રસંગે શેઠ સાહેબ
તરફથી શ્રી સિદ્ધચંદ્ર સાહિત્ય પ્રચારક સમિતિને રા. ૫૦૧),
શ્રી સોસાયટીને ૨૫૦), શ્રી મોહનમહાલીને ૧૦૧), શ્રી
ઓશવાલ જૈન બોલટીયર કોરને ૧૦૧ તથા શ્રી સુરત
જૈન બોલટીયર કોરના બેન્ડને રા. ૧૦૧ બેટ આપવાનું
બૃહદીવાલા ટ્રવેરલાઇ શેઠદ્વારા જાહેર કરવામાં આવ્યું
હતું, જેને સભાએ તાળીઓના મહમદાદથી વધારી લીધું હતું

આ શુભ પ્રસંગે જ્યે નેક નામદાર મહાગજ
જનમ શ્રીદિગ્વિજયસિંહજી સાહેબ મહાદુર્ગે તારીખ
૧૬-૩-૪૫ના રોજ શેઠ પોપટલાલ ધારમાલાઇ તરફથી
પત્ર આપવામાં આવી હતી શ્રીદેશવિરતિ ધર્મારાધક
મમાજ તરફથી ગાળ્યે અધિવેશનને દરેક પ્રકારની
સમગ્ર આપવા માટે આજ્ઞાદર્શક તથા દિગ્વિજયની
કીર્તિપુક્ત દીર્ઘાવુષ્પ હસ્તે ગાલીની કેતરકામવાળી
આકર્ષક ફેમમાં કેતરેશુ સુદર માનપત્ર પ્રમુખશ્રીને હાથે
આપવામાં આવ્યું હતું તથા તેજુજ બીજી મહાદુર્ગ
હાથે શેઠ પોપટલાલલાઇને આપવામાં

આ પ્રસંગે મહારાજા સાહેબે ત્રીજે મુજબ ઉદ્ધારો
કાઢ્યા હતા.

મારા વહાલાં બાળકો ' (આમા કામચો તયા બહેનો
આવી તપ છે) મારા દીકરાને અમદાવાદના અને બીજા-
ઓએ (ખોટું હોય તો કહેને) (તાળીઓ) જે માનપત્ર
આપ્યું ■ તેને માટે તે સાચક ■ અને પણ માનપત્ર
તેને લીધે મળેલ છે માટે આ માનપત્ર કુ મારે માટે નહિ
માનતા તેમનેજ આપ્યું છે એમ માનું છું એવા અનેક
પ્રબલત પાઠો કે જેને લઈને મને માનપત્ર મળે
(પોપટમાઝ સામે હાથ જતાવીને) આવા અનેક પાઠો
એમ ઇચ્છું છું

અમારો ધર્મ એટલે શું ? અમારું ને તમારું કય
તોણુ છે ? જે વસ્તી સામે ઉભો છું તેનો ધર્મ તે મારો
ધર્મ અમારો ધર્મ નહિ કહો પણ આપણો ધર્મ કહો
નસીબદાર છીએ કે અમદાવાદ શહેરની લાખો માણસોની
વસ્તી આપણે ગમણું આવી છે અને એ ખુશી થવા જેવું
છે, અને અમેને નોતર દેશો તો અમે પણ આવીશું
(તાળીઓ) તાળીઓ પ્રમાણે તો આપે નોતર આપ્યું જ

માનું છું (તાળીઓ) રસ્તે જતાં મારાં બચ્ચાઓ કહે
 છે કે 'ઓ! બાપુની મોટર નીકળી' એ સંજોગો ફ
 ખુશી થાઉં છું અને પ્રજા બાપુજીનાં એમ ઇચ્છું છું
 ભ્રમદાવાદમાં તમે જે બેગએને મુકી આવ્યા છો તે
 અમારા સહેરીઓને નફો ખાવા માટે હવેથી ન્યારે આવો
 ત્યારે જરૂર લાઇ આવજો (તાળીઓ) ગદર, રાજ્ય, માણસ
 ન્યારે સંસેનપુલ થાય છે ત્યારે કેટલીક વ્યક્તિઓ
 દુસ્મનો ઉભા કરે છે પણ પાદ રાખજો કે બેડીબદ્ધ
 હો મેશનું રહેજો તમે બધા બાપુઓનો ઉપહાર માની
 કેહું છું કે અમે વરસોવગમ જામનગરને કુન્નર ઉઘો
 મથી બદલાનતા જાણુ માટે આપ વખતોવખત જરૂર
 પધારશો (તાળીઓ) બાદ બુદ્ધારીવાળા શેઠ ઝવેર
 ભાઈ પન્નાજીએ જણાવ્યું - માનવતા શ્રીમત
 મુદરથો અને બહેનો, જાજનો આ ઉજવણ પ્રસંગ
 આપણા મહારાજા સાહેબને અદિસવિરતિ ધર્મારાધક
 સમાજ તરફથી માનપત્ર આપવા માટે
 જે આપણા શેઠ પોપટલાલ ધારસોબાજીએ
 તે નિમિત્તે પધારેલા રાજવી પોતાની

માહે જે એવા રાજવી ઠેર ઠેર પાકે એમ ઇચ્છુ છું
 (તાળીઓ) પ્રજાની આખાદી કેમ વધે કેમ સુખી થાય
 એવી એવી ઉચ્ચ ભાવનાથી અમે આનંદ પામીએ
 છીએ આપ અમારી નમનજરનીજ નહિ પરંતુ સમ
 રત જૈનમંત્રો વાતસલ્પસાવથી જોશો એવી મારી નમ
 વિનંતિ છે (તાળીઓ) બાદ દારવોરા એનાયત થયા બાદ
 જૈનશાસનદેવની જય બોલાવી સમા વિસર્જન થઈ હતી
 આ પ્રસંગે મહારાજા માહેબે કેટલાક અમદાવાદીઓ
 તથા બીજા શેડીઆઓ સાથે પીછાન કરી હતી શેડ
 સાહેબ એક પછી એક દરેક શેડને જોળખાવતા હતા
 વળી તા ૨૨-૩-૩૫ ના રોજ મહાન અષ્ટોત્તરી રનાત્ર
 પ્રસંગે પણ મહારાજા સાહેબ દિગ્વિજયસિંહજી સાહેબ
 મહાદુર પધાર્યા હતા અને ધાર્મિક ક્રિયા તથા તેની
 વિધિ જોઈ ખુશી થયા હતા એક પોપટલાલભાઈ બન્ને
 પ્રસંગે સારી રકમ નજરાણામાં મૂકી પગે લાગ્યા
 હતા અને આ પ્રસંગે રૂપીઆ દસ હજારની
 રકમ સાર્વજનિક પરોપકારાયે પોતા તરફથી
 માર્ગનિક ઇસ્પીતાલમાં બેટ આપવાનું જાહેર કરું હતું

અષ્ટોત્તરી સ્નાત્રની દિવા પૂર્ણ થયે બધા સ્વામિવાત્સલ્યના
 ભોજનમાં ભાગ લેવા પધાર્થા દતા આજનો દિવસ
 અષ્ટાક્ષિકા મહોત્સવનો છેલ્લો દિવસ હોઈને ભોજની
 મેઢી ધણીજ વધી પડી હતી અને છેક મોડી રાત મુધી
 ભોજની ગીરદી એવીજ ચાલુ રહી હતી આ પ્રમાણે
 આઠે દિવસો નિર્વિધે પૂરા ચલાવી તેની ખુશાલીમાં હા
 વડ ઠના રાજ પશુ ઉદ્ઘાપનમડપ કાયમ રાખી બપો
 રના પૂજ, રાત્રે ભાવના વિગેરે નિયમ મુજબ કાયમ
 રાખી ભોજીને દર્શનનો અપૂર્વ લાભ આપવામાં આવ્યો
 હતો ખરેખર ! ઉદ્ઘાપનમડપનું દક્ષ્ય જોનાગને તાજુ-
 બજ કરી નાખે તેવું હતું શોભામાં વૃદ્ધિ કરવા માટે
 સિદ્ધગિરિનું ચિત્રપટ, શ્રીપાલ મહારાજનું ચિત્રપટ, તેના
 પૂર્વ ભવોના ચિત્રપટો વિગેરે ખટોથી ભોજીને લખવાનું
 પશુ ઠીક મળતું હતું આ ઉદ્ઘાપનને અંગે ભોજીને ધર્મ
 ભાવનાની અનુભાવના કરવાનું ઠીક બન્યું છે એમ અમારું
 માનવું છે આ ઉદ્ઘાપનને અંગે ખર્ચ લગભગ અઢ
 લાખનું થયું હશે એમ અમે માનીએ છીએ—આને
 અંગે શાસનોચોત પંચ ઠીક થયો છે

માનીએ છીએ આવા ધાર્મિક પ્રસંગોના ઉત્તમ લાભો!
શેઠ પોપટમાલભાઈ ખુબ ઉદ્યોગે એમ અમો અત રસધુધી
ધમ્મીએ છીએ

દુકમાં ખરે કહીએ તો આ સ્વર્ગીય દશ્ય કલમમાં મધ્ય
સ્થિત ઉતરી શકે તેવું નહિ હવે ક્યાં એ જગત સાક્ષ
નોલોતક મહાન ઉદ્ધાપનમહોત્સવ અને ક્યાં અમારી લઘુ
લેખિની ! ઉદ્ધાપન નજરે જોનારાઓ જરૂર આ વાતનો
સ્વીકાર કર્યા વિના નહિજ રહે જોડી અમારી ખાત્રી છે
આ ઉદ્ધાપનમહોત્સવને અંગે દરેક દહેરામરજીમાં
આગીની ગમના કરાવવામાં આવી હતી તથા પ્રસંગે
પ્રસંગે ધીના અગ્રવાની બોલી બોલીને દહેરામરજીની
ઉપજમાં સારી રકમનો વધારો કરવામાં આવ્યો હતો
ઉપરાંત મી છવલવાના ખરગમાં પણ સારી રકમ ભરાય
હતી એકદર રીતે જોતા આ ઉદ્ધાપનમહોત્સવ બાને
ધર્મના ઉપકરણો, એક જમી પ્રદર્શન, આત્મવિકાસ
ઉત્સવ, તથા શ્રદ્ધેશ્વિરતિ ધર્માભિક્ષુ સમાજનું ૬૬
અધિવેશન જામનગરના ઇતિહાસમાં સદાને માટે સુવર્ણ
દારે લખાએલું જ રહેશે અમસ્ત જૈન ડોમ માટે આ

એક ખરેખર ધર્માભિમાન લેવા જેવો વિષય ગણી શકાય.

મહારાજા જીમ શ્રીદિગ્વિજયસિદ્ધ સાહેબ બહા-
દુરની આ શુભ પ્રસંગે જે જે વાર હાજરી આપવી
અને હૃદયથી આવા ધાર્મિક કાર્યની પ્રશ્નસાના ઉદ્ગાર
જાહેર કરવા એને જામો આ મદાન ઉદ્ઘાપનમહોત્સવની
ફોલદના અનેક કારણોમાંનું એક મુખ્ય કારણ સમજ
આ તો જામો જામારા જીતક ક્ષુધી પ્રુસાસી પ્રદર્શિત
કરીએ છીએ

બાહોરા કમળશીલાધૂની કાર્યકુશળતા અને
રાધનપુરનિવાસી શ્રીયુત સેઠ કમળશીલાધૂ
ગુલાબચંદ સબધી

બે બોલ

બા હસાપનનો બબ્બ મહપ મોઢ પશુ નહોતું કાપી
શાતુ કે ૧૦-૧૫ દિવસમાં આટમો બધો આકર્ષક
બનવા પામશે સૌ મોઢને મનમાં સંસ્કર રચા કરતો હતો
પરંતુ જ્યાં સામનની ઉત્તિજ થવાની હોય ત્યાં સાસન
કેવ સર્વ રીતે સહાય કરે છે જે બાબત આપણને
સાક્ષરપદ જણાતી હતી તે બાબત જાણ મનોબળપૂર્વક
રાધનપુરનિવાસી સેઠ કમળશીલાધૂએ હાથમાં સીધી રાત્રિ
દિવસ બધાક મહેનત છુદ્ધિ ચાતુર્ય અને બાહોરા
વાપરી કાપ આગળ ધપાવે રાખ્યું સેઠ ચતુષ્ક
માણેચદ, મોહનલાલ બગવાનજી પારેખ સેઠ મગનલાલ
જગનલાલ તથા ચમનલાલ જેમણે વિમેરેની બધાક
મહેનતના પરિણામે બબ્બ અને આકર્ષક મહપ તૈયાર

યથો વસ્તુઓ પશુ સુવ્યવસ્થિતપણે ગોઠવાઈ, રોશનીએ
પશુ દિબ્બતામાં પ્રતિ કરી જીને ઠેર ઠેર જ્યાં સામ-
ગ્રીએ ત્યાં વાહ વાહ અને અનુમોદનાનાજ હિચ્ચાગ
કર્ણગોચર થઈ રહ્યા હતા આ બધી મહત્વરસના અને
સુવ્યવસ્થાનો ખરેખરો જસા જો કોઈને અર્પા સંકાય
તેમ હોય તો તે શ્રીયુત શેઠ કમળસીમાઈનેજ ધટે છે

શ્રીયુત શેઠ પોપટલાન ધારસીમાઈના પુણ્યોદયથી
જાવા નિખાલસ દિલના બાહોશ કાર્યકરનારાઓ ગમે
ત્યાંથી પશુ મળી આવે છે એ ખુશી થવા જેવું છે
એમને નિખાલસ દિલથી મદાય કરનાગઓને પશુ અમે
આ તકે સદર્પ, સાબાર, સપ્રેમ ધન્યવાદ આપીએ છીએ
ધાર્મિક કાર્યમાં મો કોઈ આવકની પાંત ૬ જ છે કે
તેણે યથાશક્તિ સદાયજીત ધનુજ જોષ્ઠએ પ્રભુ આપણા
સૌમાં નિસ્વાર્થભાવની સેવાવૃત્તિ જાગૃત કરેા અને
આપણને સેવાના રુચ કાર્યો સદાય સાંપડતા રહેા એમ
અત કરણથી હૃદયીએ છીએ કહ્યું છે કે —

સેવાધર્મે પરમગદનો યોગિનામધ્યગમ્ય ।

સેનાધર્મે બળવવો પરમ ગદન છે અને

શ્રી મેરૂપર્વતની રચના — આ શ્રી મેરૂપર્વત જશુ
 દ્વીપના મધ્યભાગમાં આવેલો છે તે જિહ્વાખળેજન
 પ્રમાણુ ઉચો છે તેનો પ્રથમ ભાગ સુવર્ણનો, બીજો
 રૂપાનો અને ત્રીજો પરવાળાઓનો છે મેરૂપર્વતનું બીજું
 નામ સુરગિરિ જ્યારે શ્રીજિનેશ્વરનો જન્મ થાય છે
 ત્યારે ઈંદ્રનું સિંહાસન ચરચરે છે ઈંદ્ર મનમાં ચિંતવે છે
 કે જિ હોય અવસર જન્યો હશે ? કે આસન કપે છે ?
 અવાષ્ઠાનથી શ્રીજિનેશ્વરેવનો જન્મ થયેનો જાણીને
 હર્ષ અને આનંદ પામે છે અને સુધૌપાના પટાનાથી
 ઘોષણા કરે છે કે સર્વ દેવતાઓ તથા દેવીઓ પ્રજુનો
 જન્મમહોત્સવ ઉજવવા સુરગિરિ ઉપર પધારજો
 પ્રજુને નિદાજવાથી તમારા સમક્ષિત નિર્ભજ થશે અને
 પ્રજુના ચરણ પદ્માસતાં આપણાં સર્વે પાપો દૂર થશે,
 માટે આ ઉત્તમ તકનો સાલ લેવાનું ઝાઝ ચૂકશો નહિ
 આવી સોનેરી તક ફરી ફરીને મળતી નથી કરોડો
 દેવતાઓ આ સાંભળીને મેરૂપર્વત ઉપર જવા
 સાગ્યા સુધર્માધિપતિ મ્હોટા પરિવાર સહિત આખ્યા
 શ્રીજિનેશ્વરની માતાને વાદીને પ્રજુને વધાવ્યા પછી

માનને હો છે કે રત્નરૂપને ધરવાવાળો ! હું સુખમાં
 વિપતિ ઉદ્ભવ અને તમારા મુતને - જ મહિત્વર મુત
 વિશમધૂમધી મેરૂપર્વત ઉપર કેવા ઇચ્છુ છું એમ દલીલ
 મીનિનપ્રતિબિમ સ્થાપીને પ્રભુને પાંચ રૂપે (તે એવી
 રીતે કે એક પ્રભુને ઉચ્ચે લે, એક વચ્ચે ઉચ્ચે, એ
 બધાં મામરે વિશે, એક જ નીચે) લઈને દેવતા દેવીઓ
 હવથી નાચતા કેળા, ગાન કરતા કરતા મુરમિરિ
 ઉપર આવી પહોંચ્યા ત્યાં પાકું વનમાં ચિલા ઉપર બધાં
 સાચતુ સિદ્ધાસન છે ત્યાં પ્રભુને ઉદમદ્વાગજે પેનાના બેઠામાં
 લીધા ચોમડે ઉઠે ત્યાં આવી પહોંચ્યા હતા અમ્બુનપતિ
 ત્યાં ગોપાલી દેવેને પ્રભુને ન્દરાવવા માટે નીર લાવવા
 હુકમ કરે છે, સાથે સાથે મિદ્વાર્થ પ્રમુખ તીર્થ જોષધિ,
 જાનભાતના ધૂપ પદ્ય લાવવા બધાં લે છે આ સાંભળીને
 દેવતાઓ મામર, પરદામ, પદ્મલલ, ન મા ખીરમુદ તરફ
 જઈને ઉત્તમ જળ કળકા બરી બરીને લાવે છે, ઉત્તમ
 રૂઢના યાજ લાવે છે, તીર્થ રંગ અને જોષધિ લાવે છે,
 ઉત્તમ ધૂપપાણી ઉત્તમ ધૂપ સાથે લાવે છે સહિતથી
 બધું પ્રભુ પાસે મૂકે છે અને પ્રભુના ગુણગાન કરે છે.

પ્રભુ આ જુદા દેખીને જ્ઞાન દ પામે છે જાડ જુદી જુદી
 જાતિના કળસો એવા કુલે ૧ કરોડ સાઠ લાખ કળસોના
 અધિકાર શાઅકારોએ જજાળ્યો છે, તે પ્રમાણે અધિકાર
 મુજબ ઇંદ્રોએ તથા ઇંદ્રાણીઓએ તથા બીજા દેવોએ
 કુલે મળીને ૨૫૦ અભિયોગો થઈ જા બા. પ્રધાનઇંદ્ર
 ઇંદ્રે છે કે પ્રભુનો કષ્ટવાર મને પણ લાભ મેવા થો
 ત્વારે જ્ઞાનદયા સુધર્માધિપતિ પ્રભુને તેમના ખોળામાં
 બેસાડીને પોતે આર વૃષભજુ ૩૫ કરે છે અને તેના
 જાડે ચીંગણાથી જળ જરીને લેતી સેરા કરે છે તે એવી
 ગીતે કે બધી સેરા એક જ મધને પ્રભુના ચિર પર પડે
 આ પ્રમાણે સ્નાન કરાવ્યા જાડ પુષ્પ અને ફેસરના
 છદકાવ કરવામાં આવે છે, પછી દેવતાઓ “નમ નમ”
 શબ્દો બોલતા બોલતા પ્રભુને હાથમાં લઈને બેરી ભૂમળ,
 તાલ વાજિન વમાડતા વમાડતા માતાને ઘેર આવી
 માતાને સોપી એમ જમ્માવે છે કે માતાજી આ
 તમારો પુત્ર છે તે અમારો સ્વામી છે, અમે સેવકનો
 માત્ર એક જ આધાર છે, માટે એમનું બરાબર જતન
 કરીને રાખજો પછી દેવતાઓ ત્યાં કર કરોડકનક મણિ

આણે વચ્ચે વિગેરેની વૃષ્ટિ કરીને તથા પ્રભુને ખેલવા માટે પચ્ચાવી રમણિકને સ્થાપીને હર્ષને પૂરણ કરવા માટે ત્યાંથી નદીશ્વર દ્રોપદાં જાય છે ત્યાં અઠાણ મહોત્સવ કરીને પોતપોતાને કસ્યે સિધાવે છે અને દરેક દીધા અને કેવલદાન કસ્યાણુક મહોત્સવ ઉજવવાની શુભ ભાવનાથી પ્રભુના ઝુણેના જાન કર્યા કરે છે પ્રભુજીને જન્મ કસ્યાણુક મહોત્સવ, દેવતાઓ મેરૂપર્વત ઉપર કરવા પ્રભુજીને પચ્ચરૂપે ઉદમદાગને લઇ જવા અને ત્યાં સ્નાન કરાવવું, પૂજવું વિગેરે ક્રિયાઓ મેરૂપર્વત ઉપર ચતી હોવાથી આ મેરૂપર્વતને સાસ્ત્રકારોએ સુરગિરિ તરીકે પણ પ્રશ્નરૂપે છે આ સુરગિરિની રમના ઉચ્ચપાનમકપમાં સમવમરણની રમના સામેજ કરવામા આવી હતી, જેનું દશ્ય મણ્ડળ આકર્ષક મનવા પામ્યું હતું

શ્રીચૌદ પૂર્વનો સાર એવા શ્રીનવપદજીની આરાધના -અનંતસાની શ્રીજિનેશ્વરદેવના સાસનમા શ્રી નવપદ એજ સારભૂત વસ્તુ છે આત્મકસ્યાણુની સાધનાને માટે સાલજન ધ્યાન આવશ્યક છે, અને શ્રીનવ

પદ્મ પ્વાન એ આત્મકલ્યાણનું પગથ સાધન છે, ઉત્કૃષ્ટ આત્મગત છે મોક્ષાભિલાષી આત્માએ એ માં નવપદ્મ પ્વાન ધરણી જોઈએ અને મીનવપદ્મની વિધિપૂર્વક આરાધના કરવી જોઈએ મીનૈતચાસન અને મીનવપદ્મ એક રૂપજ છે મીતત્ત્વત્રયી અને મી- રત્ત્વત્રયી જન્મેનો સમાવેશ મીનવપદ્મમાં થાય છે મી- નવપદ્મની આરાધના કર્યા વિના કે મીનવપદ્મમાંથી કોઈ પણ પદ્મની આરાધના કર્યા વિના કોઈ મુક્તિ પામતું નથી પામતું નથી અને પામશે પણ નહિ તત્ત્વત્રયી એટલે દેવ, ગુરુ અને ધર્મ શીજરિહન અને શીસિદ્ધ એ જન્મે દેવતત્ત્વમાં આવે

શ્રીનામાય, શ્રીઉપાખ્યાય અને શ્રીસાધુએ ત્રણે ગુરુતત્ત્વમાં આવે તથા શ્રીસમ્યક્દર્શન, શ્રીસમ્યગ્જ્ઞાન શ્રીસમ્યક્ ચારિત્ર અને શ્રીસમ્યક્તપ એ ચારે ધર્મ તત્ત્વમાં આવે આમ મીનવપદ્મમાં તત્ત્વત્રયીનો સમાવેશ થઈ જાય છે રત્ત્વત્રયી એટલે સમ્યક્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન અને સમ્યક્ચારિત્ર આ ત્રણેય નવપદ્મમાં છે શ્રીનવપદ્મમાં

સાધન અને સાધક બન્નેનો સમાવેશ થાય છે શ્રીસમ્બ-
 યર્થન આદિ હેતુના ચાર સાધવાયોગ્ય છે, અને શ્રી-
 અરિહતદેવ આદિ સાધકો છે. આથી કહેવું જોઈએ કે
 શ્રીનવપદનો મહિમા વચનાત્મક છે. આત્મહિત સાધવા
 માટે એ એક અને અન્યેક સાધન છે. જે આત્મામાં
 મુખ્યભાવ પ્રગટ્યો હોય તે તો દરરોજ નવપદની
 આરાધનાદ્વારા આત્મકલ્યાણ મેળવે છે, પરંતુ વર્ષ
 જે વાગ સાથેથી અઘણાઓમાં શ્રીનવપદનું વિશિષ્ટ પ્રકારે
 આરાધન કરવાનું અનતરતાની શ્રીજિનેશ્વરદેવના યાસ-
 નમા વિધાન છે એક સાધની અઘણા આસો સુદ ૭મી
 પૂર્ણિમા સુધીની છે અને જીજ્ઞાસુ સુદ ૭મી ચૈત્ર
 સુદના પૂર્ણિમા સુધીની છે. આ નવ દિવસોમાં દરરોજ
 એક એક પદની આવભિષેકના તપપૂર્વક વિશિષ્ટ પ્રકારે
 આરાધના કરાય છે અને સંખ્યાબધ આત્માઓ એવી
 આરાધના કરીને આત્મકલ્યાણ સાધે છે.

જે આત્માઓ પોતાના કર્મફળને માટે, પોતાના
 સસારનો નાશ થાય એ માટે, પોતાની બધી રજે

જાને અત્યુર્જતા પ્રાપ્ત થાય એ માટે, જાને હેવટે
 મોક્ષની પ્રાપ્તિ થાય એ માટે મીનવપદની આરાધના કરે
 છે, તેઓ જરૂર આત્મવિકાસ સાધી શકે છે આત્મ
 વિકાસનાં જાણે સાધનો છે, પણ મીનવપદની આરાધના
 એ સર્વશ્રેષ્ઠ સાધન છે એજ ઉત્તમ યોગ છે

નવપદોના યુષ્ઠો, જરિહતના ૧૨, સિદ્ધના ૮,
 આચાર્યના ૩૬, ઉપાધ્યાયના ૨૫, સાધુના ૨૭ દર્શનના
 ૬૭, ટાંનના ૫૧, આરિનના ૭૦ અને તપના ૧૨ યુષ્ઠો
 છે આ નવપદની જે ત્રિમરણ સુદિયો ઉત્તમ પ્રમાર
 આરાધના કરે છે તેને શ્રીવિમલેશ્વર જક્ષદેવ સદાય
 સદાય કરે છે અને તે બબ્બ પ્રાણી ચેતાના આત્માનુ
 ક્રમ્માણુ સાધી શકે છે આ તપ સાગ્રચાર વધે' એટલે
 કે નવ જોણી ક્રવાધી પૂર્ણ થાય છે તે જોણીમાં
 સદાય નવપ નુ જ્ઞાન ધરવું, આઠ ઘોષે દેવ વાંદવા,
 ભૂમિમયારો કરવો, જુદું બોલવાનો નિષેધ કરવો, શુદ્ધ
 અજ્ઞાન પાળવું, વધાસકિત દાન દેવું, નવ દિવસ સુધી
 રમકમ વગરનું શુદ્ધ બોજન એક વખત લેવું કેટલાક

એક ધાનના અગિય કરે છે તેમાં દરેક પદના વર્ણ
 ઉપરથી તેજ વર્ણના ધાન ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે
 જેમકે અરિદ્ધ ત સ્વેત, સિદ્ધ સાલ, આચાર્ય પીળો,
 ઉપાધ્યાય નીલો, સાધુ સ્વામ, તથા દર્શન ધ્યાન ચારિત્ર
 અને તપનો સ્વેત વર્ણ હોવાથી તેવાજ વર્ણના ધાનનો
 ઉપયોગ કરવામાં આવે છે એકેક પદની ૨૦ નવકારવાલી
 નિક્ષણ મનથી જપવાની છે અને દરરોજ અષ્ટપ્રકારી પૂજા,
 બાઠે કર્મની બાઠે દિવસ સુધી એકેક કર્મની એકેક રોજ
 તથા નવમે દિવસે સત્તર પ્રકારી પૂજા બજાવવામાં
 આવે છે આ નવપદ્ધતી પૂજના ન્હનશ્ચો છાંટવાથી
 અને આખે તથા શિર પર ચઢાવવાથી અદારે પ્રકારના
 દુષ્ટરોજો દૂર થાય છે, દુ ખતરિય દૂર થઈ જાય છે,
 દોષત લક્ષ્મીમાં વૃદ્ધિ થાય છે અને સદાવ મનચાંછિત
 ફળ પ્રાપ્ત થાય છે એવો એનો મહિમા છે માત્ર એની
 સેવા શુદ્ધ મનથી કરવી જોઈએ જેમ નવકાર સમે
 કોઈ મહામત્ર નથી તેમ શ્રીમદ્વચક સમાન કોઈ મહા
 મત્ર પણ નથી, માટે હે બ્રહ્મજનો આત્મકલ્યાણ માટે
 રાત્રિદિવસ એતુ સતત સેવન કરવામા સદા ઉજ્જમાળ
 રહે, અને પરિણામે સિદ્ધિવધૂને વરે

ઓ બોરડી નામે શ્રીયુત શેઠ રાયચંદ્રભાઈ
 તરદથી શ્રી જૈન બોર્ડિંગ ખુદથી મૂકવા મારે
 બોધાવવામા આવેલી વિરાટ સભાનું શ્રીયુત શેઠ
 ધોપરલાલ ધારસીભાઈને મોપનામા આવેલું
 સભાપતિત્વ અને તે પ્રસંગતુ તેમતુ જાહેર
 વ્યાખ્યાન અને કેળવણી સંબંધીના તેમના
 ઉમદા વિચારો.

અજ્ઞાનતિમિરોધાના જ્ઞાનાગ્નિશલાકયા ।

નેત્રમુન્યોલ્લિય યેન, તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ ॥

આ મોહથી મગલાચરણ કર્યા બાદ તેમજે જણા

શ્રુ ૯૭ કે —

સા વિદ્યા યા વિમુક્તયે ।

વિદ્યા દાનના મનુષ્યમાં કશું હે કે —

અ નદાન પર દાન વિદ્યાદાન તત્ત ૫૨ ।

જેમન સન્નિધિ તૃપ્તિર્થાવર્જિત ॥ વિદ્યાયા ॥

હતમેઘવિત્તમ વસ્તુઓનાં તો દાનજ શોભે

પરોપકારાચ મર્તા વિમુક્તય ।

સાપુરયોની વિજૃંભિઓ તો પરોપકારને માટે જ હોય
 ભારત એ ત્યાગની ભૂમિ છે ત્યાગની મહત્તાજ
 અદિ છે, અને તેથીજ ભારત જ્ઞાનની જાળતમા આજ
 સુધી પોતાનું મસ્તક ઉંચું રાખી શક્યું છે અનેક મહા
 ત્માઓ આ ભૂમિમાં પાક્યા છે અને હાલ પણ અનેક
 જવક્ષત વિજૃંભિઓ જેવા કે શ્રીજ્ઞેન આમમોહારક શ્રી-
 આગરાનંદસૂરીશ્વરજી, મહર્ષિ રવીન્દ્ર બાપુ,
 મહાત્મા ગાંધીજી, પ્રોફેસર બેાજી જાદિ આજાવિષને
 વિરમય પમાડી શકે તેવી જગતિઓ આપણે પ્રત્યક્ષ અનુ-
 ભવી કરીએ છીએ

અહિંસા પરમેશ્વરના સ્થાપક અને પ્રચારક
 શ્રીમાન મહાવીર દેવ અને ગૌતમ બુદ્ધ જેવા દયક
 અને કરુણાની માધ્યાત્મ મૂર્તિ સમાએ આજ આર્ય-
 ભૂમિને પુનિત પગલે પાવન કરી છે ધર્મતરની અદ-
 પવિત્ર ભૂમિ છે અહિં જેટલી હૃદયની કુજામ દયાર્દ્રતા,
 નિઃસ્વાર્થતા ભાગ્યેજ પશ્ચિમની દેગામાં લોગી શકાયે.
 દુઃકમાં ધર્મતર આર્યોમાં પૂરતા પ્રમાણમાં જ
 આવશે, જ્યારે અહરહ

પ્રમાણમાં જડી આવરો બાદ કેળવણીના સળથમાં
જણાવ્યું કે - કેળવણીના મુખ્ય બે વિભાગ પાડી શકાય
૧. બાવહારિક કેળવણી ૨. ધાર્મિક કેળવણી

બાવહારિક કેળવણીથી મનુષ્ય સસારમાં હયુ
રમાન ભોગવતો માય છે અને ચૂંદસસાર સુખેથી ગાળી
શકે છે, જ્યારે ધાર્મિક કેળવણીથી મનુષ્ય પોતાના
આત્માને ઝાળખતો માય છે અને આત્માની અને
પરાઇ વસ્તુઓ કઈ કઈ છે તે સમ્યક્ પ્રકારે જાણી
શકે છે એ જાણવા બાદ પ્રવૃત્ત કરવા યોગ્યને પ્રવૃત્ત
કરીને અને તજવા યોગ્યને તજી આત્મતત્વમાં સ્થિર
શકે છે

જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર અને વીર એ આત્માની
વસ્તુ છે અને તેનાથી પરાઇ જિન વસ્તુઓ એ મોહ,
રાગના ધરની વસ્તુઓ છે, કે જે હેય એટલે કે તજવા
યોગ્ય ■

આત્માના અતરંગ સત્ત્વો અને મિત્રો વચ્ચે
અનાદિ કાળનો ઝગડો ચાલ્યાજ કરે છે કેજ માન,
૧૫, લોભ, માદ રાગ દેવ, દારવાદિ અતરંગ અંગેક

શત્રુઓ છે, જ્યારે ક્ષમા, નમ્રતા, સમ્મતા, માર્દવતા, આશ્રુતા, સતોષ, ત્યાગ, વૈરાગ્ય તપ, શાંતિ, સમભાવ, સંયમ, સત્ય પવિત્રતા, અહમ્યર્થ, ચિનક, વિવેક ઇત્યાદિ આત્માના અતરંગ મિત્રો છે

આ અતરંગ શત્રુ અને મિત્રોને ઝોળખવા માટે સમ્પ્રસાનની જરૂર છે જ્ઞાન એ પ્રકાશક રૂપ છે જ્ઞાનથી અતરંગો અધકાર દૂર થઈ શકે છે અને વસ્તુસ્થિતિનું જ્ઞાન થઈ શકે છે

અજ્ઞાનતિમિત્રને દૂર કરવા માટે અનેક સૂક્ષ્મ પ્રકાશ ભેગા થાય તોપણ તે દૂર થઈ શકે નહિ બાહ્ય અધકાર દૂર કરવા માટે જેમ સૂર્ય, ચંદ્ર, હીપક વિગેરે છે તેમ અતરંગ અધકારને દૂર કરવા માટે જ્ઞાનહીપકની જરૂર છે

જ્ઞાનથી આત્મામાં પ્રકાશ થાય છે અતરંગ શત્રુને જાણી શકાય છે મમ્યક પ્રકારે જાણ્યા બાદ તેના ઉપર વિનય મેળવી શકાય છે વિનય મેળવ્યા બાદ આત્મા સ્વસ્વરૂપરમણ્યતા પ્રાપ્ત કરી શકે છે આ સ્વસ્વરૂપરમણ્યતા કે સમ્યક્ચારિત્રનો જ્ઞાનદ અપૂર્વ છે, આ જ્ઞાનદની

દુષ્કર્મનામાં આવી શકે એવા આ સસાગમાં બીજાને કાઢી
આનંદજ નથી એટલાજ માટે જ્ઞાનીએ(એ જ્ઞાનનું) નહુ-
માન કરેતું છે અને કહ્યું છે કે -

સર્વં ખનુ જ્ઞાને પરિસમાપ્યતે ।

ન હિ જ્ઞાનેન સદસ્ય પવિત્રમિદં વિદ્યતે ॥

જગતને સુખ આપવા માટે જ્ઞાન જોવું બીજાને કાઢી
પડેજ નથી એથીજ જ્ઞાનપ્રત્યક્ષી તપત્તી આરાધના
જોતોમા સુપ્રસિદ્ધ છે, તેથીજ કહ્યું છે કે -

જ્ઞાનપદ બહુએરે, જગત સુકર (સુખનું કરવાવાળું))
સમ્યગ્જ્ઞાનથી અનેક બવોના સમય કરેલા પાપો કર્મ-
મલરૂપી કાળો એક આસોચ્છાસ જેટલા સમયમાં
જાળીને ખાખ કરી શકાય છે

જ્ઞાનનો મહિમા અવર્ણનીય છે વળી કહ્યું છે કે -

જ્ઞાનીના બહુમાનથીરે જ્ઞાનતથા બહુમાન

જ્ઞાનનું નહુમાન કરનારે જ્ઞાનીનું અને જ્ઞાનના ઉપ-
કરણોનું બહુમાન કરતા રહેવું કે જેથી નિરાશિત કર્મોની)
પથ નિર્જરા થઈ શકે છે

જ્ઞાનક્રિયાબા મોક્ષ ।

મમ્યગ્ન્ય ન જ્ઞાનચારિત્રાણિ મોક્ષમાર્ગે ।

આ અને આવા અમુલ્ય સૂત્રો જ્ઞાનની મહત્તા અને ઉપયોગિતા સૂચવે છે

હેવટમાં આ સરસ્થાનો લાભ લેનારા વિદ્યાર્થી બહુએ. વ્યાવહારિક તેમજ ધાર્મિક કેળવણીનો લાભ લઈ પોતાના આત્માનું અને સમાજનું બહુ કરવા ભાગ્ય શાળા યાએ એવી જાત કરણની આશિષ આપી હતી, અને શાસનદેવો આ માગી આશિષને સફલ કરવા સદાય કરે એવી નમ્રભાવે પ્રાર્થના કરી હતી, અને કેળવણી દરમ્યાં પોતાના તરફથી શ. ૧૦૦૧ની મદદ આપવાનું જાહેર કરું હતું તેજ વખતે કેળવણીનું સારૂ ૬૩ થઈ ગયું હતું

શ્રીછવદયા પ્રચારક સરસ્થાનો શ. ૧૦૦૨ આપી તેઓ પેટ્રન થયા છે

શ્રીભમનમઝ જૈનવધ માનતપ આવનિવ ખાતુ સવત ૧૯૬૨ના આષાઢ સુદ ૮ ના રોજ તેમના મુખ્યાર્ચક હાથે ખોતવામાં આવેલ છે આ ખાતામાં ... શ. ૩૦૦૦) ની સદાય તેમના તરફથી

હાલ રાજ્યોની અપેક્ષા ગાળ્યા સિવાય અનુભવ
ના । માત્ર વિરાધનાનેજ નિર્જર કરનારી મણે છે તેઓ
તે તે ધ્યાનપ્રાપ્તિની તરફ ગાથામા કહેવા અપેક્ષા-
ત્મકુદિવામાં અને પતનાથી તરતનારા એવા અપેક્ષા
એ વિશેષજો એવા માથે ફિતારીપણે નહિ કે અવન
માર્ગપર મહેતી નિર્જર । વિચારીને જો માન્યતા ધરાવે
તો હવે કે વિરાધના । અવનપણ નિર્જરના કાણુ
તરીકે મળુ । માટે કે તેની તારતમ્યતાન નિર્જરની
તારતમ્યતા માથે જેવા માટે કહી પણુ તણુ મો નહિ
પ્રગટન રાગાદિની મર્યાદા

આ રીતે દર્શાવેલી વાચક । એવું સ્પષ્ટ માન્ય
પણ કે નિર્જરની માલના આથ મુજુ આ મુજુ
ઉપર ખાતા પ્રગટન માત્ર માતા ઉપર કે અનુજ
ઉપર નાતા હવે તો તરતના હવેની માત્રા ઉપર
ગતના । જે તેથી જ મિશ્રાનું નહિ અવગણે । રજ
જવા તરતના હવેનું અવન નથી રજુ કર્યા અને માથે-
સારનાનું જ રજાન હ આ પૂર્વાકી રીતિએ પ્રગટન
પ્રગટન હવે જોડે નિર્જરની માથે તારતમ્યતા

પ્રગતનારા છે, તેપણ ને પ્રચરન નામ અને પ્રમગ્ન દેવ
 તેઓનેજ માટે મર્ત્ય તરીકે પણ સમય કે જોએ
 કર્વડ સીત ગમપણીની દ્વારો પામેલા ન હોય, કેમકે
 જેઓ મર્વડ સીત ગમપણીની દ્વારો પામેલા હોય તેના
 હોને અમે નો તે પ્રચ ન ગમ કે પ્રચરન દેવનું કાર્ય
 પણ મારે નિઃસુ તે પણ તે મદાપગ્નની આશાતના
 હો છે, અને આજ કાળથી ત્રિનાદનાથ ત્રિશનાન દન
 ભરનાર મદાવીર મદા જે સુદન લખિ નિધાન ભમ
 વાર ગૌતમશ્રીઓ શાન અને મદાશાન કે જોએ
 કર્વડ સીત ગમપણીની દ્વારો પામેલા હતા તેઓને
 દેવોને ત્રિશનાન ન તીર્થ કર મદાવીર મદારાજને
 દન કરવાનું કહેવામા મર્વડની આશાતના કનનાર ગણી
 તેનું કહેવા નિરોધ કરવાનું અો તે આશાતના વર્તવાનું
 રપગ્નપણે નિધાન શ્રીભગવાની આદિ શાસ્ત્રોમા કરેલું
 યુક્તિથી સમજનારો નાયકવર્મ રપગ્નપણે સમજ
 રકે તેમ છે કે જે જે આત્માઓને મોહનીયઆદિ
 પાનિઓને મેલ કે કચરો હોનો હોય તે તે આત્મા
 યોનેજ ન પ્રચરન નામ અને પ્રચરન દેવથી લે

સાધુની જરૂર હોય, પણ નિર્મળ કોણવાળાને કે નિર્મળ
 વસ્ત્રવાળાને તે દીવેલ કે સાધુની મહેનત નમ્રમીજ છે
 દીવેલ કે સાધુ તત્ત્વદષ્ટિએ તો પેટ કે વસ્ત્રમાંથી કાઢવા
 સાયકજ છે, તેમ પ્રસસ્તરામ અને પ્રસસ્તદેવ પણ
 તત્ત્વદષ્ટિએ તો આત્મામાંથી દૂર કરવા સાયકજ
 અને તેથી સર્વ સાયકારોએ કોઈ પણ જાતના કપાસ
 રૂપી મોઢનીયનો ઉદય હોય ત્યાં સુધી અપરાધિક કર્મનો
 બંધ કે ઉદય માનેયો છે આ બધા ઉપરથી મિથ્યાત્વ
 અને અવિરતપણાની માફક કપાસનું પણ તત્ત્વદષ્ટિએ
 છાંડવાસાયકપણું હોઈ, દાદસામી સાઓમાં કપાસો
 સબધી તથા તેના રૂળરૂપ કર્મો મનથી જે જે નિરૂપણ
 તે સર્વ બધ્ય જીવોને તે તે કપાસાદિકને છાંડવા માટેજ
 ઉપયુક્ત થવાને અર્થ છે જગતમાં સત્પુરાત્મની બારીકમાં
 બારીક દીવચાલ રહણુની ફરજવાળા હૃદયને રોકનાર
 કંઈ જાણવાની અને તપાસવાની છે, તેવી રીતે મુખમુ
 જીવોએ કપાસ અને કર્મનો દોસચાલ તે સર્વથા દાખી
 દેવા માટે જરોગર જાણવા અને તપાસવાની છે, અને
 તેટલાજ માટે સાઓએ રચાને રચાને કર્મ અને કપાસનું

પ્રાપ્ત્ય જાણાવેયુ છે અર્થાત્ કર્મ અને કપાયનુ પ્રાપ્ત
 ન દાદશાગી આદિ સામ્યોમા સ્થાને સ્થાને સાલગીને
 તેના ભરોસે 'હેવામા ભગ્યોએ જૂનનુ જોષણ નથી,
 તેમજ જૈનશાસનમા કર્મોનુ અને તેના કારણજૂન કપાયોનુ
 જે જે વર્ણન છે તે સત્યની બાતમી આપવા તરીકે
 કર્મ અને કપાયોને સત્ય તરીકે ગણાવેજ છે જો એમ
 ન હોય તો પરમ પરમેષ્ઠી પચનમસ્કારમા નમો અરિ-
 હતાશુ નામના પદ્મ પદ્મો કર્મ કે કપાયો રૂપ ત્રિશી
 ૧૦ને જાણ્યા આ સિવાય તે કર્મ અને કપાયોને નિરક્તિ
 તરીકે અર્થ કરતા સત્ય તરીકે જાણાવત નહિ

જેથી રીને ધર્માસ્તિકાયાત્કિને રૂપ તરીકે અને
 નિષ્પાત્તારિક બધા હેતુને કે જાનાવરણીયાદિ કર્મોને દાદ
 રાગી પ્રવચનમા હેય એટલે જાડવા લાપત તરીકે જાણ્યા
 વેલ છે તેવીજ રીને ઔપચારિકાદિક બેદોવાણુ સમ્બન્ધ
 સન, સમ્બન્ધતિજ્ઞાનઆદિ બેદોવાણુ જ્ઞાન અને
 સામાનિકાદિ રૂપ સમ્બન્ધચારિત્ર તથા તેના પગમાર્થ-
 સસ્તવાદિ જે જે કાણે દાદશાગી સામ્યોમા
 છે તે મરં ઉપાદેય એટલે દરેક મુમુક્ષુ જીવોએ

જવા લાયક છે એવી ગીતે ગેર, હેય અને ઉપાદેયપદ્ધતા
 વિભાગથી હા સાગી પ્રવચનની ચતી શ્રદ્ધાગ્ર મમ્યક
 શ્રદ્ધા અથવા મન્યગ્રંથન કહી સકાય
 તપનુ સ્થાન અને તેની ગણતરી

હાદસાગીઆદિ સામ્યોમા મોક્ષના માધન તરીકે સમ્ય
 ગ્રંથન મમ્યગ્રંથાન અને સમ્યકચારિત્રને સ્પષ્ટ સમ્યોમા
 જણાવે છે શ્રીકૃતરામનસૂત્રમાં નાદમનિસ્સ માણ નાળજ
 વિના ન હુતિ ચરણગુણા । ચરણાદિનો મોક્ષનો મોક્ષ સુલ
 નિગદાદ ॥ એ સૂત્રથી સમ્યગ્રંથન સમ્યગ્રંથાન અને મમ્ય
 કચારિત્રથી મોક્ષ પ્રાપ્ત થવાનું સ્પષ્ટ સમ્યોમા જણાવ
 છે અને ભગવાન ઉમાસ્વાતિ વાચકશ્ચ પશુ સમ્યગ્રદશન
 જ્ઞાનચારિત્રાણિ મામમામ । એ શ્રીનરનાયકસાએના પહેલા
 સૂત્રથી સમ્યગ્રંથન સમ્યગ્રંથાન અને મમ્યકચારિત્રને
 મોક્ષનો માર્ગ જણાવે છે એટલે તેએ શ્રીના કહેવા
 પ્રમાણે પણ સમ્યગ્રંથન સમ્યગ્રંથાન અને સમ્યકચારિ-
 ત્ર એ નજીક મોક્ષના સાધનો છે આ બધી વસ્તુ તિથા
 રતા સામ્યકારોએ તપને મોક્ષના માધન તરીકે લીધે
 નથી, પણ શ્રીજ્ઞાનસ્પર્શનિર્બુક્તિકાગ્ર શ્રુતકેવલી ભગવાન

૫. નાનુશ્ચમીએ નાગ પચાસગ સોદમો તરો મજમો ય
 સિદ્ધો. નિષ્કવિસમાગ્રાગ માસલો નિનમ્મસન મળિઓ ॥ એ
 માયામુનથી જ્ઞાન એ હવાગુનાદિક તરવોને પ્રકાશના મોક્ષને યથા
 દોષ હનના યથાગિયન સ્વરૂપને પ્રકાશના મોક્ષને યથા
 રિયતપણે પ્રગટ કરે છે, અને જ્ઞાનવારાએ જ્યારે હવતું
 જનાવિ સરપણુ માતમ પડ્યું અને તે હવ સ્વરૂપે
 જગત, દર્શનવાગો દોરા સાથે વીતરાગના સ્વરૂપને
 જામ કરનારા હ એમ પણ જણાયું અને તે દાગએ
 જમનમાં દેરા વૃદ્ધ નિવાસિ હરો અને અધ્યાનાધિ
 પા જે મિદિ તેમાં જિ જામાન મિદ્ધ મહારાગએના
 સ્વરૂપમાં કોઈ પણ જાનનો રૂક નથી એમ જણવામાં
 આવના અનાદિ મમાગમાં જમણું કરના દરેક હવને
 જાનાના આમનું જાનારવૃદ્ધિવાદિ કર્મથી આગતપણું
 જુવથી નો જોષવાની જુદિ થય તે સ્વાભાવિક છે
 અને તે આ માના સર્વજપણાદિક સ્વમાવન રોકનારા
 નાવરજોષ નિ કર્મોને જોવના એ કોઈ પણ દોષ તે
 ને તપ્પા પાંગ છે સામન્વ જીને મસારના સર્વ-
 રો મટે જાનારવૃદ્ધિવાદિ કર્મોને જોમરવાદારા

જ્ઞાનાવસ્થામાં આત્માને ક્રમેની દાવ કરી આત્માને નિર્જરાદ
 નેડેજ છે પણ આ તપપદાર્થથી જ્ઞાનાવસ્થામાં
 ક્રમેની ને નિર્જરા થાય છે, તે નિર્જરા કર્મના ભોગોની
 નિર્જરા કરતા કઈચુળી અધિક હોય છે વળી તપસ્થાને
 પમાવજ એવા છે કે તે પોતાની સાથે મરરને ભાવે
 છે અને તેથીજ સુતકારો તપસાનિજ્ઞતા થ એમ કહી
 તપસ્થાથી નિર્જગ થવા સાથે સવગ થવાનું જણાવે છે,
 પણ આ તપસ્થાથી થતો સવર માત્ર આદ્યરાશિકની
 ઉત્પત્તિના કારણુભૂત આરભાદિનું રોકાણ અને આદ્ય-
 રાશિકના ભોગનો વખતે થતી ઈદ્રિયોની પ્રવૃત્તિરૂપ આશ્ર
 વોનું રોકાણ એટલા માત્રથીજ ચરિતાર્થ થાય છે, પણ
 આત્માને સતતપણે વળગતા અવિરતિના ક્રમેની રોકવા
 માટે કરવી જોઈતી રિતિ કે જેને સવમ કહેવામાં
 આવે છે, તે સવમ પ્રથમપણે જણાવતાં શુનકેવલી
 ભગવાન રૂપરૂપણે જણાવે છે કે આત્માને આવતાં
 કર્મોથી બચાવનાર જે કેષિપણુ હોય તો તે સવમજ
 છે, અને પ્રકાશક એવું જ્ઞાન, શોધક એવો તપ અને
 આત્માનો બચાવ કરનાર એવો સજમ એ ત્રણેનો સરખો

રિતે મયોગ થાય ત્યારેજ શ્રીજિનેશ્વર ભગવાનના શાસનમાં વર્ણવેલો મોક્ષ મળી શકે છે એવી રીતે મોક્ષના કારણો જણાવતાં શ્રુતકેવલી ભગવાને તપને મોક્ષના કારણ તરીકે સ્પષ્ટ સમ્બોધા જણાવ્યું છે સૂક્ષ્મ દૃષ્ટિથી તપાસ કરતાં શ્રુતકેવલી ભગવાન જન્મભ્રમ સ્વામીશ્રીનું વચન સર્વ કર્મક્ષયરૂપ મોક્ષપ્રાપ્તિ માટે જોડતું અનુકૂળ થયે, તેટલું જીનું વચન અનુકૂળ થયું શાશ્વત નહિ, કારણ કે સયોગિકેવલી નામના તેરમા ગુણસ્થાનકમાં ક્ષાયિક સમ્યગ્દર્શન, કેવળજ્ઞાન અને યથાખ્યાત ચારિત્ર એ ત્રણેની પ્રાપ્તિ હોવાથી તે સમ્યગ્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન અને સમ્યક્ચારિત્રમાં કોઈ પણ અંશ બાકી રહેતો નથી, અર્થાત્ તે તેરમા ગુણસ્થાનકના આઠ ક્ષણે પણ મ પૂર્ણ સમ્યગ્દર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્ર મળી જાય છે, છતાં તે સયોગિકેવલીપણાની પ્રાપ્તિને અને સર્વ કર્મક્ષયરૂપ મોક્ષપદની પ્રાપ્તિને મેળવવામાં ઉત્કૃષ્ટથી દેશાનકોક પૂર્વ જોડેલો ઘણ ચાલ્યો જાય છે, અર્થાત્ સમ્યગ્દર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્ર સિદ્ધાપનું પણ એવું સાધન બાકી રહેતું માનવું જોઈએ કે

આમિ ન ચ્છ દોષ ત્યામધી તે મર્વ કર્મક્ષયરૂપ મેદાં
 પ્રાપ્તિ ન થતો મેવ ઓ તેની પ્રાપ્તિ ચતુર્થીજ સ
 કર્મક્ષયરૂપ મોક્ષની પ્રાપ્તિ ચતુરી દોષ તે પ્રાપ્તિ બીજી
 કોષ્ટાદિ પશુ માત્ર સર્વમવરૂપ ચારિત્ર પ્રાપ્તિ થતાં
 હતો યોગનિરોધરૂપ શુભધ્યાનનો ચોથો પાયોજ છે
 બને તે શુભધ્યાનનો ચોથો પાયો તે તપના બાર
 બેદો પછી પ્રાપ્તિતાદિ અભ્યતર છે બેદમા ને ધ્યાન
 નામનો બે. છે તે રૂપ તપ એજ મોક્ષનું અનંતર
 કારણ છે આ વસ્તુ વિચાર્તા ૨૫૭૫જો માયમ ૫ રો
 કે સમ્યગદર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન અને સમ્યક્ચારિત્ર એ મોક્ષના
 કારણરૂપ હતા પણ સર્વકર્મક્ષયરૂપ મોક્ષના અનંતર
 કારણરૂપે તો શુભધ્યાનના ચોથાપાયારૂપ તપજ ઉપ
 યોગી છે ઉપર જન્માબ્યા પ્રમાણે જેમ મોક્ષપ્રાપ્તિના
 અનંતર કારણ તરીકે તપની ઉપયોગિતા છે તેવાજ
 રીતે શ્રીમદ્દેવ સમારોહમા ખરેખર ઉપયોગી દોષ તો
 તે તપજ ■

તપધી નિકાચિત કર્મનો ક્ષય

ધ્યાન રાખવાની જરૂર છે કે કોષ્ટપશુ હવ ક્ષય

શ્રેણીનો સમારોહ કરી, તેની સમાપ્તિ કર્યા પિતાય મોહના
મૂર્ખા દ્વારે પ્રતાપે મેળનાતા વધાખ્યાત મારિયને
કે જાનારણીવાદિના સૂર્ય દ્વારે પ્રતાપે મેળનાતા કેવ
જાનનો કોઈપણ વદી સકતુ નથી, અને તે શ્રેણીની
સંસ્થાન કરના અને એવા સુખ ખાનની જરૂર પડે
છે કે જે સુખ ખાન નિકાચિત કે જેનો સામાય રીતે
ભોમયા સિવાય જરૂર નથી । આય તેના નિકાચિત
કર્મોનો પર્ય દ્વાર કરી શકે એવું તે નહિ જાની
રાજાએ કે દ્વારકાશ્રીની સંસ્થાન કરનારો જુદા દ્વાર
શ્રેણીની સંસ્થાતના કાળથી સિત્તેર કોડકોડ મામરોપમ
પહેલેથી સાચવેન થએનો હોય અને તેથી તે આત્માની
સત્તામા કોઈ પણ પ્રકારે નિકાચિત કર્મ હોય નહિ,
અને કેવળજાન પામનારા જીવને માટે જનન્યથી
અતર્ક્ય નિર્ગળ માન પહેલાં સાચકારો મિથ્યાદષ્ટિપણ
હોવાનો સખર જાણવે છે, તે અપેક્ષાએ પણ કેવળ
જાન પામનારા જુદા સિત્તેર કોડકોડ પહેલેથી નિકા
ચિત કર્મ ન જાને તેની દશા હોયજ એમ મા
સકાય નહિ એટલે શ્રેણી માંડી કેવળજાન પામના

પરેજ નહિ દર્શનમાત્રની દૃષ્ટિએ તત્ત્વજ્ઞાન એ જરૂર
 ઝીજ મનાએલી છે, અને તે તત્ત્વજ્ઞાન પણ આપાસ
 કે કદાચિના ચમકાવતુંજ નથી, પણ તેટલા માત્રથી
 માત્રપણુ દર્શનમાત્ર તત્ત્વજ્ઞાનને દ અરૂપ માનવાને તૈયાર
 નથી જેવી રીતે ધન વિગેરે કે તત્ત્વજ્ઞાન વિગેરે માટે
 કમતો આનામ કે મહન કરાતુ મ્હ ને ધન વિગેરે અને
 તત્ત્વજ્ઞાન વિગેરેની પ્રાપ્તિથી થતા આનંદની આગળ
 હિસાબમાજ નથી અને તેથી તે ધનાદિક કે તત્ત્વજ્ઞાના
 દિકને સુખતું કે આનંદનું અદ્વિતીય સાધનજ ગણ્યામાં
 આવે છે તેવીજ રીતે સર્વકર્મના ક્ષયથી થતા મહોદા
 પદને કે જ્ઞાનાવરભૂષાદિના ક્ષયથી થતા દેવસ્વરૂપના

આનંદુ યયુ એમ કિંકિમ માથ જાહેર યયુ એ તેજ
 બ્યાસીમી રાત્રિએ દેવાનંદાએ ગજ સપમાદિ ઉત્તમ
 સ્વપ્નો ત્રિશત્રાગણીએ હમણુ કર્યા એમ સ્વપ્નમાં જોયુ
 અને તેથી તે દેવાનંદા સ્પષ્ટપણે મમજી સજી કે ગજ
 સપમાદિ ઉત્તમ સ્વપ્નોને દર્શાવનાર જિનેશ્વરરૂપી જે
 ગર્ભ મારા હૃદયમાં બ્યાસી દિવસ રહ્યો હતો તે ગર્ભ
 દ્વને ત્રિશત્રાગણીની દૃષ્ટિમાં તેણીએ આ ચૌ સ્વપ્નો

આનંદને સમજનારા મનુષ્યો તેના અદ્વિતીય સાધનમૂલ
તપને કોઈ દિનમ પણ દુ ખરૂં માની શકેજ નહિ
મામાન્ય જગતમાં પણ પ્રવૃત્તિ કરનારો મનુષ્ય જ્યાં
જ્યાં ઉત્સાહયુક્ત હોય છે ત્યાં ત્યાં આવી પડતા અનેક
મહાકષ્ટોને પણ તે દુ ખરૂં વેઠતો નથી, તે પછી મોક્ષ
ઓ કેવલ્યના સાધન માટે તેવાર ચએલો જન જીવ
કોઈપણ ભરમા નહિ પામેલા તેવા ઉત્સાહને પ્રાપ્ત
ચએલો દોનાવી તે આતાપ નહિ કષ્ટને કે અનશનઆદિ
પીડાને દુ ખરૂં અનુભવેજ શાનો ? જગતમાં વેઠ
કરનારા મનુષ્યો દુઃખમાં આપારીને જેમ ઉત્સાહ હોતો
નથી તથા મૂર્ખ એના વિદ્યાર્થીને વિદ્યાભ્યાસ કરતાં અરૂચિ
અપહારજ કરેનો એમ સ્વપ્નોમાં દેખારાથી ચએલો છે,
અને એવી રીતે જિનજનનીપણાનું પદ જોરાથી તે
દેવાદાને અસલ દુ ખ થયું અને તે દુ ખને લીધે તે
દેવાદાએ જાતી, માયુ કૃત્યાં, આવી રીતે દેવાદાએ
જાતી, માયુ કૃતિને જિનેશ્વરૂપી ગર્ભનો અપહાર અ-
નિશલાદેવીની કૃપમાં તે જિનેશ્વરૂપી ગર્ભનું
નશ્વર રૂપ અને તે બનાવ પછી મહાગણી

હોવાને લીધે ઉત્સાહ હોતો નથી અને તેથી તે સર્વ
 પોતપોતાની ક્રિયાને દુ અરૂપ ગણે છે, તેથી રીતે કર્મકમ
 દેવદ્ય કે અવ્યાનાયક ની પ્રાપ્તિ થવાની ધારણા
 વગરના શુદ્ધદેવ જેવા રાચાળોને તે કર્મક્રયાદિને મટિ
 કરવા ભોંછતાં તપ કરવામાં મુદ્દરપતા લાગે તેમાં કાંઈ
 આશ્ચર્ય નથી આ સર્વ દહીકૃત માત્ર કાયપીડાન આગળ
 કરીનેજ જણાવવામાં આવી છે પણ તત્ત્વજ્ઞાનના પ્રવાહમાં
 પ્રુષ્ઠ થનારા પડિતોને તો જ્યારે આ તપનુ ક્ષાયોપ
 શમિકપણું સમરસથી ઓતપ્રોતપણું અને કર્મક્રયાદિના
 સાધનપણું ચિત્તમાં યથાસ્થિતપણે પરિણમે છે અને
 તેથી તેવા પડિતો સ્વપ્ને પણ તપની દુ અરૂપતા જાણતા,

જ્ઞાત મહિનાની અદરજ ભગવાન વર્ધમાનસ્વામીએ જન્મ
 આપ્યો, અર્થાત્ જો મન સપભાદિક સ્વપ્નોને દિવસે
 તે મહાવીર મહારાજરૂપ મર્શનો પ્રથમોત્પાદ હોત અને
 મંકમણ ન હોત તો માત્ર હમાસના ગાળાથીજ મર્જ
 નિષ્પત્તિ થઈ પ્રમત્ર થાત નહિ આ બધી દહીકૃત
 જગજાહેરે થવાથી સામાન્ય જગતમાં અમણુ ભગવાન
 મહાવીરમહારાજનું નામ શાતપુત્ર તરીકે પ્રસિદ્ધ થયું

માનતા કે કહેતા નથી તત્ત્વ પુરો માગી રીતે સમજી
 શકે તેમ છે કે દુ ખ એ અસાતાવેદનીય કર્મના ઉદયથી
 યનાનાળી ચીજ છે, ત્યારે તપ એ મોહનીય કર્મના
 સુષોપશ્ચમઆદિથી પ્રગટ યનાગી આત્મગુણરૂપ ચીજ છે
 વળી દુ ખ વેનારો મનુષ્ય વિદ્વંતના વહેણમાં વહેતો
 જણાય છે, ત્યારે તપ કરનારો મનુષ્ય સૌખ્યતાના શિખરે
 સ્થિત થએલો જણાય છે દુ ખ વેદનાગના પરિણામ
 આત્માને જ્ઞાન જનાવનારા હોય છે અને તેથીજ
 તેના ફળરૂપે જ્ઞાત, ગૌરવ પ્ધાનરૂપે ઉદભવ થાય છે,
 ત્યારે તપ વિગેરે કરનારાના પરિણામ ધર્મની ધગશને
 ઉપજાવનારા હોય તેનું ફળ ધર્મધ્યાન, શુદ્ધધ્યાન રૂપે

અને તેથીજ દિગ્વિજયના શાસ્ત્રોમાં શ્રમણ ભગવાન
 મહાવીર મહારાજના નામોમાં જેમ દેવાય નામ નથી
 તેમ જાતપુત્ર એવું પણ નામ નથી પણ સ્વેતાંતર
 શાસ્ત્રોમાં શ્રી ભગવાન મહાવીર એના નામની સાથે
 દેવાય અને જાતનદન એવા નામો પણ રૂપરૂપે
 અશ્વરોમાં છે (જુઓ અભિધાન ચિંતામણિ અને શ્રી
 હૃદયસૂત્ર વિગેરે) આવી રીતની રૂપર શાસ્ત્રથી
 યતી દર્શાવતે વિચારનારો મનુષ્ય દિ

હૃદયને ॥ એ જે પદ્મ રૂપ કર્મદાયક કૈવલ્ય અ
 મુક્તિરૂપે મને ॥ દુષ્ણ એ નરુ નહિ ઇન્દ્રિયા, મા
 અનિષ્ટ ગંધેગોળને આભારી છે જ્યારે તપ નામની વર
 મળેના, મળતા અને પરાણે રાતા પત્થરોનો પણ પવિ
 દાર કરવા માટે પ્રતિજ્ઞા રૂપ યનારૂપ યષ્ઠ પ્રતિજ્ઞાપાત્ર
 રૂપ ॥ શાસ્ત્રકારોના કથન પ્રમાણે ઓનાદિક ઇન્દ્રિયો
 તુલસાને કે દાનિ જેનાથી ન થાય વળી જે આચરણ
 મન સામ્યનિર્પેક્ષ યષ્ઠ આર્ત રોધ પ્વાનમા પ્રવેશ કે
 નહિ તેમજ જે કરવાથી પ્રતિદિન મોક્ષ સાધ્ય કરવ
 માટે કરાતા સ્વાધ્યાય પ્રતિક્રમચુદિ ચોર્મોની દાનિ યા
 નહિ તેથી રીતે તપ કરાવું હોય તને ॥૭૩૫ કહેવા

કે જે તેઓનાજ કહેવા પ્રમાણે જિનશ્વર મહારાજ કે
 શબ્દધર મહારાજે પ્રગ્ધેનાં કે મુચેનાં નથી માત્ર તેમનાં
 સર્વ શાસ્ત્રો તેમનાજ કહેવા પ્રમાણે પાછળના આચાર્યોએજ
 (સ્વેતાનુર આમભોને કે બીજા કોઈ પણ મંથો અનુ
 મરીતે) રચેલા હોય સત્ય હકીકતને પ્રતિપાત્ર કે વાંચી
 વેગળાજ રહેલા ॥ અને સ્વેતાનુર આન્નાનાજ મા
 કૃપસૂત્ર વિગેરે શાસ્ત્રો અસનના હોય સત્ય હકીકતને
 રજુ કરનારાં છે એમ સ્પષ્ટપણે સમજી શકારી

કોઈપણ તંત્રમાં માય નહિ, મુક્તિને જાણનારો મનુષ્ય
 રૂપરૂપણો જાણી શકે છે કે જે કાર્ય એક વખત દુ ખ
 રૂપ હોય તે પછી તેના આગામી પરિણામમાં સુખનો
 મેવધિ હોય તે તે કાવને દુ ખરૂપે કહી શકાય નહિ,
 આ જરી દર્શકત જાણવાથી આપણે એટલું સ્પષ્ટ
 કરવા માગ્યું છે કે આત્માને સાચેતાં ક્રમેની શોધનાર
 એવું જે તપ તે અતરાયના મેનષવાનું નથી, દુ ખ રૂપ
 નથી, પણ મોક્ષાર્થ જીએએ સર્વ પ્રવલ્ને તે આદરવા
 લાયક છે

તપમાં વિરોધોનું કારણ

ઉપર જણાવ્યા રા પ્રમાણે જાણ અને અવ્યતર જાને
 પ્રકારનો તપ કર્મસ્થપ, કેવળ અને મોક્ષનું અનુપમ
 માધન છે, ત્યારે મામાન્ય રીતે જનનમાં જાને છે તેમ
 તેને અંગે જીવ જીવ પ્રકારે વિરોધો ઉભા થાય છે
 આ વાત તે અનુભવમિધ્વ છે કે જનનમાં વસ્તુની
 જેમ જેમ વધારે કિંમત હોય છે, તેમ તેને માટે
 નકનીપણાનો ભય અધિક હોય છે હીરાને અંગે હમિ
 ટેક્સન દ્વારા, મોતીને અંગે કરચન મોતી, મોનાને અંગે

ઝોળખી રહે છે તેવી રીતે સૂક્ષ્મ બુદ્ધિવાળા પુરુષે
 મોઢના નક્ષી સાધ્યો અને નક્ષી ધર્મો મંભગવાથી
 દેખવાથી મભરાતા નથી અને મત્ત સાધન અને ધર્મની
 પ્રાપ્તિની મુશ્કેલી જાણતા એક રૂપાડે પણ કપિન થતા
 નથી, પણ સત્ત સાધન અને ધર્મને પ્રાપ્ત કરવા માટે
 કટિબદ્ધ થાય છે, તેવા સૂક્ષ્મ બુદ્ધિ છવે કદાચિત
 અન્ય જાતિ કે અન્ય ધર્મવાળા કુતોમ્મ જન્મેના હોય
 છે, તો પણ તેઓ પોતાની સૂક્ષ્મ બુદ્ધિના પ્રતાપે સત્ત
 સાધન અને ધર્મની ગવેપણા કરી તેને શોધી શકે છે
 અને પ્રદક્ષ કરી શકે છે, અને જાદલા માટેજ શાસ્ત્રકારો
 ધર્માર્થો પ્રાણી માત્રને જ સૂક્ષ્મ બુદ્ધિની પ્રથમ ન ગર
 જરૂરી જાત ગણે છે

સૂક્ષ્મ બુદ્ધિની જરૂર

આ રથજે એક વાત ધ્યાનમાં રાખવાની છે કે શાક
 લેવા ગએલો મનુષ્ય કમાય તો તેને પૈસા, જે પૈસાનું
 તુકસાન હાય, વસ્ત્રાદિક લેવા ગએલાને કમાવું હોય તો
 જો, ચાર જાનાનું તુકસાન હોય છે ચાંદીની ચીજ લેવા
 ગએલાને કમાતાં પાંચ, પચીસ રૂપિયાનું તુકસાન હોય છે,

સૌનાની મીઠા સેવા મએનો હોય અને બુદ્ધિ નહિ
 ચારે અને ત્રી દમાય તો તેને મેન્ડો રૂપિયાનું નુકમાન
 હોય છે અને હીરા, મોતી વિગેરે ઘણી કિંમતી ચીજો
 સલા મએતો મનુષ્ય જો પોતાની બુદ્ધિનો ઉપયોગ ન
 કરે અને ખમગારી ન મમે તો દગ્ગરો અને લાખો
 રૂપિયાનું નુકમાન વહોરી તે છે એરી રીતે જગતના
 પદાર્થોની પરીક્ષામાં ઘાય ખાનારો મનુષ્ય તે પદાર્થો
 ખાઈ પોદમસિક દાનાને મજે અને એદિક હોવાને
 હીરે, તેમાં દગ્ગરથી યતુ નુકમાન લાખો રૂપિયાનું
 હોય તો પણ તે પોદમસિક અને કેરણ એદિકજ છે,
 પણ મોક્ષનું સાધન અને વર્મ પરબરને મજે, આત્મ
 દત્તાજીને મજે અને મર્મ છવના એપને માટે કરતો
 હોય તની પરીક્ષામાં જો સદ્ધમ બુદ્ધિ ન હોય તો તે
 સધન અને ધર્મને મદલ કરનારો મનુષ્ય મોક્ષરૂપી
 માધ્યમ નહિ સાવના કેરણ બવચક્ષમા બમણ કરનારોજ
 યાય છે, આત્મસ્થાણુને ન મેળવતાં પોતાના આત્માને
 સમતિની અભિધાપા છતાં પણ દુર્ગેનના વમજમાં ઘેરાવી
 રે છે, એદકજ નહિ પણ પોતાના સમા મંનધીઓને

તથા પોતાની જાનિતો પણ મોક્ષમાર્ગ અને સદ્ગતિ
 અમૂલ કરી રાસાગ્રમાં બમણું કરાવનારો તથા દુર્ગતિ
 રેખકાવનારો થાય છે આ વાત તો વર્તમાન જગતમાં
 અનુભવસિદ્ધ છે કે ધણી લોકો મોક્ષનું સાધન અં
 ધર્મની કિંમત વારતાવિ. રીતે ન સમજતા કેવળ પોતાના
 બાપદાદાની પ્રશુલિકા અને સમાજ ન ધીએના વર્તન
 અનુસરીને મોક્ષના સાધનો અને ધર્મમાં પ્રવૃત્તિ કરે
 છે અને તેજ આપારે જ્ઞાતિનો વિરાજ ધર્મ સારું
 સબધવાળો થઈ જાયેનો છે એવા રખતમાં ધણ
 સાંના મગધી આદગએનું સાધન અને કરાયેનો ધર્મ
 યોગ્ય ન પણ હોય તો પણ તે રિપનો કાઢે વિપમાંથી
 હિપન્ન થઈ રિપમાજ હવે, અને તેવા કાઢાને મન
 નિર્વિધ પદાર્થ હોય તો પણ તે પોતાના જ્ઞાતિરવજાને
 જગે અફેલિકર થાય છે તેમ સામાન્ય રીતે વર્તમાન
 જગતમાં પણ પોતાના આદરાએલા સાધન અને
 કરાયેલો ધર્મ મોક્ષને પ્રાપ્ત કરાવનાર કે આત્માર્તુ
 રહ્યાબ કરાવનાર ન પણ હોય. અને અન્ય જ્ઞાતિ કે

પ્રાપ્ત કરાવનાર તથા સદ્ગતિને મેળવી આપનાર હોય
તો પણ તે સદ્ગતિનું નિર્માણ શુદ્ધ યોગનાં વશપર-
પરામાં આવેલા કે સર્વા સંબંધીઓએ આવરેલા માધન
અને ધર્મભાજ લીન રહે છે, અને ત્યાંથી માને છે,
અને સાચા સાધનો અને ધર્મ તરફ મખનમાં સખન
અશ્વિ ધારણ કરે છે વાસ્તવિક રીતે જોએ તો આ
બધી કામગીરી છે, અને તેનું કારણ વશા વડિતો કે
સમા સંબંધીઓએ મોક્ષના સાધનો કે ધર્મની પરીક્ષા
કરવામાં કરેલી બૂલ સિવાય બીજી કદી સમયજ નહિ
જે ધર્મને આકરવા માટે, તેની શક્તિ કરવા માટે કે
તેનો પ્રચાર કરવા માટે લાખો અને ધ્રોડો મનુષ્યો
યોગનાં નિર્દોષી અર્પણ કરે છે અગત્યે અને કરાડો
શપિયાનું ખર્ચ કરે છે, અને અનેક અસદ્ય એવા પણ
કષ્ટોને સહન કરવા તત્પર થાય છે, તે ધર્મની પરીક્ષામાં
યથેલી બૂલ મનુષ્યને કેટલા જીવાવામાં નાખે, અને
નિર્દોષીનું અર્પણ, ધનનો વ્યય અને કષ્ટોનું સહન
નિષ્ફળપણમાં તો શુ પણ વિપરીતપણમાં પરિણમે
છે આ બધું પરિણામ અસલી અને નુકસાનપણનાં

પરીક્ષામાં વાપરવી જોઈતી શુદ્ધિના અભાવનું જ છે એમ દરેકો જાણે શુદ્ધિથી વાચક કબૂલ કરશે

સામાન્ય રીતે માન્યતા સ્વરૂપ જે દેવ, ગુરુ અને ધર્મને અંગે મતનું પ્રવર્તન રહેલું છે તેને અંગે હિપર જણાવ્યા પ્રમાણે જ્યારે પરીક્ષાને ગોટાળો થવાથી પરિણામ બાબે છે, ત્યારે દેવ અને ગુરુની પૂજા અને ભક્તિરૂપ આચારમાં કે પ્રવૃત્તિરૂપ ધર્મમાં જ્યારે પરીક્ષાને ગોટાળો થાય ત્યારે તે આચારાદિ વસ્તુ અનુકરણીય હોવાને લીધે સમાસ જ થી અને સતતિના લોકોમાં ગોટાળો ચલાવે તેમાં નવાઈ શી ?

વત્સાનના અધ્યાત્મીઓ

કેટલીક વખત આચાર અને ધર્મને આચરનાર મનુષ્ય પોતાની કે બીજાની તરફથી થએલા પરીક્ષાના ગોટાળાને અંગે ગોક્ષના સાધન અને ધર્મથી વચિત થાય છે, ત્યારે કેટલીક વખત કેટલાક લોકો દેવ ગુરુ અને ધર્મની પરીક્ષા કરવામાં નિપુણ હોઈ સત્ય દેવ, ગુરુ, ધર્મને જાણી શકે છે પણ કેટલાકો કેવાદિકને લીધે કે કેટલાકો સંસવાદિકને લીધે માત્ર હિપર દર્શી

સ તા નથી અને તેથી તે મુખ્ય માર્ગનેજ ઉપલાવના
 રૂપ મુખ્ય માર્ગને નામે કલ્પિત પ્રવૃત્તિઓ કરે છે
 આ બધું નિચારનાથી સુચ જનને સહેજે સમજાશે કે
 જગતમાં ડાહ્ય એક મહાપુરુષે આત્માનું સ્વરૂપ સ્વય
 જાણી તેને ઓક પ્રકારે આરાધના કરી પ્રમદ કર્યું,
 અને તે સ્વરૂપ અને તે પ્રમદ કરવાનું માધન જગતની
 આગળ જાહેર કર્યું, ત્યારથી જગતમાં દર્શનની પ્રવૃત્તિ
 થઈ અને તે દર્શન નિર્વિકાર હોઈ પરમ શુદ્ધ હૃદય,
 જ્ઞાતા તેનાથી લિન્ન બિ. ૧ દર્શનાતરો કેમ થયા ?
 તથા તે શુદ્ધ દર્શનમાં પણ મતાતરો કેમ ઉત્પન્ન
 થયા ? અર્થાત્ તે દર્શનાતરો અને મતાતરોની ઉત્પત્તિમાં
 ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે કોષાદિક અને સશ્યાદિકોએ
 મુખ્ય ભાગ ભજવ્યો છે જેની રીતે અન્ય બામતોમાં
 કોષાદિક અ. ૧ સશ્યાદિક અસ્તવ્યસ્ત કરનારા થાય છે,
 તેવી રીતે આ તત્ત્વારૂપ મહાગુણની બાજતમાં પણ
 તે તપસ્યા ગ્રોહનુ પ્રમદ સાધન મળવાથી તેમાં પણ
 તે તપસ્યા મુખ્યનાએ કષ્ટપ્રધાન હોવાથી તે કષ્ટથી
 ડરવાળાઓએ તે તપસ્યાને પણ સ્વરૂપથી જાગી દેવા

પ્રયત્ન કર્યો, અને તેના પરિણામમાં તે બચાડે. ક
 નારાઓએ પોતાને અને પોતાને અનુમરનારાઓ
 ધર્મી તરીકે અપાવવા માટે ધર્મનેજ ધકકે. મારવા
 પોતાને પ્રરુપાર્ય ફેર ચે, અને તેના વર્ગે વર્તમા
 જમાનામાં પોતાને અધ્યાત્મી તરીકે જાહેર કરે
 શાસ્ત્રદષ્ટિએ અને શબ્દાર્થદષ્ટિએ વિચાર કરતા કૈવલ
 અને વીતરાગતારન્દ્રષ આત્માની પ્રમટ દશા માં
 શાનાચારાદિ પાંચે આચારોમાં પ્રવૃત્તિ કરવી તેનું નામ
 અધ્યાત્મ એવું છે, છતાં તે વર્તમાનકાલના અધ્યા
 ત્મવાદીઓએ શાનાચારાદિ પાંચ આચારોથી દૂર રહી
 આત્માની દ્રવ્યગુણપદ્ધિની વાતોને નામે અધ્યાત્મશાસ્ત્ર
 શબ્દ જાહેર કર્યો છે. દુનિયામાં આધ્યાત્મશાસ્ત્રની તરીકે
 જાહેર થએલા લોકોને નથી તો કરવા ત્રિનોકનાય
 તીર્થ કરતી મૂર્તિનાં દર્શન, નથી તો કરવી ત્રિનોકનાય
 તીર્થ કરતી મૂર્તિની પચોપચાર અષ્ટોપચાર કે સર્વો
 પચારવાળી વિધોપશ્ચિની મર્વાર્થસાધિની કે સર્વો
 બદા જેવી મદાપૂજાઓ, નથી કરવા સ્નાત્રાદિક મહો
 ત્સવો, નથી પ્રવર્તાવવી બચવાનની મૂર્તિની નિષ્પત્તિ,

ભગવાન જિતેશ્વરના સત્ત્વ હોવાને મહોત્સવ કરનારાં
 ચેત્યોની પ્રતિષ્ઠા કરવી નથી, ચેત્ય કે તીર્થોના
 હર્ષોદ્ધારો કે નવી સ્થાપના કરવી નથી, ભગવાન
 જિતેશ્વર દેવોના કૃપાશુદ્ધથી પવિત્ર યજ્ઞેલી તીર્થભૂમિઓ
 દરસવી નથી, તેની યાત્રા કરવી નથી, તે તીર્થોના યાત્રા
 માટે સરો કાઢવા નથી, તે સપત્ની સાથે યાત્રામાં જવું
 નથી, તેવા સંયોગો ભક્તિ, સત્કાર કે સન્માન કરવા
 નથી, કારણ તે અધ્યાત્મજ્ઞાની તરીકે જાહેર યજ્ઞેલીની
 મતિ અને જિન્દા તેવાં સંકારો કરનારાઓની પ્રશ્ન સા
 કરના પ્રવર્તતી નથી, ઉપધાન, ઉજમણા, મહોત્સવ,
 સાધર્મિક વાત્સલ્ય કે શુભમહારાજના પ્રવેશ મહોત્સવાદિ
 શામન ઉન્નતિ કરવા સાથે આત્મકૃપાશુને કરવાવાળાં
 કાર્યો તો તેઓને ત્રીન અશ્ચિને પેદા કરવાવાળા હોઈ
 દોસી કે દીગનું સ્થાન બને છે તથા તેવા અધ્યાત્મ
 વાદી તરીકેનું ડોળ કરનારાઓ સામાયિક, પૌષ્પ,
 પચ્ચક્રમાણુ, વન, નિયમ, જપ, તપ વિગેરે આત્મ
 કૃપાશુને સાધનાગ્રા અનુષ્ઠાનોથી પોતે દૂર ગદેવામાં અને
 પોતાના મકતોને તેવા સામાયિકાદિ કૃપાશુ કરના

અનુધાનોથી દૂર રાખવામાંજ પોતાના અધ્યાત્મવાત્ની
કસોટિ ગણાય છે એટલુંજ નહિ પણ જે જાતમાઓ
જ્ઞાન, દયન અને ચારિત્રના આચારોમાં પ્રગતિ કરે છે,
તેઓને તે જ્ઞાનાચારાદિના આચારોથી ખસેડાવુજ
તેઓનું આશ્વનિદુ હોય એમ જણાય છે
અનન્તી વખત પ્રાપ્તિનો ખુદાસો

કેટલાક જાહેર યજ્ઞેના અધ્યાત્મવાદીઓ ખીજ
જાતમાઓને સદાચારથી દૂર કરવા માટે એમ ધજી
વખત ખુદા સમ્બોધી જણાવે છે કે આ બધી જ્ઞાના
ચારાદિથી માઢીને આગ્નિચાર સુધીની ક્રિયા સસાગના
દરેક જીવે અનન્તી વખત કરેથી છે અને તેવી ક્રિયાઓ
કરતાં ઓધા બો મુદપતિના તથા ચરવગા અન કરી
સજ્ઞાના મેરૂપવર્ત કરતાં પણ મોગા મોઢા ઢમયાઓ
યજ્ઞેલા છે, હના આત્માને સિદ્ધિની પ્રાપ્તિ થઇ નહિ
જો કે આ દુકીકત સાસ્ત્રથી વિરૂદ્ધ નથી કેમકે સાસ્ત્રોમાં
દરેક જીવને અનન્તી વખત દેશવિરતિ અને સર્વવિરતિની
ક્રિયા પ્રાપ્ત થઇ ॥ એમ સ્પષ્ટ સમ્બોધા જણાવેનું છે,
અને તેજ ક્રિયાના પ્રતાપે દરેક જીવ અનન્ત વખત

નથીવેયક સુધીના દેશોકમા જઈ આવેયો છે, પણ
 રામોડ આ કથન દેશવિરતિ અને સર્વવિરતિના અના
 દર કે અરુચિને માટે નથી, પણ સમ્યગ્વિચારનરૂપ સમ્ય
 ગ્વર્ણનપૂર્વક દેશવિરતિ અને સર્વવિરતિના આદર
 માટે છે, પણ આ કહેવાતા અધ્યાત્મવાદીઓ તો તે
 નીર્મ કરોએ પ્રરેષા અને અનુષરોએ ગુણેલા સૂત્રોના
 અર્થને યથાર્થિતપણે જાહેર કરી તે દ્વારાએ સમ્યગ્વર્ણન
 પૂર્વકના મતચારની રદિ ન કરતા, તે સૂત્રના એકજ
 અનની રખત પ્રાપ્ત થવાના અંશને ભદ્રિક છવોની
 આગળ વારવાર જાહેર કરી, તે સમ્યગ્વર્ણન પૂર્વકની
 દેશવિરતિ કે સર્વવિરતિ કિયાનો નાશ કરાવવાજ પ્રયત્ન
 કરે છે આ રથાને તે કહેવાતા અધ્યાત્મવાદીઓ કે તે
 ભદ્રિક છવો અને પણ એમ વિચારતા, જોનતા કે
 જાહેર કરતા જણાતા નથી કે આ છવે કેટલા ભવોમા
 ન્યાયથી કે અપાયથી ધન, ધાન્યાદિક મેળવ્યા, જો
 આદિ પતિવાગ મેળવ્યો અને વધારો, શરીરો પણ
 જામ્યા અને સાચ્યા ? જો તે કહેવાતા અધ્યાત્મવાદીઓ
 જો તેના યાતા ભદ્રિક છવો મધ્યસ્થ દષ્ટિથી

નુસારે જીએ તો તેઓને ૨૫૯ માસમ પડે કે તે દેશ
 વિરતિ અને સર્વવિરતિની પ્રાપ્તિની અનત મંખ્યા
 કરતાં આ ધનધાન્ય, સ્ત્રીપરિવાર, અને સરીરમંત્ર
 અનતપણાની મંખ્યા અનતગુણી છે તો તેઓએ
 વિચારવું જોઈએ કે આ અનત કરતાં પણ અનતગુણી
 વખત મળી ગએલા છતાં આત્માને એકલા પાપના
 પોટલામાં રહીને સર્વથા છોડી દેવા પડેતા અને ને ધન,
 ધાન્ય, સ્ત્રીપરિવારના ઉપાર્જન સમય અને પાવન,
 રક્ષણ વિગેરેમાં મેળવલા પાપના પોટલાના પ્રતાપે તે
 ધનધાન્યાદિ આસ્થા મળ્યા છતાં પણ દરેક જીવને
 નરક, નિર્ગોદ વિગેરેમાં ગમડવું પડ્યું તો હવે બીજી
 ઠાંઈ રૂળ ન મળે તેવું હોય તો પણ તે નરક
 અને નિર્ગોદ વિગેરેમાં રખડાવનાર એવા ધન
 ધાન્યાદિનો કે સ્ત્રીપરિવારનો સમય ત્રિવિધ ત્રિવિધે
 વાસરાવવાનું જોઈએ પણ આવો વિચાર કે ઉચ્ચાર
 અધ્યાત્મજ્ઞાનના આડગરીઓને કે તેના લોકોને હોતો
 હોય કે યતો હોય એમ જણાવું નથી, કેમકે જો તેઓને
 તેવો વિચાર આવતો હોય, કે તેઓનો તેવો ઉચ્ચાર

તો હોય તો તેના બકતો આત્મકલ્યાણ કે સદ્ગતિ
 માટે નહિ તોપણ માત્ર નરક, નિગોદાદિના નિવારણ
 માટે પણ તે ધનધાન્ય અને સ્ત્રીપુત્રિવારોદિનો ત્યાગ
 કરવા કટિબદ્ધ થાય દરેક જીવે અનાદિ લવચકમાં
 અનતા અનત બવો કરેલા છે અને ન્યાં સુધી અક્ષય
 સુખમય અવાબાધપદની પ્રાપ્તિ ન થાય ત્યાં સુધી
 નરકાદિ ચારે ગતિઓમાથી કાઠપણ ગતિમાં દરેક
 જીવને જવાનું તો હોયજ છે જો તે જીવ ધનધાન્યા
 વિક્તિના સમૃદ્ધાદિ તરફ પ્રવર્તે તો નરક, નિગોદાદિ
 દુર્ગતિમાં જાય અને જો તે જીવ આત્મકલ્યાણની
 ખુશિયથી નહિ પણ માત્ર માન, પૂજા, દેવસેવક કે રાજા,
 મહારાજાદિપણને પ્રાપ્ત કરવાની ઇચ્છાએ જો દેશવિરતિ
 કે સર્વવિરતિની ક્રિયા કરે તો નરકા એવેયક સુધીના
 દેવોમા દેવપણની પ્રાપ્તિ કરે આ વસ્તુ વિચારતા
 સ્પષ્ટપણે માલમ પડશે કે જે જોગોએ અનતાઅનતી
 વખત સદ્ગતિ મધ કરી દુર્ગતિ આપેલી છે, તેવા
 જોગો તરફ દષ્ટિ કરવી તે પણ સમજીને જાગે એવી
 નથી, અને જે દેશવિરતિ અને સર્વવિરતિની

અનત વખત દુર્ગતિનું નિવારણ કરીને સદ્ગતિ પ્રાપ્ત
કરાવી છે તે ક્રિયાથી તો મમણુ મનુષ્ય એક દાક્ષિણ્ય
પણ દૂર રહે નહિ, પણ તે કહેવાતા અધ્યાત્મવાદીઓને
તો જે ધનધાન્યાદિના મંજુષથી અનતાઅનતી વખત
નુકસાન થયું છે તેની પ્રજ્ઞા તો ઊડી નથી અને જે
ક્રિયાએ અનતી વખત દેવલોકાદિરૂપ સારૂ ફળ મેળવી
આપ્યું છે, તે ક્રિયાને ઊડરા ઊડાવરા તૈયાર થયું છે,
અને તે પણ ક્રિયાનું ઊડતું ઊડાવતું વિનોદનાથ તીર્થ
કરોના ઉપર સૂચવેલા વચનને અનુસારે જરૂરે કરવામાં
આવે છે ત્યારે તો ઉન્માર્ગની ઝાઝા દર્શન ગૂંઠેલી નથી
મોક્ષના આશયથી કલ્યાણ

આ સ્થાન કેઈ મધ્યસ્થ દષ્ટિવાળો મનુષ્ય એવી શકા
જન્મ આપે કે તે અનત વખત ઐશ્વર્યપ્રાપ્તિના સૂત્રો
કહેવાતા અધ્યાત્મવાદીઓ દુરુપયોગ કરે છે એમ માનીએ
તોપણ એટલું વિચારવાની તો અત્યંત જરૂર છે કે
દરેક જીવને અનતી વખત દેશવિરતિ અને સર્વવિરતિની
ક્રિયા પ્રાપ્ત થઈ છે, છતાં અવ્યાખ્યાયની પ્રાપ્તિ થઈ
નથી અને તેથી તે અવ્યાખ્યાયની પ્રાપ્તિ માટે તે

વિનિતિની ક્રિયાની જરૂર નથી એમ કેમ નહિ? અર્થાત્
 જે ક્રિયાએ અનતી વખત આ જીવમા સ્થાન કરી
 અત્યાનાધપદને મેળવી આપ્યું નથી, તે અત્યાનાધપદની
 કૃત્યોએ તે ક્રિયાઓ (દેશ કે મર્યાદા વિરતિ રૂપ) કરવી
 તેમા જુદિમતા મેલવાય કેમ? આવી રીતે થતી કાના
 મયાધાનમાં સમજવાનું કે જેમ અનતી વખત પ્રાપ્ત
 થએલી ક્રિયાએ જીવને સિદ્ધિની પ્રાપ્તિ કરી નથી એમ સૂત્રો
 જેમ પ્રતિપાદન કરે છે, તેમજ એ પણ પ્રતિપાદન પ્રતિપાદન
 કરે છે કે અનાદિ કાળથી આ મસારમાંથી જે અનત
 જીવો મોક્ષ પ્રાપ્ત કરી શક્યા છે, તથા જે વર્તમાનમા
 પ્રાપ્ત કરે છે, એ બિંધમાં જે જે જીવો મોક્ષને
 પ્રાપ્ત કરશે, તે મર્વ જીવો ચારિત્રના પ્રતાપેજ મોક્ષને
 પ્રાપ્ત કરી શક્યા છે, કરે છે અને કરશે કેનાક જીવો
 બાવચારિત્ર પ્રાપ્ત કરી ત્યાગરૂપ દ્રવ્યચારિત્રમાં પણ
 દાખલ થએલા હોય છે, ત્યારે મેટલાક જીવો બાવ-ચારિ
 ત્રવાળા હાથ ત્યાગરૂપ દ્રવ્ય ચારિત્રલેનામાં તક્ષીન હાથ કે
 અને તેમ જીવોજ મોક્ષને પ્રાપ્ત કરી શક્યા છે,
 કરે છે અને કરશે કાષ્ઠિયુ મને કાષ્ઠપણુ જીવ ૫૬,

મયોગે ધ્યાનને જન્મ । આપે તોપણ હામને તો સારા
 પ્રમાણમાજ જન્મ આપે છે, અ । તેથી રીતે માગ
 પ્રમાણમા ધાસો પણ જન્મ આપનાર જમીન અ ।
 વરમાન નિષ્કામ જીવી સફળે નદિ તેથી રીતે મોક્ષ
 પ ની પ્રાપ્તિ ॥ ઇચ્છાસ્થળીજના વાવેત ના અભાવે
 મોક્ષને નદિ આપતાં પણ જે ચારિત્ર ત્યાગ કે ક્રિયા
 અતન વખત ઐવેયકને પ્રાપ્ત કરા છે તે ચારિત્ર
 ત્યાગ કે ક્રિયાને નિષ્કામ મજૂરના કે તેમ મજૂરી તેને
 ત્યાગ કરાવના કોઈપણ સમજી મનુષ્ય તૈયાર થાય નદિ,
 એટલે કે અનંતી રખત કરેલી ક્રિયાથી મોક્ષપ્રાપ્તિ નથી
 થઈ તેમાં તે ધ્યાનુ અયોગપણ નથી પણ તે ક્રિયાની
 સાથે જોઈતું મોક્ષઈચ્છાથી કરજી નહાતું મજીય તેથીજ
 મોક્ષની પ્રાપ્તિ થઈ નથી, માટે સુઝ જીવોએ તે ચારિત્ર
 ત્યાગ કે ક્રિયા । પૂર્વકાળની માફક અતન ત્રીન સાગ
 હીથી આગમા રાખી મોક્ષપ્રાપ્તિની છતકદા માગે રાજવાની
 જરૂર છે, અને શાસ્ત્રકાર મદર્પિએ કરમાવે છે કે મોક્ષની
 પ્રાપ્તિ કરવા માટેજ જે ચારિત્ર, ત્યાગ કે ક્રિયા દેસ
 કે સર્વથી કરવામાં આવે તે આડ વાવની અદર જરૂર

મોક્ષ આપે છે આજ વાત સમજાવ્યે, જ્ઞાન કે ચારિત્રની
જયન્ય આરાધનાથી પણ આપે ભરે મોક્ષ થાય છે
એવું શ્રીમદગતીઝ આદિ શાસ્ત્રોનું કથન ખુબ્લી રીતે
માનીત કરે છે અર્થાત્ એનું નિશ્ચિત છે કે મોક્ષપદની
પ્રાપ્તિ માટે કોઈની ચાગ્રિ કે ત્યાગની ક્રિયા મોક્ષની
પ્રાપ્તિ કર્યા શિવાય રહતીજ નથી માટે મોક્ષના અર્થ
શ્રેયોએ ચારિત્ર ત્યાગ કે ક્રિયામાં સર્વદા પ્રગટ રહેવુંજ
લેખ્ય

વાઘણ ક્રિયા કહેનારને જવાબ

ઉપર જણાવેના વર્તમાનના અધ્યાત્મવાદીઓ જ્યારે
ધન વપથી સાધ્ય અને સામાન્ય દેહત્તમ માટેની બની
શકે એવા દાન અને શીત ધર્મથી અધ્યાત્મને નામે
જ્યારે હર રહે છે અને બાદિક જીવો ભરમારીને હર
રાખે છે ત્યારે અત્યંત ઘટમાધ્ય એવા તપથી તેઓ
હર રહે અને રાખે તેમાં આશ્ચર્યજ શુ ? કેટલીક વખત
તો તે અધ્યાત્મવાદીઓ તપરૂપી ધર્મ તગ્દની અરૂચિ
જાહેર કરતા તે તપને સાધનક્રિયા તરીકે કે
તરીકે જણાવતા પણ કગતા નથી તે અધ્યા

ખ્યાનમાં પણ નથી આવતું કે શ્રીચિનેશ્વર મહારાજના
 સામના શ્રવણથી કે તે શ્રવણ કરવાનાગોના પગ
 થયથી આત્મકલ્યાણ કે સદ્ગતિને માટે અથવા આમાન્ય
 કલ્યાણદૃષ્ટિથી સત્તમાં કહેલી તપસ્યાને કરી તેને જે
 લાભશુક્રિયા કહે તે મનુષ્યો આમાથી બેમાં એક
 મનુષ્ય અતઃગતમાં ઉદય આવે કે જેના પ્રતારે તે
 બિચારો મોક્ષના માર્ગને શ્રવણ કરવા, આચરવા
 કે અનુમોદવા જેટલું પણ સદ્બાળ્ય પ્રાપ્ત કરી શકે
 નહિ. ફરક વાચકોએ એ વાત તો જાણેલી હશેજ કે
 જે મનુષ્ય જે ગુણની ઉપર દેવ નિહાર કે માત્મચાંદિક
 કરે, તે જીવ તે ગુણને ભર્વાતરે પણ પામી શકે નહિ
 તો પછી ત્રિલોકનાથ તીર્થ કરોએ જે તપસ્યાનો ઉપદેશ
 મોક્ષને માટે જરૂરી તરીકે જણાવ્યો છે અને ખુદ પોતે
 મોક્ષની સિદ્ધિ માટે તીવ્રતમ તપસ્યાનો આદર કરે
 છે, તેવી તપસ્યાને લાભશુ તરીકે જણાવવી તે કેવળ
 તપસ્માનાજ દેવાદિ તરીકે નહિ, પણ ખુદ ત્રિલોકપ્રજ્ઞ
 શામવાન્ તીર્થ કરોના પણ દેવાદિ તરીકે સમજવા નો
 કે લાંબશુક્રિયા હોય તોપણ તે સર્વથા સર્જવા જેવી

તો નથીજ, કેમકે જેને આત્મવ્યાપ્તિની સાધના નથી, સદ્ગતિની અભિલાષા નથી, અને જિતેશ્વર મહારાજે પ્રોક્ષ અને સદ્ગતિની પ્રાપ્તિ માટે આ કહેલું છે, એવી ભાવના જેને ન હોય, અને ખાવા ઉપરજ જેનું મન આખી તપસ્યામાં યોગી રહ્યું હોય, ખાવાના માધ્યમેને યોગ્યતા હોય ખાવાને માટેજ શર્કા મારતો હોય, તેના મનુષ્યનું અભોજન તેજ લાંબચુક્રિયા કહેવાય અર્થાત્ તપ કરવાની શુદ્ધિ કે ઇચ્છા વગર અને ખાવાનીજ શુદ્ધિ અને ઇચ્છા છતાં ભોજનાદિ ન મળનાથી જે બૂખ્યું રહેવું પડે તેનું નામ લાંબચુક્રિયા છે તેવી પણ લાંબચુક્રિયા તમનિર્જરાને તો જરૂરજ ઉત્પન્ન કરે છે જે કે કેવળ તપસ્યા કરનારા તેના જૈનદર્શનમાં તો હોતા નથી, પણ જૈનેતર દર્શનોમાં પણ તેવી રીતે લાંબચુક્રિયા માનો મખત છે, છતાં પણ તે જૈનેતર દર્શનોમાં પણ તે લાંબચુક્રિયાઉપ તપસ્યા નિર્જરાને તો જરૂરજ કરે, અને તેથીજ આચાર્ય મહારાજ ઉમાસ્વામિજી નિર્જરા અને ખાત તપસ્યાને દેવલોકના અધિવાસી સાધન તરીકે જાહેર કરે છે તે વતી

અપરાધવાદીઓએ ખ્યાલમાં રાખવું જોઈએ કે લાલચ
 દ્વારા જેવી પણ તપરમા સાક્ષાત્ અકામનિર્જગ
 કરાવનાર અને પરપરાએ ધર્મપ્રાપ્તિના સયોગો
 મેળવી સમમ નિર્જાતાના પ્રમગ્ધન મેળવી આપનાર
 થાય છે એમ સાચામાં જાણાવેના રાહુનિ શિવકુમાર
 વિગેરેના દણ્ડોથી સ્પષ્ટ મમજી સદા તેમ ■ જો
 ભગવાન હરિન સૃષ્ટિ મહાગાજ નો ત્રતાખ્યાનને ઉદ્દેશીત
 એમ સ્પષ્ટ જાણીને છે કે આ જિનધર મહારાજે કહ્યું
 છે આવી ભક્તિથી જ પચ્ચકુખાખુ કરવામાં આવે તે
 પચ્ચકુખાખુ કલાચ તૂટી જાય તોપણ તે તૂટવાથી
 ઘએનુ દ પચ્ચકુ માખ ભગિધ્યમા ભાવપચ્ચકુખાખુ
 સારી આપે છે આ પરતુરે વિચારારો મનુષ્ય જો
 સામનમા મહેતા કોષપખુ તપધર્મન લાવખદિયા તરીકે
 જાણી સકે નહિ અર્થાત્ જૈનશાસ્ત્રમાં વર્ણવેલા વન
 નિવસ અને તપ વિગેરે કોષ્ટ દિવસ પશુ અકામ નિર્જગ
 કરનારાળા છે એમ કહી સકાયજ નહિ વર્તમાન યુગના
 અપરાધવાદીઓએ ખ્યાનમાં રાખવાનું છે કે જૈનશાસ્ત્રમાં
 કહેલી દરેક ક્રિયા મોક્ષને અનુસરવાળી હોય મહોદને

કરનારાળી છે, અને અન્ય દર્શનની તપસ્યા પણ અકામ
 નિર્જરાદારાએ સદ્ગતિ અર્પણુ કરી ધર્મસામગ્રી પ્રાપ્ત
 કરનારાદારાએ અકામનિર્જરામા જોડનારજ છે, છતાં તે
 તપસ્યાના પશ્ચિદ્ધાંથી ચોવીસે કલાક જનનરની માફક
 બક્ષસુક્રિયા કરનામા પરં કે તિથિનો ખ્યાન નહિ ગાખના
 નિર્વિનકપણે દ્વ મેસા વર્તવામા ભક્ષ્ય, અભક્ષ્ય કે પેન,
 અપેયનો નિભાગ નહિ મમજતા કે નહિ ધારતા અવિ
 રતિ મિથ્યાદષ્ટિપણામા વર્તવામાજ કોઇપણ પ્રકારે
 કંઈનાજીવુ છુદ પણ હોય તેમ મમજવુ નહિ એવી
 રીતે ભોગ, હિપભોગમાં અવ્યજ્ઞદપણે વર્તવાથી અતતા-
 છવાએ દુર્ગાનિજ મેળવી છે ભોગ હિપભોગના રસિક
 કોઇપણુ શ્રવે મદગતિ મેળસી નથી, મેળવતો નથી અને
 મેળવને પણ નહિ સૂક્ષ્મ એકે દ્રિયપણાથી આ જીવનું જે
 આગળ વધવુ યજેતુ છે તે અકામ નિર્જરાના પ્રતાપેજ છે
 જે અકામ નિર્જરા ન થઈ હોય તો કે.છ પણ સૂક્ષ્મ
 એકે દ્રિયપણામાંથી બદાર આવતજ નહિ
 અમરો પ એદ્રિયપણામાંથી આગળ મરતી પ
 આનવાનો તો મબવજ રહેત નહિ

શાસનમાં કહેલાં અનુષ્ઠાનો આત્મકલ્યાણને કરનારા છે, અકામ નિર્જરા પણ સદ્ગતિ આપવા દ્વારાએ આત્મ કલ્યાણની સિધ્ધિ કરનાર છે પણ ત્યાગના તિરસ્કાર પૂર્વક ભોગોપભોગની રમિકના એ કોઇ પણ છુરને કોઇ પણ કામે ફાપદો કરનારી યજ્ઞ નથી થતી નથી અને યજ્ઞ પણ નહિ, માટે મોક્ષનું પ્રયત્ન સાધન અને આત્મકલ્યાણનો હેતુ એવી તપસ્યાને સાધણક્રિયાના નામે નહિ ઉગ્રવર્તા તેમાં પ્રવૃત્તિ કરવી અને કરાવવી એજ દિતકર છે

તપ એ અજ્ઞાન ક્રિયા કેમ કહેનાય ?

વળી કેટલાક વર્તમાન અધ્યાત્મવાદીઓ મોક્ષના પ્રયત્ન સાધન તરીકે અને સર્વ સપત્તિમય અવસ્થાના મુગ હેતુ તરીકે સાઅકારોએ સ્પષ્ટ સન્દેશોમા જણાવેલી તપસ્યાને અજ્ઞાનક્રિયા તરીકે એજ ખાતરીપોતે મ વમ જેવા ઉપારક એવા તપસી મોક્ષમાર્ગથી ચ્યુત થઇ એટલા માત્રથી ન સતોપ પામતા અન્ય ભદ્રિક છુવોને પણ તે તપસ્યાને અજ્ઞાનક્રિયા તરીકે મજાવી ચ્યુત કરે પ્રથમ તો તે અધ્યાત્મવાદીઓએ એ વિચારવાની

જરર છે કે અન્ય આત્મા સઝાપી તેઓને એવુ કયુ
 જ્ઞાન થયુ કે જેથી તે તપસ્યાને આત્મનાર મદાનુભાવે।
 ભવચક્રમા ભ્રમણ કરાવનાર એવા કર્મકન્કના પજગને
 તોડવા માગતા નથી કે માનતા નથી, કેમકે સામ્યકારો
 નો રપષ્ટ શબ્દોમા જણાવે છે કે સસારચક્રમા
 પરિભ્રમણ કરાવનાર બીજુ કોઇ નયાં પણ કર્મજ છે,
 અને તે કર્મનો ક્ષય કરવા માટે સામ્યમાં કહેલી જે કોઇ
 પ્રવૃત્તિ યાપતેને જ્ઞાનપુષ્ત ક્રિયા ગણુવી અન્ય આત્માઓ।
 કર્મક્ષયને માટે તપસ્યા નથી કરતા, અને તેથી તે અજ્ઞાન
 ક્રિયાજ છે એમ કહેવાની તાકાત તેઓજ સત્ય રીતિએ
 ધારણ કરી શકે કે જેઓ અન્ય આત્મામાં રહેલા
 પરિણામને એટલે અથ જીવેની ચિત્તવૃત્તિને જ્ઞાનથી
 જાણી શકતા હોય, અને તેવો બીજાની ચિત્તવૃત્તિના
 જ્ઞાનને જાણવાનો મજબૂતો કષ્ટિક અશે પણ તપને
 વ્યાહરનાગ જીવેમાંજ હોય શી નહીસૂત્રકાર દેવનાયકમણિ
 હમામ્મમણુજ પણ રપષ્ટ શબ્દોમાં જણાવે છે અને
 સૂચવે છે કે અવધિ આદિ જ્ઞાનો કે જે પરચિત્તની વૃત્તિને
 જણાવનારાં છે, તે દેશ કે સદંથી વિરતિરૂપ આ

પ્રાપ્ત કરનારા હોવા સાથે તપસ્વારૂપી મુખ્યમા દિન પ્રતિદિન ઠટિબદ્ધ થનારા હોય હોઈ પણ મૂન શાસ્ત્રે કે પ્રથમા એવું એક પણ વાક્ય નથી કે જોનો અર્થ કે બાવાર્થ એવો થાય કે તપસ્વાને લાંબજીવિતા મળે તે અસાધ્ય ક્રિયા જાણીને તપરૂપી પ્રકૃષ્ટમુખ્ય ત કે અશ્વિ ધારનારો તથા અન્ય બક્રિક જીવોને જરમાવીને તેવી અશ્વિ ધરાવનારો થઈ ખાનપાન માનતાનમા મરત થઈ વિશાક્રમાયના વમણમા વહેતો હૃદ અશ્વિ આદિ જાનોને પામી શકતો હોય અને જ્યારે તેના વર્તમાન અધ્યાત્મવાદીઓને અન્ય તપસ્વા કરનાર મુમુક્ષુ જીવોના પરિણામને જાણવાનું જાન છે નહિ અને તે હોવાનો ઈવો કરી શકે તેમ તથા તે પછી મુમુક્ષુ જીવોના તપરૂપી પ્રકૃષ્ટમુખ્યને કે સામાન્ય તપને તેઓ અસાધ્ય ક્રિયા તરીકે જાણાવે તે એકાધારી જીવોએ માને પણ ધરતુ લાયક નથી વર્તમાન અધ્યાત્મવાદીઓની અપેક્ષાએ ત્રિનોકનાથ ઋષિમહેવાદિક ચોવીસે તીર્થ કરો, સર્વલજ્જિ મંપન્ન શ્રી ગૌતમ આદિ ગુરુપરો અનુપમ બાદુજીવથી ચાંવર્તીને ચક્રિત કરનારા શ્રી

શાકુન્તલક આદિ મદામુનિએ, ચક્રવર્તીની સહિને
 પશુ પાપના પોટના તરીકે મણી નેના પગિદાર કંવાને
 પ્રવળ્યા લેના હિતએ યએની સુદરી આદિ મદામનીએ।
 અન્ય ધર્મમાં જન્મ લીધા છતાં તેજ અથવા ધર્મના
 મેરઠાંથી અન્ય ધર્મ ॥ પરિનાજકપણા ॥ દીક્ષા અગીકાર
 કરી છતાં નિનોકપૂજ્ય શ્રમણ ભગવાન મદાવીર મદા
 ભ ॥ છવલાના તણે જેઓએ શ્રમણ નિર્મથોરી
 પ્રવળ્યા અગીકાર કરી અનાક ધર્મ આદિ મદામિએ, સાખ
 વર્ષ જેવી સામી મુત સુધી અખરિતપણે માસખમણ
 મામખમણ ॥ તપરના કરનાર નનકમારાદિ ભાવિ
 તીર્થ કરધનાન છતાં રિગેગેએ આ તપરપી મદાગુણ ॥
 આરાધના ખેટવી બધી કરી છે કે જે જૈનના એક જ અધ્યાયી
 પશુ અખળગી નથી તો એ મયા પન્મપૂજાર મદાતમાઓને
 આ તર્તમાન નાખ્યાત્મનાદીએ અજ્ઞાન ક્રિયાવાળા કહેતા
 મ માના નથી એ ખરેખર ભયર છે
 જ્ઞાનીને તપની જરૂર

અણી જોનારો તપરવાને અજ્ઞાન ક્રિયા તરીકે
 નહિ કહે। જ્ઞાની પુરુષોને તપની જરૂર નથી એમ

જાણી જાણ જુવોથી કરાતા તપમા અતરાપ કરવાને
 તૈયાર થાય ■ પણ તે કેટલાક વર્તમાન અધ્યાત્મવાદીઓ
 કે તેના અધમકૃત ઓતાઓ એટલું પણ વિચારતા નથી
 કે પ્રતિવર્ષ બદલતાએ મર્દોત્તેજમાં વચાના શ્રીકૃષ્ણસૂત્રમાં
 ત્રિસોકનાથ તીર્થ કર જગવાનું મદાવીર મદારાજની
 ધોરાતિધોર છ છ માસના ચૌવિદાઃ ઉપવામ સુધીની
 તપસ્થા બાળમે અને માર્ફડીઓ પણ મામળવાથી જાણી
 રાખી છે, તો તેવી સામાનાર વર્ત સુધી અનેક પ્રકારના
 પરિપક્વ, ઉપસર્ગ સદન કરવા માથેની અમણ જગવાનું
 મદારાજની ધોરાતિધોર તપસ્થા શુ તે ત્રિસોકનાથ
 તીર્થ કરની યાની દશમાં ખામી જાણવાનાર છે
 વાસ્તવિક રીતિએ તપાસીએ તો જોએ આત્મા અને
 કર્મના સંબોગને જાણનાર હોઈ માયા યાની તરીકે થતા
 દોષ, તેઓએ તો બારણમાં બમાડવાની કિવામાં
 કુટિલતા કરના કર્મના પળને તોડતા માટે તપસ્થા
 આદરવાની પ્રથમ નગરે જરૂર છે પાદ રાખતું કે
 ત્રિસોકનાથ તીર્થ કર અમણ જગવાનું મદાવીર પહેલા
 જાણીજ સમ્યક્દર્શનને સાથે લઇનેજ આવેના હતા

અત્યંત શુદ્ધ અને મદાન એવા મતિ, શ્રુત અને અવધિ
 એવા નામના ત્રણ નદિ પડનાવાળા એને અપ્રતિપાતિ
 જાનેને તેઓ ધારણ કરવાનાળા દત્તા એવી રીતે જે
 તપસ્થાને પૂર્વે બનથી સમ્યગ્સર્જન લાવવાવાળા અને
 અપ્રતિપાતિ તથા જ્ઞાને ધરાવનારા ત્રિયોક્તનાથ તીર્થ
 કરે તે સિવાય મોક્ષપ્રાપ્તિ નદિ ચલાવ લીધે મોક્ષપાતિ
 માટેજ આત્મી તેની તપસ્થાને જાનીઓનું કર્તવ્ય નથી
 એવી રીતે જણાવનારા કેટલું નહુ બેટું જુલું બોલી
 બદ્ધિ હોવાને બે ગાંધે છે તે વાચકો સ્પષ્ટપણે સમજી
 શકશે વળી એ જ્ઞાન એ પજા ધ્યાનમા ગમ્મવાની
 કે જે વખતે તીર્થ કર મદાગમ્મઓ તપસ્થાને આદર
 કરે છે તે વખતે તે મદાપુરોને મતિઆદિ તથા
 જ્ઞાનેની સાથે એથુ નિપુવમતિ નામનુ અપ્રતિપાતિ
 મન પર્થ નામનુ જ્ઞાન થાય છે અને તેવા શુદ્ધનમ
 આર જ્ઞાને ધા હુ કરનારા છતાં પણ તે તીર્થ કર દેવા
 તપસ્થા એ મોક્ષનુ સાધન દોવાથી તેને આદરવા કદિ
 નદ થાય છે વળી એ પજા ધ્યાનમા ગમ્મવુ
 છે કે ત્રિયોક્તનાથ તીર્થ કર બચાવેને જેમ

મધ્યગર્હાનવાળા, તથા જ્ઞાનવાળા અને દીક્ષાકાળથી ચા
જ્ઞાનવાળા હોવા માથે તેજ ભવમા મોહો જરાની દસા
વાળા હતા, તો હવે જોએને તેજ ભવ મોહો જવાને
નિમય છે અને મધ્યગર્હાન જ્ઞાન અને ચારિત્રની અસત
શુદ્ધ દસામા આરદ યજ્ઞેસા તાવા માથે હેવે દ્રો અને
નરેન્દ્રોથી પૂજિત ચગ્ગુકમળોવાળા છે તેઓને પણ
જ્યારે મોગપ્રાપ્તિને માટે અને કર્મદાને માટે તપસ્યાનો
આદર કગ્વાની જરૂર પડી છે તો પછી અન્ય સામાન્ય
દસામાં રહેલા સામાન્ય જીવાને તે તપસ્યાનો આદર
કરવો અત્યંત જરૂરીજ છે

આહારના સ હૃદય માનથી તપને ત્યજી પોષ્ય નથી
જેવા રીતે દેહસાક વર્તમાનગણના અખ્યાતભવરાદીઓ
તપસ્યાથી ગુણને લાંબજી અને અઘાનક્રિયાના નામે હનખી
ચીતરી તેનાથી પોતે દુઃ રહે છે અને જ પછરાને દૂર રાખે
છે, તેવી રીતે કેટલાકે તો તે તપસ્યાને લાંબજી કે અઘાન
ક્રિયાને નામે હનખી નહિજ ચીતરતા તપસ્યા કગ્નાગ્ની સાને
આગળ કરી તપસ્યાન હોડાવવા પ્રયત્ન કરે છે સામા ય
રીતે તપસ્યામાં મેપૂર્ણ રીતે નહિ દેવાએલો મનુષ્ય જ્યારે

જનારે તપસ્યા કરે છે ત્યારે ત્યારે શરૂઆતમાં તે તે તપસ્યા તેને આકરી પડે તે સ્વાભાવિક છે, અને શરૂ આતમાં તે તપસ્યા આકરી પડવાને લીધે કદાચિત તે તપસ્યા કરના ના પરિણામ બોજાનની મુશ્કેલી તરફ જાય તો તે નાનને આગળ મરી તે અધ્યાત્મનાદીઓ તે બોજા નની મુશ્કેલી થએલી મુશ્કેલીને આર્તધ્યાનથી મોટું કરી આપી, તે તપસ્યા ડોડાનના પ્રયત્ન કરે છે, પણ તે દૃઢ અધ્યાત્મનાદીઓએ એટલું પણ જાણ્યું કે વિનાયક નથી કે કોઈપણ સાત્ત્વકારે અનસનાદિ તપ ધ્યાનો નિવિધ નિવિધ આદર કહેનાજ નથી, જો તે અસનાદિ તપસ્યાનો નિવિધ નિવિધ આદર હોય તોપણ જેમ મામારિમા મનનું દુઃપ્રશ્નિધાન થાય અને થવાનો મમર હોય તોપણ દ્વિવિધ, ત્રિવિધના ભાગે એટલે મન, સ્થન કાયાથી કરવું નહિ કરાવવું નહિ, એવી રીતે કમલ મામાયિક પણ કે વા સાચકજ છે અને તે મનના દુઃપ્રશ્નિધાન માત્રથી સામાયિક નહિ કરવાનું મહેવાવાળાને મ્પદ સમજાવી સાત્ત્વકારોએ સન્માર્ગને અંગે મુખ્ય- બોરો જણાવે ના છે, તો પછી માત્ર એકવિધ, એક વિધના

જાગે એને કાયાથીજ ભોજન ન કરતુ, એટલા
 જાગ્યાથી લીધેલી અનસનાદિની તપસ્યાને જેઓ કરા
 કય ચિત મતી ભોજનાદિકની છત્તને મોટું રૂપ અ
 આર્તભ્યાન મજાવી જેઓ છોડાવે તેઓની ભુદ્ધિ મ
 મારી ગએલી છે એમ ન કરેતુ તા બીજુ શું કરે
 વાચકોએ ધ્યાનમાં લેતુ કે આ તપસ્યકનિર્ધુમિતકાં ભુ
 કેવલી ભગવાન બદના સુસમીશ્રમે રૂપેટ સંદેશમાં
 આદારાદિક તપસ્યાના પચ્ચક્રખાળના એક વિધ, એ
 વિધનોજ સલાવ છે એમ રૂપેટ સંદેશમાં જણાવ્યું છે
 અને તેથીજ ત્યાં જણાવ્યું છે અને સર્વ મગમ
 આચાર્યુ છે કે તપસ્યાનાજો મનુષ્ય અન્યને આદાર
 દિકના સ્થાનો બનાવે કે આદારાદિક વાવી આપે તે
 તેને અરો પશુ દૂપશુ નથી મજાવ્યું એમ કહ્યું નહિ પણ
 તે આદારાદિકના સ્થાન ગતાવવા અને લાવી આપવાને
 વેપાવચ્ચ નામે મોટો અમતિપાતિ ગુણ બતાવેનો છે
 એટલે કે અસનાદિ આદારનો જે કાયા માત્રથીજ ત્યાગ
 ન હોત, અને દ્વિવિધ ત્રિવિધ કે ત્રિવિધ, ત્રિવિધના
 જાગે જે ત્યાગ હોત તે તે આદારાદિનું સ્થાન બના

વનાને તથા આદારાદિ દાનને તપસ્યાના વ્યાપારરૂપે
જણાવી અનુષ્ઠરૂપે જણાવત, પણ વેવાન્ય નામના
અપ્રતિપાતિ મહાગુણરૂપે જણાવી, આદરના સાવક તરીકે
જણાવતજ નહિ વળી કેટલાંક એમ જણાવે છે કે
જ્યારે મનની આદારાગતિની કાંઈપણ અભિલાષા રહે
કે થાવ તો તે મનરાગએ કર્મનધનું મોટું દાગ ખુદ્દું
રહેવાથી માન કયાદા ૧ મે આદારાદિ ન કરવા રૂપ
પચ્ચક્રખાણુ રાખવું તેમા ગુણુ ગો ૧ આવું જોસવા
વાળાએ પ્રથમ મમજનું જ્ઞેતૃએ કે પ્રથમ તો પચ્ચક્રખાણુ
માન કાપાથી આદારત્યાગનુંજ છે, અને તેથી તે
પચ્ચક્રખાણુમાં મનની મહત્તા અને કાપાતી અદ્વૃપતા
વિચારની અરથાનેજ છે વળી સુતકારોએ પચ્ચક્રખાણુ
સેવાના યોગસપચાસ ભાગા ક'ણુ અને યોગની
અપેક્ષાએ જણાવેલા દોઠ, એક વિધ, એક વિધ
શિવાયના એટલે કાપાએ ન ક તુ એ ભાગા શિવાયના
ભાગાએ ન આવે અને તે એક વિધ એક વિધજ
ભાગો આવે તો પણ તેમાં રાજકારોએ ૩ વર માનેનો
છે જો કે આ મંવર રાજકારોએ પ્રાણુતિપાતાદિક

આશરેને ઉદ્દેશીનેજ કહેતો છે પચ્ચક્રખાણ એટલે તપસ્યાને ઉદ્દેશીને તો માત્ર સાઅિકારોએ કાયાથી આધારાદિ ન કરતા એવું જાણી માનવે. રૂપજ ભાગે મદ્ય કરવા યોગ્ય ગણ્યો છે તેથી જે પ્રાણાતિપાતાદિ પાપોમાં ત્રિવિધ ત્રિવિધ વિગેરે ઓગળવાસ લાગ્યાએ પચ્ચક્ર ખાણ લેવાનું વિમાન જળ્યા પુ ૬ તેમાં પણ મન પચ્ચક્રથી કરવું કરાવવું અને અનમેદય તથા કાયાથી કરાવવું અને અનુભો ૩ જુદું હોય. આ તેની પ્રવૃત્તિ થતી પણ હોય તો પણ માત્ર કાયાથી પ્રાણાતિપાતાદિ ન કરવાના પચ્ચક્ર ખાણ કરતા એવું જાણી માનવે. મનર તથા પચ્ચક્રખાણ તરીકે જાણી સાઅિકારોએ શ્રેયોને તે કાવ્ય તરીકે જાણાવેલું છે, તો પછી જે તપસ્યામાં માત્ર કાયાથી આધારાદિના ત્યાગ કરવાનું જ વિધાન છે તેના પચ્ચક્રખાણ કે તપસ્યાને મનના મોક્ષના પદ્ધતિના નામે દૂર કરાવે તેની અજ્ઞાનતાની દૃઢ કષ્ટ વળી તે વર્તમાનના અધ્યાત્મનાદીઓ એટલું વિચારતા નથી કે તપસ્યાનો આદર કરવાનામાં મનુષ્ય તપસ્યાનો આદર કરતી વખતે કેમ પણ દિવસ આધારાદિ ખાવાની

कन्हासतो होतो १००, ओ ते तपस्यातो रसीमात्र कर्मा
 पक्षी पक्ष मंत्र जीमती परासीनताओ लीने के ओसा
 रीई म ज्युयी आतागा नयी भातो ज्येम शक्ति नदि,
 पक्ष भाव पेताना पञ्चभ्याज के तपस्या ॥ गृहभूते
 मागेर ते आता दिने छपयोग भूतो नयी ज्येमे के
 गेहना रणन ते पञ्चभ्याज करतारने कोष्ठ कर्मउद्यमे
 कर्मात्त को मर्मात्तनी कन्हा पक्ष साव तो ते मर्मा
 रणने पोता ॥ पञ्चभ्याज छप गृहभूती भुक्तिराजो
 दुतायी धर्मता नगभूती अधिकता जेव ज्ये आ
 अभ्यात्मताज्ये ॥ १ सुजे तेना कोना वांछ कहेवाय १
 १०० ज्ये पक्ष भ्याजमा १०० तनु छे ३ पौषमादि द्रिया
 १०० द्रिषि निद्रिषि ज्येमे ज्येहने के मन, वयन,
 शवाभी १ १ नदि कतातु तदि ज्येवा कृपे भूतामा
 आ १ छे तेमा पक्ष पारजात्तनी मिता करी ते मान
 अनियार तरीके मज्जाय छे, पक्ष अनायात्र तरीके
 मज्जाती १०० जेहने के तेमा पञ्चभ्याजमा पक्ष ते
 आतागति ॥ अितारपी अनियार गजरा मागे आता
 दि कर्मात्त प अनायात्र के तेनु गाय तो १ ३० ॥

જોઈએ એના વિપરીત શક્તિ કે પ્રકૃતિના સન્માર્ગમાંથી
 તો રચે પશુ હોય નહિ જે કે અતિરાગિની ચિંતા
 એ પૌરુષાત્ત્વમાં અતિચાર કે અને તે અતિચાર પશુ
 દાગવાની નાચર નરૂં , તોપણ તે અતિચારને
 આગળ કરીને પ્રતિ મર્યાદા ને તુ કે અનાચાર કરવા
 એવું ધારવું નો મર્યાદામાંથી સાધન નહિ જ્ઞાન
 રાખવાની જરૂર છે કે મદાનતપની કે શિદ્યાવનધારી
 એને અંગે પશુ સાચાકારા ને સંદેશમાં જણાવે
 છે કે, અતિચાર અનુદાનથી પણ નિત્ય અનુદાનની
 પ્રાપ્તિ થાય છે એનું કે માધુર્ય અને સામાયિકાદિ
 શિદ્યાવન પશુ અતિચાર સામયિકી કે અતિચારના
 મહત્ત્વથી હોવા સાચક નથી પણ આદરવા સાધન
 છે, અને કેવળ તેના અતિચારો હોવા માટેનું પ્રયત્ન
 કરવાની જરૂર છે તો પછી આ ઉત્તમ મુખ્ય કે પચ્ચકમાંથી
 જે તપસ્યા તેને અંગે અતિચારના નામે મૂળ વસ્તુ
 હોવા કે હોવાની તે મુદ્દિમાનોને ચોક્કસ હોય નહિ
 વળી એ પશુ સમજવાની જરૂર છે કે જિનકદથી
 સિવાયના મુનિઓ કે નાચરને માત્ર મનથી સાચે

વતોના અનિચારોમા પણ માન મિચ્છામિ દુકકડનું
 પ્રાપ્તિ છે, જ્યારે કાયાથી થએલા વતોના અતિચા
 મા એમ્સોએ સી ઉપરામ યાત્રા જ મહિનાના ઉપવાસ
 સુધીનું પ્રાપ્તિ છે, તે કરે! અકલ્પ્ય અને અધ્વાણ
 મનુષ્ય તે મિચ્છામિ દુકકડમાત્ર પ્રાપ્તિના કરે એકમે!
 એ સી ઉપરામ જેવા પ્રાપ્તિમા પ્રવૃત્તિ કરે ? અને
 જે મનુષ્યને આટલું બધું સ્પષ્ટપણે જણાવુ શુભાશય પણ
 જ્ઞાનમાં ન આવે અને ધુરોપના પરિહારને નામે તેને ન
 ઠાડના ધુરોપને અગીકાર કરે તેનાને રૂવાડ પણ ધર્મનું
 જ્ઞાન છે કે શ્રદ્ધા છ એમ કેમ કહી શકાય ? અને તેનાને
 જોતમજાને દાખનો કેમ ન લાગુ થાય એ ખરેખર નિચા
 રા જેવું છે તથા તપસ્યા કરનારાજાને તે કલ્પિત અને
 કલ્પિતજ અભાનિત દલામા આદારની ધુરુજાય છે, અને
 તે પણ મિચ્છામિ દુકકડ પ્રાપ્તિથી રોગે છે પણ જેએ
 આદારામા આમકત થરા ભક્ત્ય, અભક્ત્ય અને પેય,
 અપેયનો નિરેક જૂતી ગયા, પર્વ અને નિયિતુ જ્ઞાન
 પણ ન રાખ્યું અને જનવરની માફક ચોવીસે કલાક
 આજ્ઞા કરવામા મરતાન જન્યા, તેઓની શુદ્ધિ તે

મગ્ધગૃહોનાદિને પ્રાપ્ત કરી તપસ્યાની કઠોર કરવાસથી
 કર્મકટકનું મસળ કાઢ્યા શિરાય સિંધપણુ મેળવી શકી
 નથી। અર્થાત્ સિદ્ધ ભગવાનને પણ જે સિદ્ધપણું મળ્યું છે
 તે તપસ્યારૂપી કલ્પવૃક્ષનોજ અનુપમ મદિમા છે કોઈપણ
 સિદ્ધ ભગવાન તપસ્યારૂપી કલ્પવૃક્ષની છાયાનું સેવન કર્યા
 શિવાય સિદ્ધપણું મેળવી શક્યાજ નથી સિદ્ધ એવો સમજજ
 કહો આપે છે કે તેઓએ અમુક મળેજ સિદ્ધપણું મેળવ્યું
 છે અને તે સિંધપણુ મેળવવાના પહેલા સિદ્ધપણુ
 શિરાયના એને બંધનસદિતપણાના અનુભવમાજ હતા
 અને જો સર્વ સિદ્ધ મહા ાગ્ન્યો મર્મથી પહેલા બધા
 એલાજ દતા તો પછી તે જ્ઞાનાચરણીયાદિ આઠે કર્મેતિ
 તોડવા માટે તપસ્યારૂપી કન્યાવને કરકુસેસપમા લેવીજ
 પડી હતી એમ સાચી અને સુક્તિથી માનવુજ પડે
 નિજરે માટે તપનીજ કર્તવ્યતા

એમ જણવાથી તથા માનવાથી સ્પષ્ટ જણવું
 અને માનવ પડે કે આ આત્માના જ્ઞાનાદિક શ્રેણીને
 આવરીને હ્રમ કરનાર જ્ઞાનાચરણીયાદિ કર્મેતિ નાશ
 કરનાર કોઈ પણુ હોય તો તે માત્ર તપસ્યારૂપી મહા

ગુણગુણ છે એકે દરેક આત્મા દરેક ક્ષણે જ્ઞાનાવસ્થાયાદિ
આઠે કર્મો બોગવતો હોવાથી ત્રેક સમયે આઠે કર્મોના
નાશ એકે નિર્જરા કરેજ છે, કેમકે જો જો કર્મ બોગ
વવામા આવે તે તે કર્મ આત્માથી જુદુ પડે છે એટલે
ક્ષય પામેજ છે, પણ તેની રીતે ત્રેક ક્ષણે બોગવતથી
થતો જ્ઞાનાવસ્થાયાદિનો ક્ષય આત્માને કંઈ પણ ગુણ
ઉત્તમ કરતો નથી મગજ કે બોગવતથી ક્ષય કરાતો
કર્મો કંઈ પણ તે વખતે બધાતા કર્મો તે બોગવતએના
કર્મો કરતા ઓછા હોતા નથી અને તેથીજ સસારમા
રહેલા ત્રેક જાતિના અને ગતિના જીવો અનાદિકાલથી
દરેક સમયે આઠે કર્મોના બોગવતો કરી નિર્જરા કે વાવાળા
જના પણ અનાદિકાલ થયો તો પણ આગળ વધેપા
નહિ અર્થાત્ તેના કર્મોને બોગવતથી થતી નિર્જરા
મમાગના સર્વ જીવોને અનાદિથી હોવા છતાં તે નિર્જરા
મંત્ર પણ વિશેષ ગુણ જ્ઞનારી ન હોવાથી અને અધિક
કર્મોના બધ કરાવનારાની હોવાથી તે કર્મના બોગવતોને
નિર્જરાના બેદ તરીકે ગણાવી નથી જ્ઞાન નાખવું કે
કર્મના ઉત્પત્તિ થયેલી નિર્જરા એ અધિક કર્મોને બ

વાગી છે અને તેથીજ ક્રોધાદિક અને પુરુષવેદાદિકના
 ઉત્પન્ન થાય છે તે કે તે કે ક્રોધ અને પુરુષવેદાદિકનો
 દાવ ચાય છે પણ ન પુરુષવેદાદિક અને ક્રોધાદિકના
 ક્રોધોનો ભોગવતાથી દાવ કરતા પણજ ચીકણા કર્મ
 નધાય છે અને તેથી તે ઉત્પન્ન થાય છે ક્રોધાદિકના દાવ
 કરનાર હવે નગ્નાદિકનું આયુષ્ય માધી તે નગ્નાદિક
 દુર્ગતિમાં રખાયું પડે છે આ તેથીજ શાસ્ત્રમાં
 પુરુષવેદાદિક અને ક્રોધાદિકના ઉત્પન્ન થાય કરવા
 માટે શાસ્ત્રમાંથી અમુક અમુક પદો વિસ્તારથી ઉપદેશ
 આપે છે તે એવી રીતે ઉત્પન્ન થાય છે ભોગવતા
 ક્રોધાદિક ક્રોધોમાં દુષ્ટ ક્રોધોના નધ અને દુર્ગતિઆદિ
 ન હોત તો તે ક્રોધાદિકના ઉત્પન્ન થાય માટે શાસ્ત્ર
 કારોએ દાખોના ઉપદેશ એ નિર્જરાથી યુક્તો અત્યંત
 કરનાર માત્ર પણ વાસ્તવિક રીતિએ શ્રેષ્ઠ તીર્થ કર
 નામક કે આદ્યક નામક સિવાયના કોઈના ઉત્પન્ન
 અશુભ મળ્યા છે કેમકે તે શ્રેષ્ઠ કર્મોના ઉત્પન્ન નિર્જરા
 કરાવે તેના કરતાં સખ્યાન, અમખ્યાત કે અનતયુષ
 જેના ક્રોધોના નધ કરાવે છે આ વસ્તુ વિચારતા

કર્મોના ઉદ્યતી થતી નિર્જરાને નિર્જગના લેત્યાં ન
ગણનાય અને તે તે કર્મોના ઉદ્યતના કાર્યને સારાં ન
ગણાય કે તે કરનાનો ઉપદેશ ચાત્રકારો ન આપે તે
સ્વાભાવિકજ છે, ચાત્રકારોના કથન મુજબ કર્મદ્યવરૂપ
નિર્જરાના માગ લેદો છે અને તે માગ લેદોને તપ એમ
કહેવામાં આવે છે

તપવી સકામ નિર્જરા ને સમ્યગ્દર્શનાદિની જરૂર

ધ્યાનમા ગામડુ જરૂરી છે કે કર્મોની અભાવ
કે સકામપણે નિર્જરા થવા મિત્રાદિ જીવો દોષ નિમિ
પણ સમ્યગ્દર્શનાદિ મુલોમાંથી મળે પણ જુલુને પ્રાપ્ત
કરી શકતા નથી પ્રથમ સમ્યગ્દર્શન જુલુ પણ
મિત્રાત્વમોહનીવની મિત્રેટા પ્રાપ્તિ આમરોપમની
સ્થિતિમાંથી ત્યારે આમરોપમિત્રેટા દોષાદિ આમરો
પમની યિનિ પત્યોપમના અમુખ્યાનમા લાગે અધિક
એરી ખપાવે ત્યારે જોડે અને દોષોદિ આમરો
પમની યિનિ મિત્રાત્વના લક્ષ્ય કર્મોની રૂદ ત્યારે
જન સમ્યગ્દર્શન અને સમ્યગ્જ્ઞાન પામે છે જો કે
અધિક અમરોપમેટા દોષાદિ આમરોપમની

જીવને અચાન દસા હોય ત્યારેજ યાચ છે અને તેથી તેને અકામનિર્જરાજ કહેવાય છે, અને શાસ્ત્રકારો પણ તે કષ્ટિક અધિક અમળોતેર કોડકોડી સાગરોપમની સ્થિતિના ક્ષય કરાવાળા પરિણામને યથાપ્રવૃત્તકરણ કહે છે અર્થાત્ તે કરણની વખતે કોઈ પણ જીવને જીવાજીવા કિં તરવોનું કે આશ્રય, મવરાદિ પદાર્થોનું જ્ઞાન કે ખ્યાલ હોતોજ નથી માત્ર તે યથાપ્રવૃત્તકરણવાળા જીવો સ્થિતિનો ભોગવટો સ્વારે કરે અને બધ અદ્ય કરે તેથીજ આગળ સ્થી થકે છે અને તેથીજ શાસ્ત્રકારો તેમાં પર્વતની નદીમાં ધોળાના સ્વય ભોજ થતા પાણી જીવુ દર્શાત યથાપ્રવૃત્તકરણમાં આવે છે આ વસ્તુ વિચારતા સ્પષ્ટ માનમ પડશે કે શાસ્ત્રકારો જો કે અકામ નિર્જરાના સાધનો મેળવવાનો ઉપદેશ માથે અચાનના વિગરે દોષો રહેવાને લીધે આપતા નથી, પણ મોક્ષ તરફ પ્રયાણ કરવાને અંગે અકામનિર્જરા પણ કેટલી બધો મોટો ભાગ બજાવે છે આ સ્થાને સકા યાચ કે ત્યારે સમ્યગ્વર્તનાદિની પ્રાપ્તિ હોતી નથી તેમ યથા પ્રવૃત્તકરણથી એને અકામનિર્જરાથી કષ્ટિક અધિક અમ

જોનેર કોડાકોડી સાગરોપમની સ્થિતિનો ક્ષય થઈ ગયો.
તો શેષ અત કોડાકોડી માગરોપમનો ક્ષય એ સમ્ય
ગર્ભનાદિ વગર કેમ નહિ થાય ? અર્થાત શેષ અત
કોડાકોડી કર્મેનો ક્ષય પણ યથાપ્રવૃત્તકરણની માફકજ
અનુપયોગથી કેમ નહિ માનવો ? આ સકાના સમાધા
નમાં સમજવાનું કે જેમ મનમિદિ આદિકમાં કે નિધાન
મદ્યુદિકમાં પહેલાનો ઉપચારજ ધણો મખત કષ્ટમય
હોય નહિ અને પછીની માધનક્રિયા તેટલી કઠણ હોય
છે, તેવી રીતે અહીં પણ અધિપ્રદેશ કે સમ્યગર્ભનની
પ્રાપ્તિ પહેલાં અકામ નિર્ભગથી સહેજે ધણું કર્મેનો
ક્ષય થાય છે, પણ પાછળની અત કોડાકોડી સ્થિતિ
તો સમ્યગર્ભનાદિ સાથેના તપસ્યા આદિરૂપી સાધનથીજ
ક્ષય પામે ૪૧ી કચરામાં ખરડાએલા અને લેપના ઘર
નાંકવા દોષ તેવા વચ્ચેનો ધણો મેન તો માત્ર પાણીના
મળેગૌનીજ દૂર થઈ જાય, પણ તે કચરાનો શેષ રહેશે.
અન્ય એકલા પાણીથી દૂર થતો નથી, પણ તે
કચરાના અંકને દૂર કરવા માટે પાણીની માથે ક્ષાગદિકની
પણ જરૂર રહે છે તેવી રીતે અહીં પણ શેષ રહેતાં

અતઃ ક્રોડાક્રોડિ સાગરોપમની રિયતિનાજા કર્મોના
 ક્ષય કરવા માટે સમ્યગ્દર્શનાદિ કે સંયુક્ત એવા તપરૂપી
 મહા સાધનની અવશ્ય જરૂર છે વળી વાસ્તવિક રીતિએ
 વિચારીએ તો સમ્યગ્દર્શનને રોકવાનાગા બધા કર્મો
 કાવાથી તેમજ એકતુ મિથ્યાત્વમોહનીયજ નદિ પણ
 અતઃ ક્રોડાક્રોડિ સાગરોપમથી અધિક રિયતિનાજા યાના
 પરણીયાદિ શેષ કર્મો પણ તે સમ્યગ્દર્શનને રોકવાનાગા
 કાવાથી તે બધા કર્મોનો અતઃ સાગરોપમ ક્રોડાક્રોડિની
 રિયતિ ક્રમતા અધિક મધી રિયતિ તોડી ન ખાય ત્યારેજ
 સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત થાય છે

સમ્યગ્દર્શન સાથે સમ્યગ્જ્ઞાન

જે છવ જે ક્ષણે સમ્યગ્જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે છે તે છવ
 જ ક્ષણે અજ્ઞાનને વશીને જ્ઞાનને પણ પ્રાપ્ત કરે છે
 અનુભવમાં પ્રામાણિકતાનો પ્રવેશ થાય તેજ વખતે જેમ
 ની ધમાનદારી યદ્ય મજ્જાય છે અને તેજ વખતે તેની
 દ્વિ જગતને આશીર્વાદ યજ્ઞે િ મજ્જાય છે, અર્થાત્
 માનદારી અને સદ્ગુણિન જુના કળે યજ્ઞેલા માની
 કાયજ નદિ તેવી રીતે અહો પણ સમ્યગ્દર્શન અને

સમ્યગ્જ્ઞાનને જીવના પ્રાણે કે મમયે યજ્ઞેલા નાની શકાયજ
 નહિ તરવથી મિથ્યાદર્શનમોહનીયના હિંદુધર્મ મિથ્યા
 ૨૧ હનું અને તેજ મિથ્યાત્વે જનના જ્ઞાનસ્વભાવને
 પશુ મગાડીને અજ્ઞાન સ્વભાવ કરી દીધેલો હતો
 જ્ઞાન કાચના કાનસર્મા રાખેનો દીવો જેમ પોતાની બધી
 બદારની જગોળને લાલ કરી નાખે છે, તેમ મિથ્યાદર્શનના
 પટવથી આગ્રહિત યજ્ઞેના આત્મામા રહેલું જ્ઞાન તે
 અજ્ઞાનરૂપે ઝગડે છે પણ કોઈપણ છતર રંગના કાન
 સર્માથી બદાર કરાજેનો દીવો પોતાના સ્વભાવમાંજ
 ઝગડે છે તેવી રીતે મિથ્યાદર્શનપટવના અભાવે
 આત્માને યજ્ઞેલું સ્વાભાવિક જ્ઞાન તે યથાર્થિત જ્ઞાન
 એટલે સમ્યગ્જ્ઞાન રૂપે ઝગડે છે એટલે સમ્યગ્જ્ઞાન અને
 સમ્યગ્દર્શનની પ્રાપ્તિ તો યુગપતજ છે અને તેથીજ
 સમ્યગ્દર્શનવાળાને અજ્ઞાની માનવાનો કે જ્ઞાનીને મિથ્યા
 દર્શની માનવાનો શાસ્ત્રકારો નિષેધજ કરે છે

ચારિત્ર ને તપની સંવરનિર્જરો મારે જરૂર
 આવી રીતે પ્રાપ્ત યજ્ઞેલા સમ્યગ્દર્શન અને સમ્ય
 ગ્જ્ઞાન તે માત્ર નિઃસ્વધારક અને પ્રકાશક હોવાથી મોક્ષ

માર્ગમાં સાધનશૂન્ય છે, પણ તે સમ્યગ્દર્શન અને સમ્યગ્જ્ઞાન કર્મનિર્જરાના કરનારા નથી પણ માત્ર તેના ફળ એટલે કાર્યરૂપજ છે જાણ કરેલુથી મુગપ્રધાન મુતકેવલી ભમરાના ભદ્રનાદુરવામીછાએ જ્ઞાન કે ને સમ્યગ્દર્શનની માથેજ હોય છે તે જ્ઞાનને માત્ર પ્રાપ્તક તરીકેજ ગણાવ્યું છે જગનમાં પણ જાણીએ છીએ કે સ્વચ્છ દીપક હોય તો પદાર્થોનું દેખવું મધ્યસ્થિતપત્રે થાય, પણ તે દીપક નેના સાવક એવા પુષ્પમાનાદિન સાવતો નથી તેમજ જાડરા સાવક કદકાદિને દૂર કરતો નથી માત્ર તે દીપક તો પુષ્પમાના વિગેરે અને કદકને જણાવવા પુરતોજ ઉપયોગી થાય છે તેવી રીતે જહો પણ અકામ નિર્જરાના ફળરૂપે પણ પ્રાપ્ત થએલું સમ્યગ્દર્શનયુક્ત એવું સમ્યગ્જ્ઞાન માત્ર આશ્રવાદિનું દેવપણું અને સંવરાદિનું ઉપાદેવપણું જણાવવા પુરતુંજ ઉપયોગી થાય છે અર્થાત્ કર્મેણે તોડવાનું મામ'ન' કે આવતાં કર્મેણે રોકવાનું સામર્થ્ય તે સમ્યગ્દર્શનયુક્ત જ્ઞાનમાં કોઈપણ પ્રકારે હોતું નથી અને તેથીજ શાસ્ત્રારોએ નિર્જરાના બેઠામાં રહેન જાર પ્રકારની

તપસ્યાજી મણ્ડાવી, પણ મોક્ષમાર્ગને અંગે અત્યંત
જરૂરી એના પણ સમ્યગ્દર્શનયુક્ત જ્ઞાનને નિર્જરાના
બેદોમા સ્થાન આપ્યું નહિ આ હિપરથી કહેવાતું તત્ત્વ
એટલું જ છે કે મુમુક્ષુ જીવોએ સમ્યગ્દર્શનયુક્ત સમ્પ
જ્ઞાનને પામીને મેતુષ્ઠ થવાનું નથી, પણ રોપકર્મસ્થિતિ
તોડના માટે નિર્જરાના બેદરૂપ તપસ્યા તરફ અવશ્ય
કટિબદ્ધ થવાની જરૂર છે

સયમથી સનર કે નિર્જરા

એટલી વાત તો ચોક્કસ છે કે સમ્યગ્દર્શન અને તે
સહિત જ્ઞાન એ જાનેને નહિ ધારણ કરનારો જીવ જે
કર્મ કોડાકોડી વર્ષો સુધી અર્થાત્ પત્યોપમ સાગરોપમ
સુધી સતત નિરતરપણે મોટામા મોટા દુ ખો ભોગવતાં
પણ જેટલા કર્મનો ક્ષય કરી શકે તો નથી, તેટલા કર્મનો
ક્ષય સમ્યગ્દર્શનયુક્ત જ્ઞાનને ધારણ કરનારો જીવ એક
હિંમતવાસ માત્ર જેટલા વખતમાં કરી શકે છે, પણ
તેટલા બધા કર્મોના તે જાનીએ કગતો ક્ષય સમ્યગ્દર્શન
કે તેની માથે રહેલા સમ્યજ્ઞાનનાજ પ્રભાવે જીમ
નથી, કેમકે તેવા સમ્યગ્દર્શન અને સમ્પ

છવ્ઠ જો મન, વચન કાપાના યોગી એટલે મન, વચન,
 કાપાથી થતા પ્રાણુતિપાતાદિ આશ્રયમય અશુભ વ્યા
 પારોને જો રોમ્વાવાલો ન હોય તો તેની કર્મનિર્જરાને
 કોઇ દિવસ પણ પામી શકતોજ નથી અર્થાત્ મન,
 વચન, કાપાથી થતી પ્રાણુતિપાતાદિની પ્રવૃત્તિને રોધ એટલે
 સજમ કે સવરજ તેવા કર્મોને ક્ષત કરવા માટે સમર્થ
 છે, અને તેથીજ સામ્યકારોએ જ માણી તિદ્ધિ ગુણો એ
 જગો પર કર્મ ખપાવનાર યાત્રીને અગત્યનું ગુણિવાળો
 એવું વિશેષજી જણાવી તે ગુણિરૂપ સયમગુજ સામર્થ્ય
 કર્મક્ષયમાં પ્રવળપણે જણાવેલું છે, કેમકે વિશેષજીવાળા
 વાક્યોમાં એટલે વિશિષ્ટ વાક્યોથી જે વિધાન કે નિષેધ
 કરવામાં આવે છે તે વિશેષજીનેજ લાગુ પડે છે અને
 આ જગો ઉપર યાત્રીને વિશેષ્ય તરીકે રાખી તથા
 ગુણિરૂપ સયમના ધારકપણાનેજ વિશેષજીપણે રાખેલું
 છે તેથી તે ગુણિરૂપ સયમમાં કર્મક્ષયની તાત્કાલ
 માનવીજ પડે જો કે તે ગુણિરૂપ સયમ યાત્રીદશા
 સિવાય બીજી દશામાં હોતોજ નથી, તેથી યાત્રીને
 વિશેષ્ય તરીકે લેવામાં કોઇ જાતની અડચણ નથી, અને

એક વાત વિચારતી જરૂરી છે કે ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે
જ્યારે સમ્યક્દર્શન અને જ્ઞાનની સાથે મોડું સયમ
પર્યોપમ અને માનરોપમથી વેદાય અને અપાવાય તેવા
કર્મને ક્ષય કરવાવાળું છે તો પછી તે સયમને નિર્જગના
બાર બેદોમાં કેમ ગ્યાન આપ્યું નથી ? અને ખૂબ
શ્રુતકેવલી ભદ્રગાદુસ્વામીજીએ તે સયમને માત્ર કેમથી
અચાવનાર તરીકે, નહિ કે તપની માફક કર્મનો ક્ષય
કરીને રોધક તરીકે કેમ જણાવ્યું ? જો કે આનસ્થક-
નિર્ધુક્તિકાર ભગવાન ભદ્રગાદુસ્વામીજીના વચનથી
સયમ એ માત્ર આવતા કર્મોથી અચાવનાર હોઈ યુક્તિકર
છે પણ ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે શ્રી ભદ્રગાદુજીએ સયમને
કર્મરૂપી કચરાના રોધક તરીકે તો ગણાવ્યું નથી
અર્થાત્ સયમને સવરરૂપ ગણવું કે નિર્જગ રીતે આવતા
એ ધર્મજન વિચારવા જેવું છે આવી રીતે આવતા
વિચારના સમાધાનમાં સમજવાનું કે ભગવાન ઉમાસ્વાતિ
વાચકજી નિગેરે મરરને તપશ્ચળ તરીકે અને શ્રી ભગવ
નીજ નિગેરે સત્તકારો પણ સયમને તપના મરણ તરીકે
જણાવે છે તે અપેક્ષાએ સંપમરૂપ કારણમા તપ

અને અમમ્મ દુ ખોને બોગવે છે વળી દુનિવાદારી
 દૃષ્ટિથી તપાસીએ નો દિમા જૂડ વિગેરે અપમ કામે
 કરવાનો વખત પેળો ખાડો પૂરવાને અગેજ દેખા
 છે ઈદ્રિયોની અપેક્ષાએ વિચારીએ તો ઓનારો પામે
 ઈદ્રિયોમા રસનાઈએને છતીજ મુશ્કેલ મજબૂતમા
 આરી છે સામ્રકારો પળ કહે છે કે અવલાણ રસના
 અર્થાત્ પામે ઈદ્રિયોમા અમત ઈતિનુ છતવુ મુશ્કેલ
 છે અને તે રસના ઈદ્રિયનો પ્રચાર આદાર દિપરજ
 આધાર ગમે છે વળી દિસા જૂડ વિગેરે પામે પ્રકા
 રના આશ્રવોમા અમલ નામનો આશ્રવ કે જેને નિયુત
 એળે પશુક્રિયા કહેવામા આવે છે તેનો રાધ કરી બહા
 ચર્ષ આકરવુ એ બલ્લ મુશ્કેલ છે, પણ તે રસના ઈદ્રિય
 નિતવુ મુશ્કેલ તેઓને જ છે કે જેઓ અનસનાદિ
 તપસ્યામા પરિપૂર્ણ થએલા નથી, કેમકે જે મનુષ્યો અત
 સનાદિ ક્રિયામા પરિપૂર્ણ થએલા હોય છે અને
 શાસ્ત્રોક્તિને અનુમારે તપ તપમા તપાસીત હોય છે
 તેઓને સરમ કે નીરસ મિષ્ટ કે કટુ મગધ કે દુર્ગંધ
 શુખ્યા કે ગ્રોષડ્યા પદાર્થના લક્ષણમા ગમ કે દેપ

હોતો નથી, અને તેથી એ તાત સાફ નહીં થાય છે કે જેઓ તપ તપવામાં તૈયાર હોય છે તેઓ રસના ઉદ્વિષને જિતવાને મમર્થ યષ્ટ શકે છે જગતમાં પણ એ વાત અનુભવસિદ્ધ છે કે જેઓને આયમિય, તીરી, એકામણા, ઉપવાસ વિગેરેની ટેવ હોય છે, તેઓજ મેષ્ટ આદારની માફક મોળા આદારને પણ વાપરી શકે છે, અને જેઓને તે આયમિય વિગેરે તપસ્યાની ટેવ હોતી નથી, તેઓ સગીર પણ મોળા આદારને વાપરતાં પખન આદર, રૌદ્ર ધ્યાનમાં પ્રવેશ કરે છે, તેવા ખોરાક ઉપર ચીડાય છે, બાજન ઉપર ચીડાય છે, જમાડનારા ઉપર ચીડાન છે, યાવત ક્રોધ દાનાનજથી બળી જાય છે, અને મોજન પૂર્ણ નહિ કરતાં અપૂર્ણ મોજનેજ કોં છે, અને આખો દિવસ કે આખો રખત ક્રોધથી વ્યથમનો રહી પેતાના આખા વાતાવરણને ક્રોધમય બનાવે છે તપસ્યાવી નહિ દેવામવા મનુષ્યને જ્યારે બાળી રીતે રસના ઉદ્વિષથી કરાયેનો પગબર પ્રાપ્ત પાય છે, જ્યારે તપસ્યામાં તત્પર રહેનારો તપસ્વી પોતાને સમગ્ર પ્રકારના આદારની સામગ્રી સપત્ત

ઈદ્રિયોની પુષ્ટિ અને વિકૃત દશા મના ઈદ્રિય દ્વારાએ થતા આધારાદિકથી થાય છે તેવી રીતે માનસિક વિકારોનો રાફડો પણ તે આધારાદિકની આસક્તિવાળાનેજ ફાટોનો હોય છે આધારાદિકદ્વારાએ રસના ઈદ્રિયની આસક્તિને પોષનારા મનુષ્ય મન અને શેષ ઈદ્રિયોના દમનદ્વારાએ પાલન કરાવુ એવું સર્વ લોક સમત પરમ બ્રહ્મનું એક અદ્વિતીય કારણ અને ચારિત્રના પ્રાણરૂપ એવું બ્રહ્મચર્ય ધારણ કરવાને સમર્થ થઈ શકે તે નથી અર્થાત્ સર્વવૈભવોમાં એકતમ મુરારી અને મનુષ્યોએ વદના કરવા લાયક અને દુષ્કરતર તરીકે ગણાએલું બ્રહ્મચર્ય પણ એનેજ દુષ્કર છે એ એએ। રસના ઈદ્રિયની આસક્તિને જિતવાપૂર્વક આહારાદિક ઉપર કાબુ કરવાવાળા નથી અર્થાત્ બ્રહ્મચર્ય ધારણ કરવું એ દુષ્કરતર તરીકે ગણાય ■ તે કેવળ રસના ઈદ્રિયને નહિ જિતવાવાળા પુરુષોએ આધારાદિકની આસક્તિને લીધે અનેક પ્રકારના કરેલા આધારાદિકથી થતા ઈદ્રિય વિકારો અને માનસિક વિકારોની પ્રકૃષ્ટતાને કીધેજ છે.

વિગયો વર્જવાની જરૂર

એટલાજ માટે મદર્પિઓએ સામાન્ય રીતે અન્ય
તેનો ઉપદેશ આપ્યા પછી પણ અન્યન નામના તપનું
આચરણ કરીને માટે સર્વજ્ઞ અસક્ય છે એ વસ્તુને
સમજીને અદાગદિક્તી અર વિહાર કરનારા વિગ્રહ
એવો વિદ્યુતિ નામના પદાર્થને વર્જવા માટે રથાને
રથાને બધા વિસ્તારથી ઉપદેશ કરેનો છે અને તેથીજ
શાસ્ત્રકારો રૂપ રૂપોમાં જણાવે છે કે રસા પગમ ન
નિસેવિયજ્ઞા અર્થાત્ કૃતઆદિ વિગ્રહો ૩૫ રસમય
પદાર્થો પ્રસારીઓએ નગર કારણે ઉપગોગમા લેવાજ
નહિ રસો નહિ સેવનાનું કારણ જણાવતા પણ જણાવે
છે મુક્તા રસા દિતિકા મયતિ અર્થાત્ કૃતાદિક વિગ્રહો
૩૫ રસો જો ખાવામા આવે તો તે ખાનારને તે રસો
મોહનું દેખીમાનપણું કરનાર છે વળી વિગ્રહોના
જોખને ત્યામ કગવાનો ઉપદેશ કરતા શાસ્ત્રકારો જણાવે
છે કે વિગદ વિગદ મીઠો વિગદગય ઓ હ મુજા સહુ વિગદ
વિગદ સહાવા વિગદ વિગદ બલાનંદ અર્થાત્ સાધુ મદાતમાઓ
દુર્મતિથી ડરેલાજ હોય છે, કેમકે દુર્મતિર્થ

મનુષ્ય સ્ત્રી, પુનઃ ધન ધાન્ય અને આ જ, પરિમદ, વિરત, કપાયનો ત્યાગ કરવારૂપ સાધુપણને લેજ નદિ અને એવો દુર્ગતિથી રહેનો માધુ જે વિગ્રહ (ધૃતાદિ) કે વિગ્રહથી બનેલા પદાર્થોને ખાષ છે તે શાસ્ત્રકાર રૂપાવે છે કે તે વિગ્રહનો (ધૃતાદિક) વિકાર (મોહ ઉત્પ) કરવાનો સ્વભાવ છે અને તેથી તે ધૃતાદિ વિગ્રહ જરૂર વિકાર કરે અને તે ધૃતાદિના ઉપભોગથી થએલો વિકાર દુર્ગતિથી બચવા માટે તે માધુ થયો છે છતાં પણ તેને બળાત્કારે દુર્ગતિએ તરફ જાડ છે મહાવિરેહશ્લેષમાં વિચરતા ત્રિરોડ નામ સુગંધર સેવ્ય સીમધર સ્વામીએ અર્પણ કરેલી ચૂલિકા કે જે દશરૂપાલિકાની ચૂલિકારૂપે છે, તેમાં પણ સાધુતાનું સ્વરૂપ જણાવતાં સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જણાવે છે કે અભિકલ્પન વિભિન્ન ગયાય એટલે તેના રોગાદિ પુષ્ટ કારણ સિવાય જેઓ વિગ્રહ એટલે ધૃતાદિ જેમાં ન હોય તેવાજ આધારન કરવાનાળા સાધુઓ હોવા જોઈએ આ બધી હકીકત વિચારનાર મનુષ્ય સ્પષ્ટ સમજી શકશે કે અનસનની અસક્રિયતા કદાચ ખોરાક મેલો પડે તો ધૃતાદિ વિગ્રહો સિવાયનો એટલે રસતા

હૃદયની આમકિતપૂર્વકનો આદાર નેનો નહિ, અર્થાત્
 રમના છ દ્રિયની આમકિત નજવાવાળો મનુષ્ય રસોને
 વગેરે છે અને રસોને નજવાવાળો મનુષ્ય નિકારવાળો
 રસામાં જતો નથી અને તેથીજ તેવી રીતે રમના છ દ્રિયને
 જિતનાવાળો મનુષ્ય મહેલથી ઘઘચર્યું પાલન કરી
 પકે છે અને જે મનુષ્ય રસના છ દ્રિયની આસક્તિ
 વર્જીને રવામાવિ રીને ઘઘચર્યું પાલન કરી શકે તે
 મનુષ્યના માનસિક નિકારો શ્રોતાનિક હૃદયોના નિકારો
 રી તેના ફલાતોનો અભાવ હોવાથી ઉત્પન્ન થવાની
 શક્તિ વરાવના નથી, અને તેથીજ તે રસના હૃદયની
 આસક્તિ અને અખલનું સેવન વર્જવાવાળો મનુષ્ય
 રવને પથ મનની વિક્રિયાની રસા પામતો નથી અને
 તેથીજ તે અત્યંત દુ ખે ધારણ કરી શકાય તેવી જતા
 આત્માને કમથી બચતા માટે તથા અનેક પૂર્વજનોમાં
 નેશાયિતપણે પથ બાધેલાં ક્રમેના નાશ કરવા માટે જરૂરી
 માધાર્ય ગણાતી એવી મનોગુપ્તિને તે ધારણ કરે છે,
 અને જે મહાપુરુષ રમનાહૃદયની આમકિતને વર્જવાથી
 રૂપર ઘઘચર્યુંને ધારણ કરે અને દેવ, દાનવ, મ

સરીરરૂપી પાત્રરાના ૫ પીડાપણાની અવસ્થામાં રહે ત્યાં મુધીજ તેનું જીવન નહે અને ગણાય જેની રીતે આહારની ઇચ્છાએ કરેલા આહારના પુદ્ગલોમાંથી નીકળેલા રમભાગથી મરતને સરીરના મકલમાં વગર ઇચ્છાએ પણ આવતું પડે છે તેવીજ રીતે તેજ આહારના ઝસપો ધમેલા સરીરના સાત્ત્વિક પુદ્ગલોથી અદ્યતિ તવી પણ ઇદ્રિયોના અવરતમાં આ જીવને પડતું પડે છે આત્માનું જ્ઞાતાપણ ને ઇદ્રિયોનું નિયામકપણ

નાથ દ્રષ્ટિથી દેખનાર મનુષ્યને એમ લાગશે કે ઇદ્રિયો એ આત્માને જ્ઞાન દેનારી વસ્તુ છે, પણ મારી દ્રષ્ટિથી આત્માના અમતિમ સ્વભાવને ઝોળખનારા મનુષ્યો સમજી શકે છે કે કેવળ જ્ઞાનાદિ સ્વરૂપ એવા આત્માને સ્પર્શનાદિ ઇદ્રિયો એ સાધકરૂપે દેખાતાં છતાં પણ બાધકજ છે જગતમાં સદસ્યવેધી પુરુષના હાથમાં સાવકે બાણને રથાને મોય આવે, દેવતાએ જેને મથારિથત ચિત્ર કરવાનું વરદાન આપેલું હોય તેણે ચિત્રકારના હાથમાં પીછીને રથાને માત્ર એક બે વાળજ આવે દિવસના સેકડો ગાંઠે મુમાફરો કરી શકે તેવા

કામદને આખા દિવસે પાચ ગાંઠિ પશુ ન જાય એવા
 બકરાની સ્વારી મળે, તો તે મધા જેમ દેખાવમાં સાધન
 છતાં પશુ પરમાર્થથી રહેવી શક્તિના પશુ નિયામક
 થાય છે, તેવી રીતે આ આત્માને મળેલી ઇદ્રિયો પશુ
 મામા ય રૂપે સ્પર્શદિ નિયોના જ્ઞાનના માધનરૂપે
 દેખાવા છતાં આત્માની અનંત શક્તિને તો નિયંત્રિતજ
 કરનાર છે અને આજ કારણથી જ આત્માને અનંત
 જ્ઞાન, રસનશક્તિ પ્રગટ થએલી હોય તેઓને આ
 નિયામક એવી ઇદ્રિયોના ઉપયોગની જરૂર હોયજ નહિ
 અને તેથીજ શાસ્ત્રકારો કેવળાઓને અર્તોદ્રિય એવા
 નામથીજ ઓળખાવે છે આ વસ્તુ વિચારતા વિચક્ષ
 હોને માલમ પડશે કે ઇદ્રિયો પશુ આત્માને માટે ઇદ્ર
 જ્ઞાન સમાનજ મોહક છે, અને તેવી ઇદ્રજ્ઞાનમાં હસા
 વાનું જો મોહપશુ કારણ બન્યું હોય તો અનંતરપણે
 શરીર અને પરપગપણે માત્ર આધારજ છે જગતમાં
 મોહ પશુ જીવ તેવો નથી કે જે આધાર વિના શરીર
 માંધનારો હોય અને શરીરને બાંધ્યા વગર ઇદ્રિયોને
 સ્થાપનારો કે કારણ કરનારો હોય આવી જાતે ઇદ્રિય

મામ જોએ વર્ સુધીની તપસ્યાનો રહેતો છે, મ
 તેથી અસંખ્ય મહાત્માઓએ બાર માસની એટલે વધારે
 તપસ્યા થઈ વખત કરી છે અર્થાત્ જ્યારે મોક્ષમ
 મંતા મોખાને ચપ્પાને મનુષ્યો અનુરાધ પાસે કરે છે
 ત્યારે તેઓને આવી ત્રીસ બાર બાર મામની મુક્તિ
 અનસનની તપસ્યાઓ આદરમાં આ પાદન આદર થ
 છે, તો પછી અન્ય કાળમાં પણ જેઓને મોક્ષના સોપ
 નમાં સમારૂઢ થવું હોય તેઓએ તપસ્યામાં તત્પર થવું
 તે સ્વાભાવિક છે જેની રીતે બગવાન કષ્ટમહેવજીના
 તીર્થમાં અનસન નામની તપસ્યાને માટે બાર
 મામની મુક્તિ હતી તેની રીતે બગવાન અજિતનાથજી
 મહારાજની બગવાન પાર્શ્વનાથજી મહારાજ સુધીના
 બાવીસ તીર્થ કરના તીર્થમાં આર માસ સુધીની
 અનસન નામના તપ માટે ઉત્કૃષ્ટ મર્યાદા હતી ત્રિતો
 કનાથ તીર્થ કરે બગવાન મહાતીર મહારાજના છવે નંદ
 નના બવમાં જે એક સાબ વર્ષ સુધી નિરંતર માસ
 ખમણ, માસખમણ પારણ કરીને તપસ્યા કરેલી છે તે
 પણ સુખ્યમ તીર્થ કરોના કાળમાંજ ગણાય આવશે

જ્યારે જગવાન મદાવીર મદારાજને વર્તમાન શાસનના
 ઉત્પાદક મધ્વીએ અને તેમના સામનતી છત્રછાયા નીચેજ
 આપણે આપણા આત્માનું કલ્યાણ સાધવા માગીએ,
 તો પછી તેના મદાયુરને મોક્ષને માટે મોક્ષ પામવાના
 તીર્થ મરપણાના જવમા તો શુ ? પશુ તેનાથી પહેલાના
 જવોમા જે તપસ્યાનો અપ્રતિનદ્વપણે આદર કરેતો છે
 ને તપસ્યાનો આપણે આદર ન કરીએ કે આપણી સહિન
 પ્રમાણે તેમાં ઉજમાજ ન થઈએ તો પછી મોક્ષ પામવાના
 નામે આપણે જે વિચારો, ઉચ્ચારો અને આચારો
 ધરાવી તે મુમાર્થ ફળદાયી ન થાય તે સ્વાભાવિકજ છે,
 અર્થાત્ જે મનુષ્ય આત્માને કર્મની કદિનતમ જાળિર
 માંથી છોડવો હોય તે મનુષ્યને સમ્યગ્દર્શનાદિકના
 આદરની માફક સ્મનારૂપી તપસ્યાનો આદર કરવોજ
 જોઈએ તમવાન મદાવીર મદારાજનું તીર્થ કે જે વર્તમાન
 છત્રોના જગતા કલ્યાણનું જોતરે રહન કરે છે, તે વર્તમાન
 તીર્થ મા પશુ અમણુ જગવાન મદાવીર મદારાજને છ માસ
 સુધીની અનસારૂપી તપસ્યા કરવાનું વિધા